



Glasnik HAZU

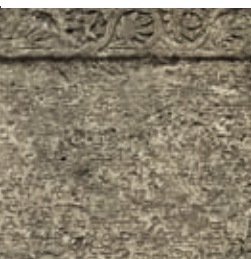


Časopis Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Godina I., broj 1., Zagreb, 2014., cijena 25 kn

Stoljeće i pol HAZU



Tko je tko u HAZU



Razredi HAZU

I. Razred za društvene znanosti HAZU



Znanstveni zavodi HAZU **Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe**



Muzeji i galerije HAZU

Strossmayerova galerija starih majstora HAZU



Projekti HAZU

Korelacija paleolitika mezolitika i neolitika kontinentalne i primorske Hrvatske



Uz ovaj broj DVD!





GLASNIK HAZU

Časopis Hrvatske akademije
znanosti i umjetnosti
Godina I, broj 1,
Zagreb, 2014.

Nakladnik / Publisher:

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti

Za nakladnika / For the Publisher:

akademik Pavao Rudan,
glavni tajnik HAZU

Glavni urednik / Editor-in-Chief:

akademik Ivan Gušić

Urednik / Editor:

prof. dr. sc. Tihomil Maštrović

Likovna urednica / Design Editor:

Ariana Kralj

Uredništvo / Editorial Board:

prof. dr. sc. Stella Fatović-Ferenčić,
dr. sc. Alemko Gluhak, akademik Ivan Gušić,
dr. sc. Ana Lederer, prof. dr. sc. Vjera Katalinić,
Ariana Kralj, dr. sc. Bojan Marotti,
prof. dr. sc. Tihomil Maštrović,
prof. dr. sc. Snježana Paušek Baždar

Tajnik uredništva / Secretary

of the Editorial Board:

Marijan Lipovac

Nakladničko vijeće / Publishing Board:

predsjednik HAZU: akademik Zvonko Kusić,
potpredsjednici HAZU: akademik Jakša Barbić
i akademik Velimir Neidhardt,
glavni tajnik HAZU: akademik Pavao Rudan,
tajnici Akademijinih razreda:
akademik Stjepan Jecić, akademik August Kovačec,
akademik Vladimir Marković, akademik Frano Parać,
akademik Marko Pečina, akademik Ante Stamać,
akademik Tomislav Raukar, akademik Nenad Trinajstić

Lektorica i korektorica / Copy Editing and Proof-Reading:

Maja Silov Tavernić

Prevoditeljica / Translation into English:

Gorka Radočaj

Engleska lektura / English Copy Editing:

Graham McMaster

Layout / Graphic Design and Typesetting:

Zoran Filipović, Zoro / Likarija d.o.o.,
Gundulićeva 26, Zagreb

Tisak / Printed by:

Tiskara Zelina

Adresa Uredništva / Editorial Office:

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti,

Uredništvo *Glasnika HAZU*,

Trg Nikole Šubića Zrinskog 11, 10000 Zagreb

E-mail: glasnik@hazu.hr;

Telefon + telefaks / Phone + Fax: 385/01/4895366

Marketing, pretplata / Marketing; Subscriptions:

glasnik@hazu.hr

Glasnik HAZU izlazi dva puta godišnje.

Cijena jednog broja 25 kuna.

Godišnja pretplata: 40 kuna (uključena poštarina).

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti

Poslovni račun broj HR512360001101541734

kod Zagrebačke banke d.d., Zagreb

Svaki primjerak *Glasnika HAZU* br. 1
sadrži DVD s virtualnom šetnjom po
Palači HAZU u Zagrebu,
Trg Nikole Šubića Zrinskog 11

Tiskanje *Glasnika HAZU* novčano
je potpomogla Zaklada Hrvatske
akademije znanosti i umjetnosti

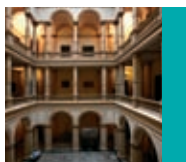
Sadržaj / Content



Uvodna riječ predsjednika HAZU / Introduction by the President

Akademik Zvonko Kusić, predsjednik HAZU

3



Riječ urednika / Editorial

Akademik Ivan Gušić
Prof. dr. sc. Tihomil Maštrović

6



Tema broja / Feature

Stoljeće i pol Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti /
A Century and a Half of the Croatian Academy of Sciences
and Arts

Akademik Stjepan Damjanović

9



Tko je tko u HAZU / Who is who in the Croatian Academy

- Predsjedništvo HAZU / The Presidency
- Redoviti članovi HAZU / Full Members of the Croatian Academy
- Dopisni članovi HAZU / Corresponding Members
- Članovi suradnici HAZU / Associate Members
- Zaposleni u HAZU / Employees

18



Razredi HAZU / Academy Departments

- I. Razred za društvene znanosti HAZU / The I. Department of Social Sciences of the Croatian Academy

39



Znanstveni zavodi HAZU / Institutes for Scientific Research

- Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU / The Institute of the History of the Croatian Literature, Theatre and Music of the Croatian Academy of Sciences and Arts
- Prof. dr. sc. Vjera Katalinić, dr. sc. Ana Lederer,
prof. dr. sc. Tihomil Maštrović

43



Muzeji, galerije i zbirke HAZU / Museums and Galleries of the Croatian Academy

- Strossmayerova galerija starih majstora HAZU / The Strossmayer Gallery of Old Masters of the Croatian Academy of Sciences and Arts
- Borivoj Popovčak

47



Projekti HAZU / Academy Projects

- Korelacija paleolitika, mezolitika i neolitika kontinentalne i primorske Hrvatske / The Correlation of the Palaeolithic, Mesolithic and Neolithic of the Continental and Coastal Croatia
- Dr. sc. Jadranka Mauch Lenardić

51



Blago Knjižnice, Arhiva i zbirki HAZU / The Treasures of the Academy Library, Archives and Collections

- Petar Zoranić: *Planine*
Akademik Radoslav Katičić

55



Izlog izdanja HAZU / Academy Editions

Hrvatska i Europa / Croatia and Europe

Akademik Mislav Ježić

59

Međuakademijska suradnja / Inter-Academy Collaboration

- All European Academies (ALLEA)

63

Kronika / Past Events

Događanja u HAZU u prvom polugodištu 2014. / Events at the Croatian Academy in the Period January-June 2014

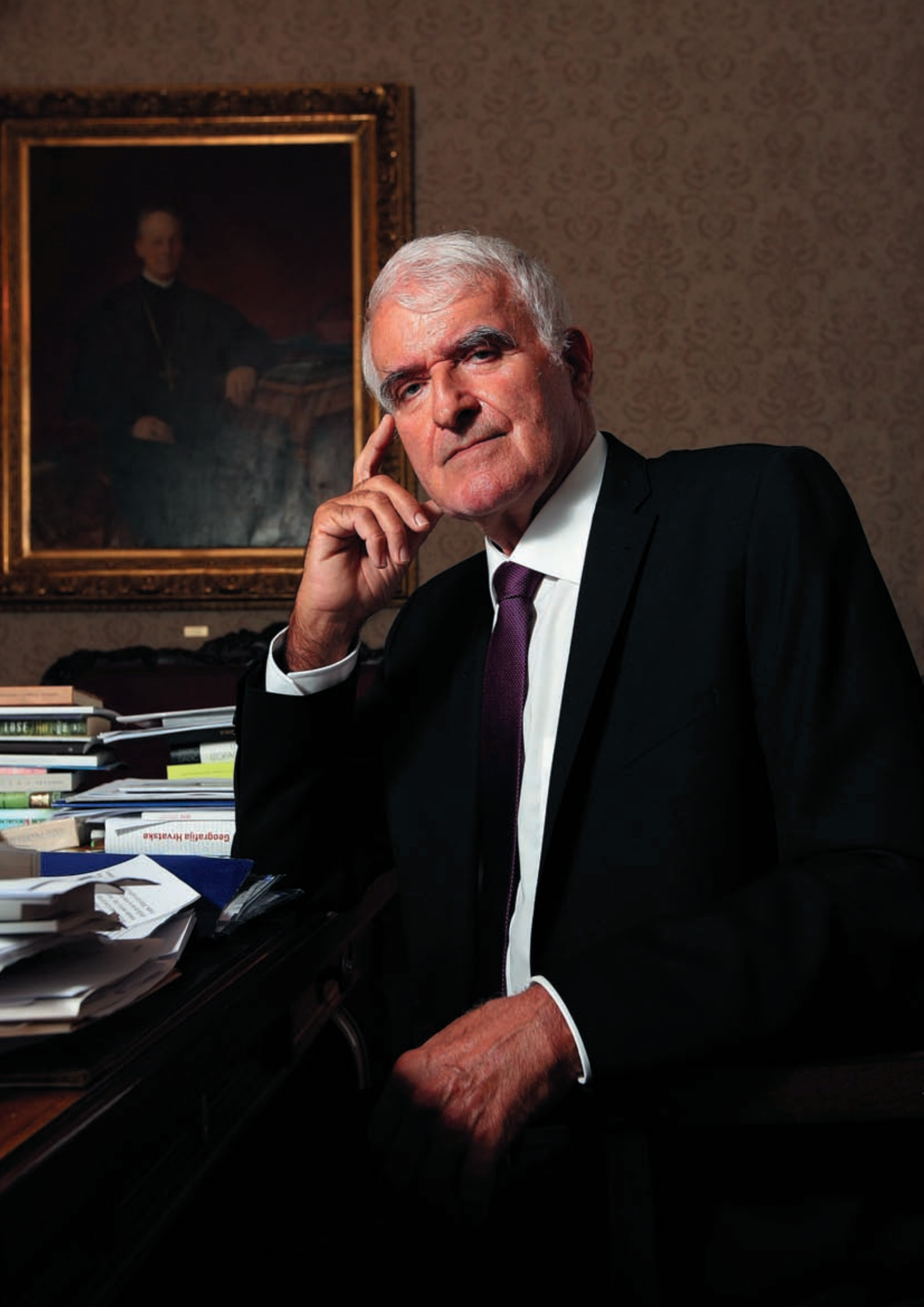
64

Suradnici u prvom broju *Glasnika HAZU* / Associates in this Issue

80

Popis likovnih priloga / Figures and tables

80



Uvodna riječ predsjednika HAZU

Od osnutka Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti 1861. pa sve do danas njezina osnovna nit vodilja bilo je čuvanje hrvatskoga nacionalnog i kulturnog identiteta. Taj identitet u velikoj je mjeri definiran pripadnošću Hrvatske zapadnoj civilizaciji, njezinu srednjoeuropskom i mediteranskom kulturnom krugu, okviru što su ga najsnažnije oblikovale katolička vjera i tradicija. Osobito važna odrednica hrvatskog identiteta jest hrvatski jezik. Stvaranjem samostalne, slobodne i demokratske Republike Hrvatske osnažene su nezaobilazne pretpostavke uspješnog rada najvažnijih hrvatskih institucija, pa tako i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, koja je stoljeće i pol gradila hrvatski kulturni i nacionalni identitet; u vrijeme kad Hrvatska nije bila slobodna upravo je Akademija bila svojevrsan supstitut hrvatske državnosti. Danas je Akademija otvorena javnosti, okrenuta budućnosti i uključena u sva aktualna zbivanja te u rješavanje svih društvenih problema. Uloga je Akademije da bude meritorno mjesto, savjest nacije i glas razuma za stajališta utemeljena na znanstvenim, stručnim i etičkim osnovama i ona u tom smislu i djeluje. Na Akademijinim skupovima sudjeluju najkompetentniji stručnjaci i znanstvenici, ne samo iz Akademije nego i izvan nje, i na njima se obrađuju sve aktualne društvene teme te donose zaključci i preporuke. Akademija, naime, smatra da ne može kritizirati a ne nuditi realna rješenja. Ona je nepristrana, promiče najviše vrijednosti nacije i njezino jedinstvo protiv podjela po bilo kojoj osnovi. Posebno joj je stran svaki ekstremizam te njeguje ozračje uravnoteženosti, smirenosti i staloženosti. Za HAZU postoji samo jedna Hrvatska te ona inzistira na toj svojoj postavci u svim situacijama. Akademija mora biti siguran oslonac nacije u ovim turbulentnim vremenima užurbanih promjena i pridonositi konsenzusu oko strateških nacionalnih ciljeva, uz njegovanje temeljnih vrednota na kojima počiva ljudsko društvo. To je institucija svih hrvatskih građana koja dokazuje da je u stanju okupljati sve autoritete u društvu i u kojoj dolaze do izražaja multikompetentnost i sinergijske sposobnosti. Članovi Akademije ostvarili su rezultate nacionalne i međunarodne važnosti kojima su stvorili djela trajne vrijednosti i time služe kao uzor i inspiracija drugima u društvu.

Iako se nacionalni identitet uslijed globalizacije neprestano mijenja, trajna je zadaća Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti kao najviše znanstvene i umjetničke ustanove u Hrvatskoj da istražuje, čuva i promiče temeljne odrednice hrvatskoga nacionalnog identiteta, te nezamjenjive pretpostavke naše nacionalne budućnosti.

Hrvati su svojom kulturom pridonosili kulturnom bogatstvu i raznolikosti Europe i u vremenima kad nisu uživali nacionalnu slobodu. Danas je Hrvatska suverena država, članica je Europske unije i NATO-a, i taj okvir omogućuje joj da svoju bogatu kulturnu baštinu čuva i predstavlja Europi i svijetu. Važno je, međutim, da sami osvijestimo svoj identitet i da na njega budemo ponosni. U Hrvatskoj se sretno prožimaju Srednja Europa i Mediteran sa svim svojim bogatstvima i raznolikostima i to je ono što hrvatski identitet čini jedinstvenim u svijetu. No ne može se očekivati da će nas drugi poznavati i poštovati ako ne poznamo i ne poštujemo sami sebe, svoju povijest, spomenike kulture i nematerijalne baštine te prirodne znamenitosti. Na upoznavanju vlastite domovine treba neprestano raditi s vizijom, kontinuirano i dugoročno. Hrvatsku baštinu treba popularizirati, osobito u školama i u medijima, a ne ih smatrati nepotrebnim ostatkom prošlosti. Ulaskom u Europsku uniju Hrvatska je prenijela dio svoje suverenosti na Unijine institucije, no istodobno joj je pružena prilika da više nego ikada prije poradi na prepoznavanju svojih nacionalnih vrednota u domovini te na njihovu promicanju u inozemstvu. Znanstveno i umjetničko artikuliranje, a time i čuvanje hrvatskoga nacionalnog identiteta i kulture, njegova popularizacija i razvoj, trajna su briga mnogih nacionalnih znanstvenih, umjetničkih i kulturnih institucija, među kojima je prije svega Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti - ona to neprekidno čini već 153 godine. Uz podršku i zajedničko nastojanje cjelokupne hrvatske akademske zajednice činit će to i nadalje, na sreću i blagostanje hrvatskoga naroda i svih građana Hrvatske.

Dio tih napora jest i izdavanje *Glasnika HAZU*, časopisa Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. *Glasnik HAZU* u svojem će tiskanom i elektroničkom izdanju izlaziti dvaput godišnje na hrvatskom jeziku uz sažetke članka na engleskome, a pokrenut je kako bi se na način razumljiv širem čitateljstvu javnost obavještavala o bogatoj i raznolikoj Akademijinoj znanstvenoj i umjetničkoj djelatnosti koja se ostvaruje radom njezinih devet razreda, 24 znanstvenoistraživačke jedinice, 18 znanstvenih vijeća, četiri muzejsko-galerijske jedinice te Knjižnice i Arhiva Akademije. Isto tako, u *Glasniku HAZU* predstavljat će se suradnja HAZU s drugim akademijama znanosti i umjetnosti, sveučilištima, znanstvenim, kulturnim i drugim ustanovama te znanstvenicima i umjetnicima iz zemlje i inozemstva. *Glasnik HAZU* na tom će tragu pokušati povećati recepciju postignutih rezultata rada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u hrvatskoj, ali i u široj europskoj i svjetskoj javnosti.

Akademik Zvonko Kusić

Predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Introduction by the President

Since its foundation in 1861, the guiding principle of the Croatian Academy of Sciences and Arts has been its concern for the preservation of the Croatian national and cultural identity. This identity is to a great measure defined by Croatia's being a part of Western civilisation and the central European and Mediterranean spheres of culture, as well as by its being shaped predominantly by the Catholic religion and tradition. One of the most important determinants of this identity is the Croatian language. Croatian culture contributed to the cultural wealth and diversity of Europe even in periods when Croatia itself did not enjoy national freedom. The establishment of the Republic of Croatia as a free, independent and democratic state strengthened the essential premises for the successful working of the most important institutions in the country, including the Croatian Academy of Sciences and Arts. While Croatia was still not free, for a century and a half, the Academy developed the cultural and national identity and stood in for the absent statehood. Today, the Academy is open to the public, oriented towards the future, and involved in all current events and efforts at solving problems in the society.

The role of the Academy is to be a place of and for merit, the conscience of the nation and the voice of sanity, arriving at stances based on scientific, professional and ethical foundations and this is indeed the way in which it works. Symposia held at the Academy are meeting points for the most competent experts and scientists, both Academy members and non-members. They address all pressing social concerns and issue their conclusions and recommendations. The Academy holds that it should not offer criticism unaccompanied by realistic solutions. The Academy is impartial and promotes the highest values of the nation and its unity against any kind of divisiveness. The Academy avoids any extremity; it cultivates an atmosphere of balance, composure and equanimity. There is only one Croatia for the Croatian Academy of Sciences and Arts; the Academy insists upon this postulate in all situations. The Croatian Academy needs to serve as mainstay for the nation in turbulent times of rapid changes, and must contribute to the achievement of a consensus regarding strategic national objectives, while nurturing the fundamental values human society relies upon. It is an institution of all Croatian citizens that has proved its ability to gather together all the authorities in the society and in which its many competences and its abilities to act synergistically come to the fore. Academy members have achieved results of national and international importance, creating works of lasting value and becoming role models and inspirations to other members of the society.

Though the national identity is subject to incessant change due to globalisation, the enduring task of the Croatian Academy of Sciences and Arts, the highest national scientific and artistic institution, is to explore, preserve and promote the basic determinants of the Croatian national identity – the irreplaceable prerequisites for the future of our nation.

Croatia today is a sovereign state, a member state of the European Union and of NATO, and this is a framework that enables it to safeguard its rich cultural heritage and to present it to Europe and the world. It is, however, important for Croats to be aware and proud of their own identity. In Croatia, Central Europe and the Mediterranean are intertwined with all their riches and diversities; this is what makes the Croatian identity unique in the world. One cannot, however, expect to be known and respected by others unless one knows and respects oneself, one's own history, cultural monuments and the intangible cultural heritage, as well as features of interest in nature. Deepening knowledge of the homeland requires vision, it needs continuous and long-term work.. The Croatian heritage should be popularised, in particular in schools and the media, instead of being described as a superfluous remnant of the past. Though Croatia, upon entering the European Union, had to transfer part of its sovereignty to the institutions of the EU, it was given the opportunity to work – more than ever before – on the recognition and acknowledgement of its national values at home, and in their promotion abroad. Scientific and artistic articulation, as well as the preservation of the Croatian national identity and culture, their popularisation and development, is the lasting concern of many national scientific, artistic and cultural institutions, the first among them being the Croatian Academy of Sciences and Arts. It will continue its 153-year-long concern for the nation, drawing on the support and common endeavours of the entire Croatian academic community, to the satisfaction and benefit of the Croatian nation and all citizens of Croatia.

The launching of *Glasnik HAZU* (*Herald of the Croatian Academy of Sciences and Arts*) represents one of these endeavours. *Glasnik HAZU* will be published twice a year in printed and digital format, in Croatian with summaries in English. It was launched with the aim of keeping the general public informed in a comprehensible manner about the rich and manifold scientific and artistic activities of the Academy unfolding within nine Academy departments, 24 scientific research units, 18 scientific councils, four museums and galleries, and the Academy Library and Archives. *Glasnik HAZU* will furthermore outline the way in which the Croatian Academy works together with other academies of sciences and arts, with universities, with scientific, cultural and other institutions, and with scientists and artists from Croatia and abroad. Along these lines, *Glasnik HAZU* will try to deepen and widen the reception of the results the Croatian Academy of Sciences and Arts has achieved nationally, internationally and globally.

Professor Zvonko Kusić, MD, PhD,
President of the Croatian Academy of Sciences and Arts



Riječ urednika



Akademik Ivan Gušić

Među brojnim inicijativama Uprave i Predsjedništva HAZU, a napose akademika Zvonka Kusića, predsjednika Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, usmjerenima prema otvaranju Akademije široj javnosti i upoznavanju svih zainteresiranih s njezinim bogatim i raznolikim aktivnostima, jest i pokretanje Akademijina časopisa *Glasnik HAZU*, jedinstvenog takve vrste u njezinoj povijesti. Na tom tragu Predsjedništvo HAZU imenovalo je glavnog urednika akademika Ivana Gušića, urednika časopisa prof. dr. sc. Tihomila Maštrovića, Uredništvo, koje čine znanstvenici različitih struka, zaposlenici Akademijinih znanstvenih zavoda i muzejskih jedinica (prof. dr. sc. Stella Fatović-Ferenčić, dr. sc. Alemko Gluhak, dr. sc. Ana Lederer, prof. dr. sc. Vjera Katalinić, Ariana Kralj, dr. sc. Bojan Marotti, prof. dr. sc. Snježana Paušek Baždar), likovnu urednicu Arianu Kralj te tajnika Uredništva Marijana Lipovca. U Nakladničkom

su vijeću časopisa predsjednik, potpredsjednici i glavni tajnik HAZU te tajnici svih Akademijinih razreda.

Brojne činjenice što se vezuju uz Akademijine aktivnosti, uz djelatnost njezinih razreda i njezinih uglednih članova te znanstvenoistraživačkih, muzejsko-galerijskih, knjižnično-arhivskih i ostalih jedinica što djeluju u sastavu Akademije široj su javnosti, nažalost, (pre)malo poznate. Važna je zadaća *Glasnika* izvještavati širu javnost o postignutim rezultatima jer, ako to izostane, sam znanstvenoistraživački rad, muzejsko-galerijska te knjižnično-arhivska djelatnost Akademije, a time i realizacija njezina općeg cilja, ne ostvaruju svoju punu svrhu. To je ujedno i razlog za pokretanje *Glasnika HAZU*.

Časopis *Glasnik HAZU* pokušat će poboljšati poznavanje Akademijine bogate i raznolike djelatnosti, prije svega afirmirajući ostvarene rezultate, ne samo u hrvatskoj već i u europskoj i svjetskoj znanstvenoj i kulturnoj javnosti. Primjereno suvremenim komunikacijama, u elektroničkom i tiskanom izdanju časopisa nastojat će se obavijestiti javnost o misiji HAZU u istraživanju i razvoju znanosti te upozoriti na Akademijinu brigu o hrvatskoj kulturnoj baštini i njezinoj afirmaciji u zemlji i svijetu kao bitnim čimbenicima duhovnog, gospodarskog, političkog i sveopćeg napretka Hrvatske.

Svaki broj *Glasnika HAZU* sadržavat će temu broja (u prvom broju to je osvrt na 150 godina Akademijina djelovanja) te će se predstaviti po jedan Akademijin razred, znanstveni zavod, muzejsko-galerijska jedinica, projekt, izbor iz vrijednih Akademijinih izdanja, ponešto iz Akademijine međunarodne suradnje te izbor iz polugodišnje kronike događanja u HAZU. U *Glasniku* će se javnost izvještavati i o radu Akademijinih tijela, Skupštine, Predsjedništva i Uprave HAZU te, nadalje, o Akademijinoj izdavačkoj djelatnosti, o kulturnom blagu pohranjenom u Akademijinim knjižnicama, arhivima, muzejima, zbirkama i galerijama, o međuakademijskoj i međunarodnoj suradnji HAZU, o aktualnim događanjima u HAZU, odnosno o važnim činjenicama iz Akademijine povijesti.

U prvom broju *Glasnika* donosi se i prilog *Tko je tko u HAZU* s fotografijama svih redovitih članova, popisom dopisnih članova i članova suradnika te zaposlenika HAZU.

Časopisu je priložen i DVD s virtualnom šetnjom po palači HAZU u Zagrebu na Trgu Nikole Šubića Zrinskog 11.

Glasnik HAZU namijenjen je cjelokupnoj znanstvenoj i akademskoj zajednici, školskoj mladeži, diplomatskim predstavništvima Republike Hrvatske u svijetu i diplomatskim predstavništvima stranih zemalja u Republici Hrvatskoj te široj javnosti. Časopis će izlaziti polugodišnje i to u dva oblika: tiskanom i elektroničkom, na dva jezika, hrvatskom jeziku (cjeloviti tekstovi) i engleskom jeziku (sažetci članaka, a u pojedinim slučajevima i cijeli članci). Ne samo u sadržajnom, već i u vizualnom smislu, odnosno grafičkom oblikovanju, časopis će nastojati postati atraktivan i privlačan medij predstavljajući na tom planu suvremena hrvatska i svjetska iskustva.

Akademik Ivan Gušić
Prof. dr. sc. Tihomil Maštrović

Editorial

One of the many initiatives of the Management Board and the Presidency of the Croatian Academy of Sciences and Arts, in particular of its President Zvonko Kusić, that are oriented towards the opening up of the Academy to the general public and informing all interested parties about the abundant and diverse activities of the Academy, has been the launch of the publication named *Glasnik HAZU* (*Herald of the Croatian Academy of Sciences and Arts*), the only one of its kind in the history of our Academy. The Academy Presidency nominated as editor-in chief Ivan Gušić, Full Member of the Croatian Academy and Professor Tihomil Maštrović, PhD, as editor; it also appointed an editorial board, the members of which are scientists and scholars from diverse fields, employees at Academy institutes, galleries and museums (Professor Stella Fatović-Ferenčić, PhD, Alemko Gluhak, PhD, Ana Lederer, PhD, Professor Vjera Katalinić, PhD, Ariana Kralj, Bojan Marotti, PhD, Professor Snježana Paušek Baždar, PhD). Ariana Kralj was given the position of design editor and Marijan Lipovac that of secretary of the editorial board. The members of the Publishing Board are the president, vice-presidents and the secretary general of the Croatian Academy, as well as the secretaries of all the departments of the Academy.

Many of the facts related to the Academy's operations, the activities of its departments and distinguished members, of its scientific research units, museums, galleries, libraries, archives and other units, have so far remained relatively unknown to the general public. One of the major tasks of *Glasnik*, then, is to inform the public about the results achieved, as otherwise the Academy's scientific work and research and the other activities carried out in museums, galleries, libraries and archives can entirely fulfil neither their purpose nor the general aim of the Academy. And this was the reason for the launching of *Glasnik HAZU*.

Glasnik will try to disseminate knowledge concerning the abundant and diverse activities of the Academy, primarily by acknowledging the results achieved, not only in Croatian, but also in European and global scientific and cultural communities. Prepared – in accordance with the demands of today's communications – in printed and digital formats, *Glasnik* will further inform the public of the Academy's mission to involve Croatian science in European and global scientific trends, as well as in scientific research and development; it will further remind the readers of the Academy's concern for the Croatian cultural heritage and its affirmation at home and abroad as major factors in Croatia's spiritual, economic, political and overall progress.

Every issue of *Glasnik HAZU* will have its own *feature* (in the first issue, this will be a survey of the 150 years of the Croatian Academy), and offer information about one of the Academy departments, scientific institutes, museums or galleries, projects, about several valuable publications issued by the Academy, and about international collaboration in which the Academy participates. It will further present some of the cultural treasures in safekeeping in the Academy Library and Archives, and a selection of scientific and artistic events held at the Academy in the six months preceding the publication of every individual issue. *Glasnik* will inform the public about the activities of Academy bodies, the Assembly, Presidency and Management Board, as well as about its publishing activity and the cultural treasures deposited in the Academy libraries, archives, collections, museums and galleries; it will further include information about inter-academy and international collaboration, current events taking place in the Academy premises, and important facts from the history of the Academy.

The first issue of *Glasnik HAZU* includes the feature *Who is Who in the Croatian Academy of Sciences and Arts* with photographs of all full members of the Croatian Academy, as well as lists of corresponding members, associate members and employees. It further includes a DVD with a virtual walk through the Academy Palace in Zagreb, located at 11 Nikola Šubić Zrinski Square.

The target audience of *Glasnik HAZU* includes the entire scientific and academic community, students and school children, the diplomatic missions of the Republic of Croatia abroad and foreign diplomatic missions in the Republic of Croatia, and the general public. The publication will be semi-annual, in two formats (printed and digital) and bilingual – Croatian (integral texts) and English (mostly summaries, on occasion whole articles). The publication will endeavour, not only in the sense of content, but also in the sense of visual and graphic design, to attract as many readers as possible by offering a survey of the present Croatian and global experience.



Prof. dr. sc. Tihomil Maštrović



Akademik
Stjepan Damjanović

Hrvatski je sabor 26. lipnja 1991. na prijedlog Akademije donio novi Zakon o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti (HAZU) kao najvišoj znanstvenoj i umjetničkoj ustanovi u državi. Unatoč brojnim prijedorima u vezi s Akademijinim imenom treba jasno reći da je ona od početka bila i do danas ostala hrvatskom akademijom: sva njezina djelatnost bila je u najvećoj mjeri usmjerena prema istraživanju hrvatske povijesti, književnosti i jezika te hrvatskih prirodnih bogatstava

Stoljeće i pol Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

deja da je dobro imati na okupu najmudrije glave u nekoj sredini jako je stara. Najsposobniji bi trebali svojim pojedinačnim djelima i svojim idejama, provjeravanim u međusobnim razgovorima i kritičkoj razmjeni misli, pomoći općem napretku. Takva su se društva najčešće nazivala *akademijama* prema nazivu škole koju je u IV. stoljeću prije Krista utemeljio starogrčki filozof Platon i nazvao je *Akadēmeia* jer je čuvala uspomenu na junaka Akādema. Ta se riječ onda koristila za imenovanje različitih pojmova, pa i za najviše znanstvene i umjetničke ustanove u nekoj zemlji.

Učenih društava bilo je i u Hrvatskoj odavno, najkasnije od XVI. stoljeća. Godine 2011. proslavili smo 150. obljetnicu svoje najuglednije znanstvene i umjetničke ustanove – Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Slavili smo dakle uspomenu na **29. travnja 1861.**, kada je Hrvatski sabor jednoglasno





prihvatio prijedlog đakovačkoga biskupa Josipa Jurja Strossmayera da se utemelji akademija znanosti. Istoga je dana izabran odbor koji je dobio zadaću da izradi statut Akademije. Prihvaćena su Pravila, poslana caru i kralju na potvrdu (sankciju). Događaji toga dana drže se ključnima, pa Akademija slavi svakoga 29. travnja svoj dan, iako je važnih događaja i akcija u nastajanju ustanove bilo i znatno ranije. Ali ni dan utemeljenja nije sve riješio. Trebalo je proći pet godina da car i kralj Franjo Josip potvrdi Akademijina Pravila, i to ne u obliku u kojemu su predložena nego prilično izmijenjena. Učinio je to 4. ožujka 1866. Hrvatski je sabor nakon toga izabrao prvih 16 članova Akademije i to je značilo da je Akademija i stvarno i pravno

konstituirana. Biskup Strossmayer izabran je za pokrovitelja, a ugledni hrvatski povjesničar Franjo Rački za predsjednika Akademije. (Današnji predsjednik HAZU akademik Zvonko Kusić sedamnaesti je Akademijin predsjednik.) Tako je počela s radom najstarija moderna akademija na jugoistoku Europe.

U prvim godinama bilo je važno pokazati da u Hrvatskoj ima znanstvenoga potencijala, pa je 1864., uz pomoć Matice hrvatske, pokrenut časopis *Književnik*, koji je izlazio do 1866. Uređivali su ga Franjo Rački, Josip Torbar i Vatroslav Jagić. Znanstveni prilozi najčešće su bili iz filologije i povijesti, kadšto i iz prirodnih znanosti. U tri godine objavljena je 1.821 stranica i općenito se drži da taj časopis znači prekid

sa znanstvenim diletantizmom u Hrvatskoj. Iz njega je proizišao *Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti*, koji je 1867. počeo izlaziti kao povremenik, a poslije je prerastao u zbornik u kojem objavljuju svoje radove članovi svih triju tadašnjih razreda. Od 1883. svaki razred objavljuje svoju zasebnu seriju i povećanjem broja razreda povećavao se i broj serija. Dosad je izišlo preko 500 knjiga s više od 3.000 važnih priloga iz različitih znanosti. Slijedile su i brojne druge edicije, npr. *Monumenta spectantia historiam Slavorum meridionalium* (od 1868.), *Starine* (od 1869.), *Stari pisci hrvatski* (od 1869.) i druge. No nisu se samo održavale stare edicije nego su zaživjela nova izdanja u skladu s potrebama vremena: spomenimo samo suvremenu

seriju opsežnih, temeljito pisanih i izvanredno likovno opremljenih knjiga *Hrvatska i Europa*, koje se, osim na hrvatskom, pripremaju na engleskom i francuskom jeziku.

Na Strossmayerov prijedlog najvažnija naša znanstvena ustanova nazvala se Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti – *Academia scientiarum et artium Slavorum meridionalium*. Hrvatski naziv nije posve sukladan latinskom – bolji prijevod izraza *Slavorum meridionalium* bio bi „južnoslavenska“, a on bi bolje odgovarao i utemeljiteljevim intencijama: naime, Strossmayer je mislio na sve južne Slavene, tj. uključivao je u svojim željama i Bugare, a ne samo Slave ne koji će se naći u državi koja se zvala Jugoslavija. Htio je pomoći svima da napreduju na znanstvenom i kulturnom polju. Pod tim imenom Akademija je djelovala do 1941., tj. do uspostave Nezavisne Države Hrvatske, a uspostavom socijalističke Jugoslavije vraćeno joj je prvotno ime. Nakon što je zaživjela samostalna Republika Hrvatska Hrvatski je sabor 26. lipnja 1991. na prijedlog Akademije donio novi Zakon o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti (HAZU) kao najvišoj znanstvenoj i umjetničkoj ustanovi u državi. Unatoč brojnim prijedlozima u vezi s Akademijinim imenom treba jasno reći da je ona od početka bila i do danas ostala hrvatskom akademijom: sva njezina djelatnost bila je u najvećoj mjeri usmjerena prema istraživanju hrvatske povijesti, književnosti i jezika te hrvatskih prirodnih bogatstava.

Danas Akademija ima četiri kategorije članova: počasne, redovite i dopisne članove te članove suradnike. Počasnih nije nikada bilo mnogo: riječ je o uglednim osobama koje su u nečemu posebno zadužile našu zemlju, kadšto i šire prostore, npr. Nikola Tesla, Lavoslav Ružička ili kardinal Franjo Kuharić.

GDJE JE BILO PRVO SJEDIŠTE AKADEMIJE?

Do 1880. i izgradnje Akademijine palače na Zrinjvcu Akademija je sjedište imala u palači u Opatičkoj 18, poznatoj pod nazivom Narodni dom. Sagrađena je 1843. u novoklasicističkom slogu kao kuća obitelji Drašković i već tada bila je jedna od najljepših gornjogradskih palača. Obitelj Drašković palaču je ubrzo prodala prvcima Hrvatskog narodnog preporoda, a njezinim središnjim prostorom postaje novoizgrađena raskošna Preporodna dvorana. U njoj su se u doba Preporoda održavali brojni i važni povijesni događaji, ali i društvene zabave i plesovi. Primjerice, tu su 25. ožujka 1848. iznesena *Zahtjevanja naroda*, kojima se, uz ostalo, traži ujedinjenje svih hrvatskih zemalja. U toj zgradi svoja su sjedišta imali Narodni muzej i Matica ilirska, odnosno Matica hrvatska, te Hrvatsko gospodarsko društvo. Nakon iseljenja Akademije u palaču se smjestio Stol sedmorice, a nakon 1945. vraćena je Akademiji. Godine 1994. završena je njezina temeljita obnova, pa je stara palača ponovno zabljesnula prvobitnim sjajem. U toj Akademijinoj zgradi danas se nalazi Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU. (ur.)



THE FIRST SEAT OF THE CROATIAN ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS

Until 1880, when the Academy Palace on Zrinski Square was completed, the seat of the Academy had been the building in Opatička 18, known as the National Hall Mansion. Built in 1843 in Neoclassicist style as the home of the Drašković family, it was as early as then one of the most beautiful Zagreb upper-town mansions. The Drašković family soon sold its mansion to the leadership of the Croatian National Revival movement; the new central hall of the building became the luxurious newly built Illyrian Stateroom. Many important historical events, but also social events and balls were held there in the times of the National Revival. For example, the *Demands of the People* (*Zahtjevanja naroda*), requesting – inter alia – the union of all Croatian lands, were presented there on 25 March 1848. During the course of history, the building has also housed the National Museum and the society *Matica ilirska* / *Matica hrvatska*, as well as the Croatian Economic Society (Hrvatsko gospodarsko društvo). At one time, the National Hall was the seat of the Supreme Court. Following 1945, the mansion was returned to the Academy. Long-time activities subsequently undertaken by the Academy to restore the building were completed in 1994, when the old mansion regained its original splendour. Currently, this building houses the Institute of the History of Croatian Literature, Theatre and Music of the Croatian Academy of Sciences and Arts.



Dopisni članovi mogu biti osobito istaknuti znanstvenici ili umjetnici sa stalnim boravištem izvan Republike Hrvatske. U redovite se članove biraju državljani Republike Hrvatske, znanstvenici i umjetnici, čiji su rezultati u nekoj struci općepriznati. Samo oni imaju pravo na titulu *akademik*. Smije ih biti najviše 160, a u ovom ih je trenutku 149. Članova suradnika smije biti do 100 i iz njihovih redova često se popunjava sastav redovitoga članstva.

Počelo je, međutim, s puno manjim brojevima. Kao što je već istaknuto, Hrvatski je sabor 1866. izabrao 16 članova, a oni su ih

onda izabrali još šest, tako da se na slici na kojoj se nalaze prvi članovi, uz utemeljitelja Strossmayera, vide 22 akademika. Zanimljivo je da su bili puno mlađi nego današnji: najmlađi je bio poznati filolog Vatroslav Jagić – imao je samo 28 godina! A i prosjek godina tadašnjih akademika ne dostiže 45. Moglo bi se reći da su tadašnji akademici umirali u godinama u kojima se današnji izabiru. Počelo je s tri razreda (historičko-filološki, filozofičko-juridički, matematičko-prirodoslovni), a danas ih je devet: 1. za društvene znanosti, 2. za matematičke, fizičke i kemijske

znanosti, 3. za prirodne znanosti, 4. za medicinske znanosti, 5. za filološke znanosti, 6. za književnost, 7. za likovne umjetnosti, 8. za glazbenu umjetnost i muzikologiju, 9. za tehničke znanosti. U Akademiji djeluje i 18 znanstvenih vijeća, 4 muzejsko-galerijske jedinice i 24 zavoda. Zavodi se nalaze u još 14 gradova izvan Zagreba (Dubrovnik, Cavtat, Split, Zadar, Trsteno, Rijeka, Pula, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar, Požega, Vukovar, Križevci), a u planu su i novi.

I najkraći pogled u povijest Akademije ne smije preskočiti ulo-

gu i zasluge biskupa Strossmayera. Podsjetit ćemo, uz već rečeno, na samo dva važna pothvata.

Prvi je gradnja današnje Akademijine palače na zagrebačkom Zrinjevcu koja je počela u ljeto 1877. i završena je u ljeto 1880. Biskup je dao četvrtinu ukupnoga iznosa za njezinu gradnju i sagrađena je, po njegovoj želji, u renesansnom stilu. Želio je da se u njoj nađu umjetničke slike koje je skupljao na svojim putovanjima po svijetu i koje su za njega nabavljali njegovi prijatelji i poznanici. Još 1868. poklonio je Akademiji 117 slika, a do otvorenja Strossmayerove galerije starih majstora još 167. To je otvorenje bilo 9. studenoga 1884. u biskupovoj nazočnosti. Njegov rodoljubni čin potaknuo je i mnoge druge bogate i profinjene kolekcionare da svoje funduse poklone Akademiji, pa Galerija danas ima oko 3.000 umjetnina. Kada se sve to ima na umu, dobro je prisjetiti se kako je hrvatski publicist Milan Grlović još 1900. pisao: „Mnogo će Drave poteći dok se bude moglo i o Strossmayeru mirno, stvarno i pravedno pisati. Hrvati bi pako bili najnezahvalniji narod na svijetu kad već danas ne bi Strossmayeru ono priznali što on zaslužuje.“ Naravno, Grlović govori o ukupnim zaslugama, ne samo o onima za Akademiju. Veliki hrvatski književnik Antun Gustav Matoš, iako nije dijelio biskupova politička uvjerenja, napisao je mnogo zanosnih rečenica o njemu, npr. ovu: „Dižite Strossmayeru spomenik ljepši od papskijeh, jer ga baš zato zaslužuje, što mu mramora ne treba...“ Stalno je naglašavao kako biskup



PRETHODNA GLASILA O AKADEMIJINU RADU

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti svake godine izdaje *Ljetopis*, u kojem opširno izvještava o svojim aktivnostima u protekloj godini. Prvi broj *Ljetopisa* izišao je 1877., a do tada se o radu Akademije izvještavalo u sklopu časopisa *Rad*, pokrenutog 1867. Uz *Ljetopis* je 1980. godine, radi pristupačnijeg i preglednijeg obavještavanja o djelovanju Akademije, pokrenuto interno Akademijino glasilo *Vijesti Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti* (do 1991. izišlo je 26 brojeva, a potom i jedan broj pod imenom *Vijesti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti*). Godine 1992. pokrenuto je novo Akademijino glasilo – *Vjesnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti* – namijenjeno široj domaćoj i inozemnoj javnosti. Uz vijesti o radu HAZU, u *Vjesniku* su se objavljivali i stavovi Akademije o važnim nacionalnim pitanjima te stručni radovi akademika i drugih istaknutih znanstvenika i stručnjaka. *Vjesnik HAZU* izlazio je do 2003. i u tih 12 godina izišao je 21 broj. (ur.)

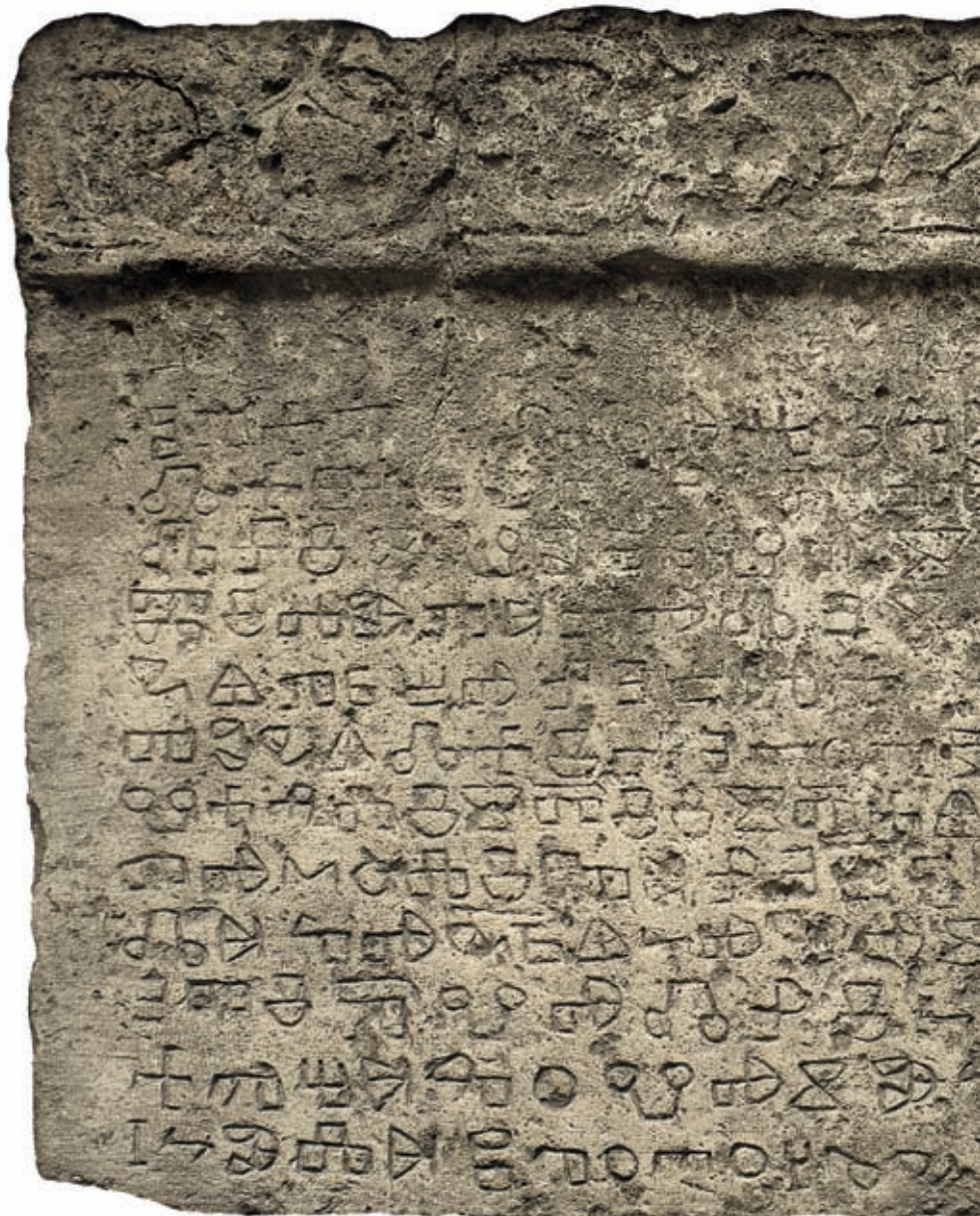


Medalja s portretima Josipa Jurja Strossmayera i Franje Račkog, rad Rudolfa Valdeca, 1916., vlasništvo Arheološkog muzeja u Zagrebu

„...bijaše tako kulturni čovjek, da vjerovao, usprkos primjerima povijesnim i savremenim, u apsolutnu moć prosvjete, zamjenjujući je s narodnom politikom.“

I površan uvid u Akademijinu djelatnost pokazuje uistinu respektabilne rezultate u poticanju i organizaciji znanstvenoga rada i razvoju umjetničke i kulturne djelatnosti. Ne samo u prošlosti nego i danas, kada Akademija praktično svaki tjedan objavi dvije tiskovine (knjiga, časopis) i organizira gotovo 40 znanstvenih skupova godišnje. Tome treba dodati brojne izložbe i predstavljanja knjiga te česta gostovanja uglednih inozemnih znanstvenika. Akademiji se doista ne može dobaciti ona rečenica „Vodom koja je protekla nitko se više oprati ne može“ jer ona neprekidno obavlja velik i složen posao. Pa ipak, često se čuju prigovori da je Akademija izolirana, da se njezin utjecaj nedovoljno osjeća u društvu. Dijelom ti prigovori dolaze od onih koji znaju da ne govore istinu, ali su protiv nacionalnih institucija jer su protiv ciljeva radi kojih su te ustanove osnovane. No ima dobro namjernih neupućenih kritičara koji ne znaju točno što Akademija radi i ne uzimaju dovoljno u obzir da je ona znanstvena ustanova i da ne može po svojoj naravi reagirati na svakodnevne događaje. Na njezinim se mrežnim stranicama mogu naći ne samo iscrpne obavijesti o njezinu radu nego i mnogi važni i temeljito pisani dokumenti koji obrađuju najvažnije probleme našega suvremenoga društva, a o njezinu djelovanju ovdje će se moći čitati i u novopokrenutom *Glasniku HAZU*.

Naravno, ona si pokušava osigurati mir u kojem bez utjecaja medijske buke svestrano analizira probleme i suvislo artikulira svoja gledišta. Samo tako može obavljati svoje zadaće na korist zajednici u kojoj djeluje. ●



A Century and a Half of the

On 29 April 1861, the Croatian Parliament unanimously adopted Bishop Strossmayer's proposal to found an academy of sciences in Zagreb. The rules defining its aims and organization were immediately sent for confirmation to Francis Joseph I, Emperor of Austria and King of Croatia. Hence, 29 April is celebrated as the Day of the Croatian Academy of Sciences and Arts. It was however only five years later, on 4 March 1866, that the Emperor finally confirmed the rules of the Academy, though in a considerably changed form. After that, the Parliament proposed

the first sixteen members of the Academy. In this way, the Academy was constituted, both actually and legally. Bishop Strossmayer was elected patron of the Academy, and Franjo Rački, a distinguished Croatian historian, its first president. The current Academy President, Zvonko Kusić, is the seventeenth in line.

This was the beginning of the operation of the oldest modern academy in South-East Europe. The Academy has throughout animated and organised scientific research, supported its application, developed the arts and culture, taken care of the Croatian scienti-



Croatian Academy of Sciences and Arts

fic and cultural heritage, and always searched for better ways for their representation in the world. The Academy grew, developed and improved, primarily as it endeavoured to keep pace with the growing needs of the Croatian society and to take care of their real needs, of the opportunities this society had, and of the limitations that made the wished-for progress slower. The Academy initially included three departments, while today it includes nine; together with numerous scientific councils and institutes (located in Zagreb and in 13 other cities), as well as

with museums and galleries across Croatia, the Academy weekly publishes two books and organises many lectures and promotions. The Academy website includes not only comprehensive information on its activities, but also many major and thorough documents tackling the most important problems present in the modern Croatian society. The Academy, naturally, endeavours to work undisturbed and beyond any influence of the media, analysing the problems universally and articulating its standpoints coherently. This is the only way for the Academy to perform its tasks

to the benefit of the community in which it operates.

According to Strossmayer's proposal, this distinguished scientific institution was named the Yugoslav Academy of Sciences and Arts - Academia Scientiarum et Artium Slavorum Meridionalium.

Although it has changed the adjective in its name several times (Yugoslav-Croatian), the Academy has been Croatian since its earliest days - its overall operation has throughout history been mostly directed towards research into the history, literature and language of Croatia, as well as the country's natural resources. ●

AKADEMIJA

Poslije antike osnivaju se ustanove za promicanje jezika i književnosti u najširem smislu, dakle znanjâ. Takve prve akademije, *accademia*, osnivaju se u Italiji u XV. stoljeću i osobito u XVI. i XVII. Hrvatska je akademija, s južnoslavenskim imenom, osnovana godine 1861., a od 1991. ime joj je Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti. – U nekim zemljama ima i više akademija – i znanstvenih (također, i podijeljenih na veća područja), i posebnih umjetničkih. Neke se zovu tako, neke su pak primjerice društva, instituti. U nas je riječ akademija označavala ili označava neke visoke ili srednje škole i

neka učilišta. Tako se nazivaju i neke posebne programske svečane priredbe.

Za mnoge europske jezike polazna je latinska riječ *academia*, a ta je iz grčkoga, *akadēmeia*. Svoje je poučavalište, gimnazij, Platon od 388. g. pr. Kr. imao na sjeverozapadu Atene u gaju koji se tako zvao, i ono je potrajalo, sa svim mijenama, do 529., kada je tu akademiju ukinuo car Justinijan. U grčkomu je riječ izvedena od imena mjesta i tu priča može stati. No samo korak dalje: gaj se zvao u čast Akadema, Akádēmos, junaka koji je Dioskurima pokazao gdje je Tezej sakrio njihovu sestru Helenu. (A.G.)

U polaznim jezicima ime najčešće ima neko značenje, no za to ime dublje se podrijetlo ne zna – samo se pretpostavlja da je predgrčko. Iako primamljuje pomisao da bi to ime moglo biti povezano s imenom Kadma, Kádmos, Feničanina koji je, po legendi, Grcima dao pismo – sličnost je slučajna.



ACADEMY

After the period of Classical Antiquity, institutions entrusted with the promotion of language and literature in the broadest possible sense, i.e. concerning knowledge, have

In source languages, the name usually bears a certain meaning; its origin is, however, unknown – it is only supposed that it belongs to the pre-Greek period. There is a tempting idea that the name might be connected to the Phoenician prince Kádmos, who was – according to the legend – credited by the ancient Greeks with the introduction of their alphabet. Any similarity is, however, merely coincidental.

been founded. Such academies – *accademia* – were first founded in Italy in the 15th century, and later in particular in the 16th and the 17th centuries. The Croatian Academy, bearing the adjective Yugoslav, was founded in 1861, while in 1991 its name was changed to the Croatian Academy of Sciences and Arts. Some countries have more than one academy – the sciences (sometimes even not all of them comprehended within a single organisation) are separated from the arts. Some carry the name academy, while others are named societies or institutes. In Croatia, the word *akademija* is the name for some secondary-level and university-level schools. In addition, some particularly grand occasions of a cultural or artistic

nature are sometimes also referred to as academies.

Many European languages take as the basis the Latin word *academia*, which however derives from the Greek word *akadē'meia*. Plato opened his school – the gymnasium – in 388 BC in a grove in the north-western part of Athens, which bore the same name; despite all the alterations and changes, this academy survived until 529 AD, when Emperor Justinian abolished it. In Greek, the word derives from the name of the place, and this might be the end of the story. Nevertheless, there is more to it: the grove was named in honour of Akádēmos, the hero who showed the Dioscuri where Theseus had hidden their sister Helen. (A.G.)







Tko je tko u HAZU

na dan 1. rujna 2014.

PREDSJEDNIŠTVO
HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

PREDSJEDNIK

Zvonko Kusić

POTPREDSJEDNIK

Jakša Barbić

POTPREDSJEDNIK

Velimir Neidhardt

GLAVNI TAJNIK

Pavao Rudan

TAJNICI RAZREDA

Tomislav Raukar, tajnik Razreda za društvene znanosti

Nenad Trinajstić, tajnik Razreda za matematičke, fizičke i kemijske znanosti

Ivan Gušić, tajnik Razreda za prirodne znanosti

Marko Pećina, tajnik Razreda za medicinske znanosti

August Kovačec, tajnik Razreda za filološke znanosti

Ante Stamać, tajnik Razreda za književnost

Vladimir Marković, obnašatelj dužnosti tajnika Razreda za likovne umjetnosti

Frano Parać, tajnik Razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju

Stjepan Jecić, tajnik Razreda za tehničke znanosti

ČLANOVI

Slaven Barišić, **Petar Šimunović**, **Krešimir Nemec**, **Nikša Gligo**, **Mirko Zelić**

REDOVITI ČLANOVI HAZU

I. RAZRED ZA DRUŠTVENE Znanosti



akademik Zvonimir Baletić
R. 1936. Čl. 2004.*



akademik Jakša Barbić
R. 1936. Čl. 2004.



akademik Dušan Bilandžić
R. 1924. Čl. 1991.



akademik Nenad Cambi
R. 1937. Čl. 2002.



akademik Ivan Cifrić
R. 1946. Čl. 2010.



akademik Branko Despot
R. 1942. Čl. 2010.



akademik Gordan Družić
R. 1955. Čl. 2012.



akademik Vladimir Ibler
R. 1913. Čl. 1991.



akademik Davor Krapac
R. 1947. Čl. 2012.



akademik Zvonko Posavec
R. 1936. Čl. 2006.



akademik Tomislav Raukar
R. 1933. Čl. 1997.

* R. = rođen/a; Čl. = redoviti/a član/ica



akademik Davorin Rudolf
R. 1934. Čl. 1992.



akademik Nikša Stančić
R. 1938. Čl. 2004.



akademik Vladimir Stipetić
R. 1928. Čl. 1973.



akademik Petar Strčić
R. 1936. Čl. 2000.



akademik Franjo Šanjek
R. 1939. Čl. 1997.

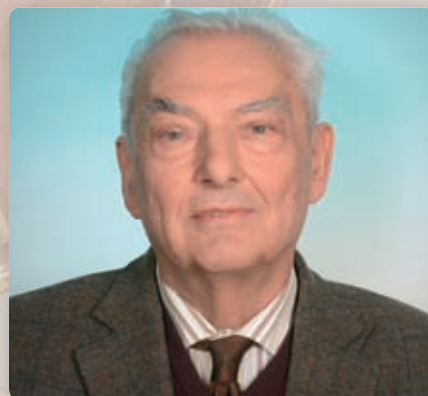


akademik Nenad Vekarić
R. 1955. Čl. 2012.



akademkinja Alica Wertheimer-Baletić
R. 1937. Čl. 1992.

**II.
RAZRED ZA
MATEMATIČKE,
FIZIČKE I KEMIJSKE
ZNANOSTI**



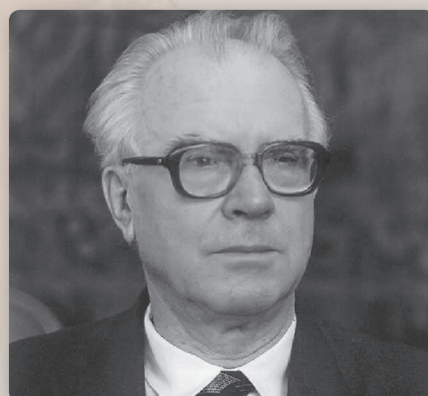
akademik Slaven Barišić
R. 1942. Čl. 1991.



akademik Žarko Dadić
R. 1930. Čl. 1992.



akademik Andrej Dujella
R. 1966. Čl. 2012.



akademik Drago Grdenić
R. 1919. Čl. 1973.



akademik Ksenofont Ilakovac
R. 1928. Čl. 1991.



akademik Nikola Kallay
R. 1942. Čl. 2008.



akademik Leo Klasinc
R. 1937. Čl. 2004.



akademik Sibe Mardešić
R. 1927. Čl. 1988.



akademik Vladimir Paar
R. 1942. Čl. 1992.



akademik Josip Pečarić
R. 1948. Čl. 2000.



akademik Goran Pichler
R. 1946. Čl. 2010.



akademik Stanko Popović
R. 1938. Čl. 2004.



akademik Ivo Šlaus
R. 1931. Čl. 1991.



akademik Vitomir Šunjić
R. 1939. Čl. 2012.



akademik Marko Tadić
R. 1953. Čl. 2000.



akademik Nenad Trinajstić
R. 1936. Čl. 1992.



akademik Dario Vretenar
R. 1958. Čl. 2012.



akademik Mladen Žinić
R. 1947. Čl. 2014.

**III.
RAZRED ZA
PRIRODNE
Znanosti**



akademik Igor Anić
R. 1967. Čl. 2012.



akademik Ferdo Bašić
R. 1945. Čl. 2014.



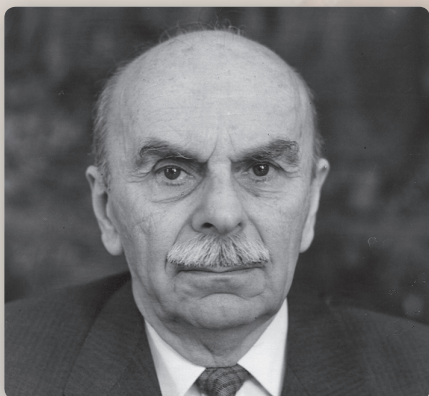
akademik Vladimir Bermanec
R. 1955. Čl. 2012.



akademik Stjepan Gamulin
R. 1934. Čl. 2002.



akademik Ivan Gušić
R. 1938. Čl. 1992.



akademik Milan Herak
R. 1917. Čl. 1973.



akademik Mladen Juračić
R. 1953. Čl. 2012.



akademik Ivan Jurković
R. 1917. Čl. 1969.



akademik Andrija Kaštelan
R. 1934. Čl. 1991.



akademkinja Krista Kostial-Šimonović
R. 1923. Čl. 1991.



akademik Frano Kršinić
R. 1947. Čl. 2000.



akademik Željko Kučan
R. 1934. Čl. 1991.



akademik Slavko Matić
R. 1938. Čl. 2004.



akademik Pavao Rudan
R. 1942. Čl. 2006.



akademik Vlatko Silobrčić
R. 1935. Čl. 1991.



akademik Dragutin Skoko
R. 1930. Čl. 1991.



akademik Branko Sokač
R. 1933. Čl. 1992.



akademik Franjo Tomić
R. 1936. Čl. 2010.

**IV.
RAZRED ZA
MEDICINSKE
ZNANOSTI**



akademik Slavko Cvetnić
R. 1929. Čl. 1991.



akademik Ivo Čikeš
R. 1938. Čl. 2000.



akademik Dragan Dekariš
R. 1936. Čl. 1991.



akademkinja Vida Demarin
R. 1944. Čl. 2010.



akademik Vladimir Goldner
R. 1933. Čl. 2002.



akademik Drago Ikić
R. 1917. Čl. 1977.



akademik Vjekoslav Jerolimov
R. 1945. Čl. 2014.



akademik Ivica Kostović
R. 1943. Čl. 2006.



akademik Zvonko Kusić
R. 1946. Čl. 2000.



akademik Josip Madić
R. 1952. Čl. 2012.



akademik Davor Miličić
R. 1962. Čl. 2012.



akademik Marko Pećina
R. 1940. Čl. 2004.



akademik Ivan Prpić
R. 1927. Čl. 1991.



akademik Željko Reiner
R. 1953. Čl. 2006.



akademik Daniel Rukavina
R. 1937. Čl. 2000.



akademik Marko Šarić
R. 1924. Čl. 1991.



akademik Eugen Topolnik
R. 1912. Čl. 1979.



akademik Slobodan Vukičević
R. 1951. Čl. 2014.



akademik Teodor Wikerhauser
R. 1922. Čl. 1991.

**V.
RAZRED ZA
FILOLOŠKE
ZNANOSTI**



akademik Stjepan Babić
R. 1925. Čl. 1991.



akademik Josip Bratulić
R. 1939. Čl. 2000.



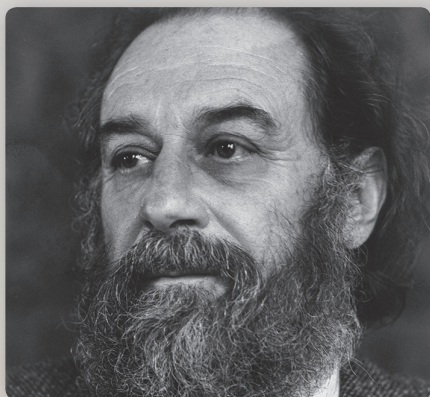
akademik Stjepan Damjanović
R. 1946. Čl. 2004.



akademkinja Dunja Fališevac
R. 1946. Čl. 2006.



akademik Goran Filipi
R. 1954. Čl. 2012.



akademik Eduard Hercigonja
R. 1929. Čl. 1991.



akademik Mislav Ježić
R. 1952. Čl. 2000.



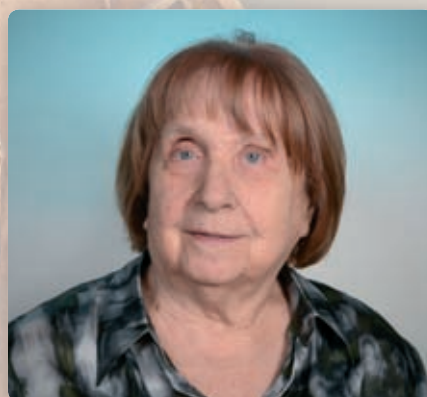
akademik Radoslav Katičić
R. 1930. Čl. 1986.



akademik August Kovačec
R. 1938. Čl. 1997.



akademik Ranko Matasović
R. 1968. Čl. 2012.



akademkinja Antica Menac
R. 1922. Čl. 1988.



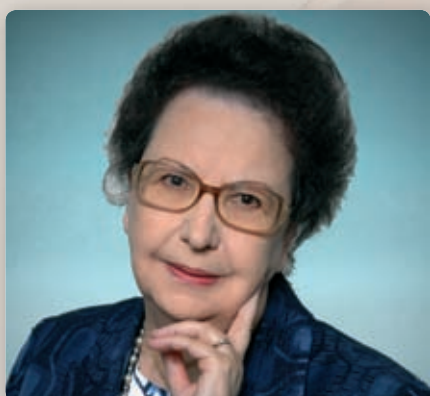
akademik Milan Moguš
R. 1927. Čl. 1986.



akademkinja Anica Nazor
R. 1935. Čl. 1992.



akademik Darko Novaković
R. 1953. Čl. 2008.



akademkinja Ivanka Petrović
R. 1939. Čl. 2010.

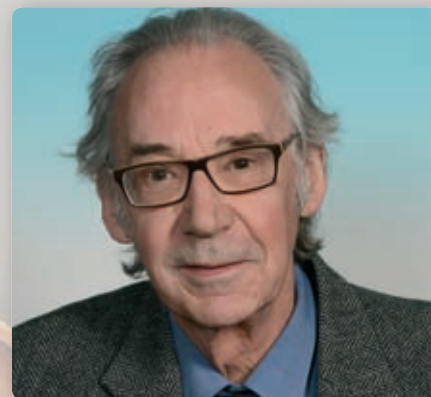


akademkinja Milena Žic Fuchs
R. 1954. Čl. 2010.

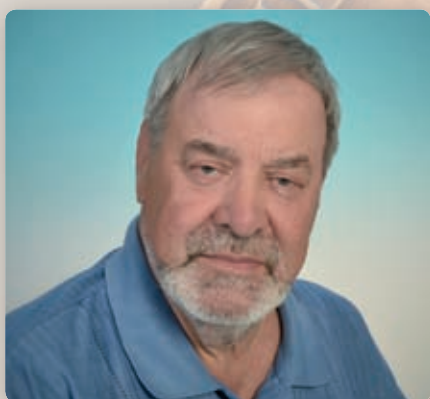
**VI.
RAZRED ZA
KNJIŽEVNOST**



akademik Ivan Aralica
R. 1930. Čl. 1992.



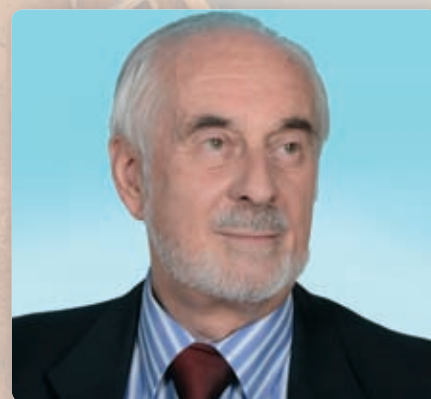
akademik Nedjeljko Fabrio
R. 1937. Čl. 1997.



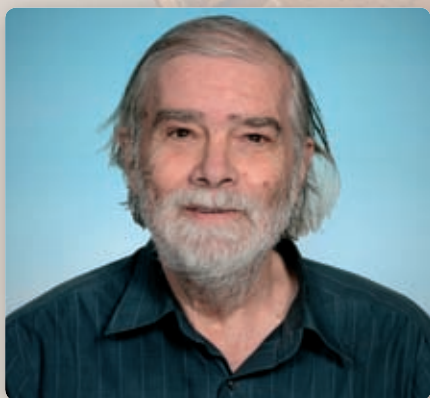
akademik Jakša Fiamengo
R. 1946. Čl. 2014.



akademik Antun Dubravko Jelčić
R. 1930. Čl. 1992.



akademik Mladen Machiedo
R. 1938. Čl. 2014.



akademik Tonko Maroević
R. 1941. Čl. 2002.



akademik Zvonimir Mrkonjić
R. 1938. Čl. 2006.



akademik Krešimir Nemeć
R. 1953. Čl. 2008.



akademik Slobodan Novak
R. 1924. Čl. 1991.



akademkinja Dubravka Oraić Tolić
R. 1943. Čl. 2014.



akademik Luko Paljetak
R. 1943. Čl. 1997.



akademik Pavao Pavličić
R. 1946. Čl. 1997.



akademik Nikica Petrak
R. 1939. Čl. 2004.



akademik Boris Senker
R. 1947. Čl. 2012.



akademik Milivoj Solar
R. 1936. Čl. 2008.



akademik Ante Stamać
R. 1939. Čl. 2002.



akademik Mirko Tomasović
R. 1938. Čl. 2000.



akademik Goran Tribuson
R. 1948. Čl. 2008.



akademik Josip Užarević
R. 1953. Čl. 2014.



akademik Viktor Žmegač
R. 1929. Čl. 2012.

**VII.
RAZRED ZA
LIKOVNE
UMJETNOSTI**



akademik Zlatko Bourek
R. 1929. Čl. 2010.



akademik Boris Bučan
R. 1947. Čl. 2006.



akademik Igor Fisković
R. 1944. Čl. 2004.



akademkinja Vera Horvat-Pintarić
R. 1926. Čl. 2000.



akademkinja Nives Kavurić-Kurtović
R. 1938. Čl. 1997.



akademik Zlatko Keser
R. 1942. Čl. 2004.



akademik Branko Kincl
R. 1938. Čl. 2006.



akademik Dinko Kovačić
R. 1938. Čl. 2006.



akademik Ivan Kožarić
R. 1921. Čl. 1997.



akademik Vladimir Marković
R. 1939. Čl. 2000.



akademik Andrija Mutnjaković
R. 1929. Čl. 2004.



akademik Velimir Neidhardt
R. 1943. Čl. 1991.



akademik Mladen Obad Ščitaroci
R. 1955. Čl. 2014.



akademik Đuro Seder
R. 1927. Čl. 2000.



akademik Radoslav Tomić
R. 1957. Čl. 2010.



akademkinja Marija Ujević-Galetović
R. 1933. Čl. 1998.



akademik Josip Vaništa
R. 1924. Čl. 1994.



akademik Zlatan Vrkljan
R. 1955. Čl. 2014.



akademik Šime Vulas
R. 1932. Čl. 1991.

**VIII.
RAZRED ZA
GLAZBENU
UMJETNOST
I MUZIKOLOGIJU**



akademik Pavle Dešpalj
R. 1934. Čl. 1992.



akademik Nikša Gligo
R. 1946. Čl. 2006.



akademik Zoran Juranić
R. 1947. Čl. 2014.



akademik Anđelko Klobučar
R. 1931. Čl. 1992.



akademkinja Koraljka Kos
R. 1934. Čl. 1991.



akademik Frano Parać
R. 1948. Čl. 2008.



akademik Ruben Radica
R. 1931. Čl. 2000.



akademik Ivan Supičić
R. 1928. Čl. 1983.



akademik Stanislav Tuksar
R. 1945. Čl. 2012.



akademik Hrvoje Babić
R. 1929. Čl. 1997.

**IX.
RAZRED ZA
TEHNIČKE
ZNANOSTI**



akademik Josip Božičević
R. 1929. Čl. 1997.



akademik Leo Budin
R. 1937. Čl. 2004.



akademik Marin Hraste
R. 1938. Čl. 2006.



akademik Stjepan Jecić
R. 1934. Čl. 2000.



akademkinja Sibila Jelaska
R. 1938. Čl. 1997.



akademik Elso Kuljanić
R. 1936. Čl. 1997.



akademik Božidar Liščić
R. 1929. Čl. 1997.



akademikinja Vlasta Piližota
R. 1952. Čl. 2006.



akademik Ivo Senjanović
R. 1940. Čl. 2002.



akademik Božo Udovičić
R. 1933. Čl. 1997.



akademik Mirko Zelić
R. 1936. Čl. 2000.

DOPIŠNI ČLANOVI HAZU

I. RAZRED ZA DRUŠTVENE ZNANOSTI

Prof. dr. sc. Robert Badinter
Prof. dr. sc. Ivo Banac
Prof. dr. sc. Mirjan Damaška
Prof. dr. sc. Bonaventura Duda
Dr. sc. Alain Finkelkraut
Prof. dr. sc. Guntram Koch
Prof. dr. sc. Stjepan Krsić
Akademik Zdravko Mlinar
Prof. dr. sc. Gherardo Ortalli
Prof. dr. sc. Henning Ottman
Dr. sc. André Tuilier
Prof. dr. sc. Ignacij Voje
Prof. dr. sc. Hans F. Zacher

II. RAZRED ZA MATEMATIČKE, FIZIČKE I KEMIJSKE ZNANOSTI

Prof. dr. sc. Akito Arima
Prof. dr. sc. Mladen Bestvina
Prof. dr. sc. Bernd Crasemann
Prof. dr. sc. Predrag Cvitanović
Prof. dr. sc. Daniel Denegri
Prof. dr. sc. Manfred Eigen
Prof. dr. sc. Albert Eschenmoser
Prof. dr. sc. László Forró
Prof. dr. sc. Erik Goles Chacc
Prof. dr. sc. Branko Grünbaum

Akademik Dušan Hadži
Prof. dr. sc. Robert Huber
Prof. dr. sc. Franco Iachello
Prof. dr. sc. Zvonimir Janko
Prof. dr. sc. Hrvoje Kraljević
Prof. dr. sc. Franjo Krmpotić
Prof. dr. sc. Jean-Marie Lehn
Prof. dr. sc. Branko Leskovar
Prof. dr. sc. Stjepan Marčelja
Prof. dr. sc. Egon Matijević
Prof. dr. sc. Andro Mikelić
Dr. sc. Helmut Moritz
Dr. sc. Ben R. Mottelson
Prof. dr. sc. John Charles Polanyi
Prof. dr. sc. Milan Randić
Prof. dr. sc. Carlo Rubbia
Prof. dr. sc. Joseph Schlessinger
Prof. dr. sc. Branko Souček
Prof. dr. sc. Partick Suppes
Akademik Miha Tišler
Prof. dr. sc. Krešimir Veselić
Prof. dr. sc. Rudolf Zahradnik

III. RAZRED ZA PRIRODNE ZNANOSTI

Prof. dr. sc. Rainer Altherr
Prof. dr. sc. Jean Aubouin
Prof. dr. sc. Nenad Ban
Prof. dr. sc. Ivan Damjanov
Prof. dr. sc. Stanislav Duško Ehrlich
Prof. dr. sc. Mirjana Jović-Randić
Dr. sc. Krešimir Krnjević
Prof. dr. sc. Hrvoje Lorković

Akademik Jože Maček
Prof. dr. sc. Luka Milas
Prof. dr. sc. E. G. Werner Müller
Prof. dr. sc. Svante Pääbo
Prof. dr. sc. Miroslav Radman
Prof. dr. sc. Dieter Söll
Prof. dr. sc. Igor Štagljar
Prof. dr. sc. Erich Thenius
Prof. dr. sc. Maurice Tucker
Prof. dr. sc. Stanimir Vuk-Pavlović
Prof. dr. sc. Rudolf Zahn
Prof. dr. sc. Josef Zemann

IV. RAZRED ZA MEDICINSKE ZNANOSTI

Prof. dr. sc. Ivo Bača
Prof. dr. sc. Matko Čikeš
Prof. dr. sc. Suad Efendić
Prof. dr. sc. Hedvig Hricak
Prof. dr. sc. Nikola Jović
Prof. dr. sc. Stevo Julius
Dr. sc. Ivan Katić
Dr. sc. Zvonimir Krajcer
Prof. dr. sc. Branislav Lichardus
Prof. dr. sc. Bernard Lown
Prof. dr. sc. Krešimir Pavelić
Prof. dr. sc. Stanley Plotkin
Prof. dr. sc. Paško Rakić
Prof. dr. sc. Norman Sartorius
Prof. dr. sc. Hans Joachim Seitz
Dr. sc. Antun Tucak
Prof. dr. sc. Marko Turina
Prof. dr. sc. Mladen Vranić

V. RAZRED ZA FILOLOŠKE ZNANOSTI

Prof. dr. sc. Leopold Auburger
Prof. dr. sc. Nikola Benčić
Prof. dr. sc. Wiesław Boryś
Prof. dr. sc. Pierre Brunel
Prof. dr. sc. Elisabeth Erdmann
Prof. dr. sc. Paul Garde
Dr. sc. Henrik Heger Juričan
Prof. dr. sc. Georg Holzer
Prof. dr. sc. Vjačeslav Vsevolodovič
Ivanov
Prof. dr. sc. Werner Lehfeldt
Prof. dr. sc. Josip Matešić
Prof. dr. sc. István Nyomárkay
Prof. dr. sc. Johannes Reinhart
Prof. dr. sc. Ante Sekulić

VI. RAZRED ZA KNJIŽEVNOST

Akademik France Bernik
Prof. dr. sc. Ivan Golub
Prof. dr. sc. Sante Graciotti
Prof. dr. sc. Rainer Grübel
Dr. sc. Ján Jankovič
Prof. dr. sc. Davor Kapetanić
Dušan Karpatský
Veselko Koroman
Dr. sc. Stanko Lasić
Dr. sc. Reinhard Lauer
Prof. dr. sc. István Lökös
Dr. sc. Hans Rothe
Mario Suško
Irena Vrkljan
Prof. dr. sc. Werner Welzig
Akademik Ciril Zlobec

VII. RAZRED ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Akademik Marko Mušič
Prof. Boris Podrecca
Akademik Zlatko Ugljen

VIII. RAZRED ZA GLAZBENU UMJETNOST I MUZIKOLOGIJU

Prof. dr. Bojan Buijć
Prof. dr. Rudolf Flotzinger
Milko Kelemen
Akademik Lojze Lebič
Tomislav Neralić
Ruža Pospiš-Baldani

IX. RAZRED ZA TEHNIČKE ZNANOSTI

Prof. dr. sc. Nenad Bičanić
Prof. dr. sc. Odd Magnus Faltinsen
Prof. dr. sc. Vatroslav Grubišić
Prof. dr. sc. E. Frank Karasz
Prof. dr. sc. Herbert Mang
Prof. dr. sc. Sanjit Kumar Mitra
Prof. dr. sc. Kenzo Miya
Prof. dr. sc. Ante Munjiza

Prof. dr. sc. Helmut Reihlen
Prof. dr. sc. Zdenko Rengel
Prof. dr. sc. Miroslav Sedlaček
Prof. dr. sc. Hermann Seeger
Prof. dr. sc. Hans-Jürgen Warnecke

ČLANOVI SURADNICI HAZU

I. RAZRED ZA DRUŠTVENE ZNANOSTI

Prof. dr. sc. Pero Aračić
Prof. dr. sc. Arsen Bačić
Prof. dr. sc. Miroslav Bertoša
Prof. dr. sc. Vladimír-Đuro Degan
Dr. sc. Ivan Erceg
Prof. dr. sc. Dragutin Feletar
Prof. dr. sc. Ivo Grabovac
Prof. dr. sc. Božidar Jelčić
Prof. dr. sc. Slobodan Kaštela
Dr. sc. Nella Lonza
Prof. dr. sc. Robert Matijašić
Prof. dr. sc. Nenad Moačanin
Prof. dr. sc. Ljerka Schiffler-Premec
Prof. dr. sc. Željko Tomičić
Prof. dr. sc. Dragomir Vojnić
Prof. dr. sc. Marin Zaninović

II. RAZRED ZA MATEMATIČKE, FIZIČKE I KEMIJSKE ZNANOSTI

Prof. dr. sc. Ibrahim Aganović
Prof. dr. sc. Marina Cindrić
Prof. dr. sc. Tomislav Cvitaš
Prof. dr. sc. Vladimir Knapp
Prof. dr. sc. Boran Leontić
Dr. sc. Svetozar Musić
Prof. dr. sc. Mirko Primc
Dr. sc. Silvia Tomić
Prof. dr. sc. Vladimir Volenec

III. RAZRED ZA PRIRODNE ZNANOSTI

Prof. dr. sc. Josip Balabanić
Prof. dr. sc. Goran Durn
Prof. dr. sc. Marijan Herak
Prof. dr. sc. Miljenko Kapović
Dr. sc. Čedomil Lucu
Prof. dr. sc. Nikola Ljubešić
Prof. dr. sc. Ivona Marasović
Prof. dr. sc. Biserka Nagy
Prof. dr. sc. Ladislav Palinkaš
Prof. dr. sc. Eduard Prelogović
Prof. dr. sc. Tomislav Šegota
Prof. dr. sc. Mario Šlaus
Prof. dr. sc. Damir Viličić
Prof. dr. sc. Igor Vlahović

IV. RAZRED ZA MEDICINSKE ZNANOSTI

Prof. dr. sc. Jelena Aurer-Koželj
Prof. dr. sc. Željko Cvetnić
Prof. dr. sc. Filip Čulo
Prof. dr. sc. Iva Dekaris

Prof. dr. sc. Zijad Duraković
Prof. dr. sc. Theodor Dürriegl
Prof. dr. sc. Miloš Judaš
Prof. dr. sc. Alemka Markotić
Prof. dr. sc. Dražen Matičić
Prof. dr. sc. Ante Simonić
Prof. dr. sc. Željko Sutlić
Prof. dr. sc. Mirna Šitum

V. RAZRED ZA FILOLOŠKE ZNANOSTI

Prof. dr. sc. Mario Brdar
Prof. dr. sc. Anđela Frančić
Prof. dr. sc. Darija Gabrić-Bagarić
Prof. dr. sc. Mario Grčević
Prof. dr. sc. Josip Lisac
Prof. dr. sc. Mira Menac-Mihalić
Prof. dr. sc. Milan Mihaljević
Prof. dr. sc. Dubravka Sesar
Prof. dr. sc. Marko Tadić
Prof. dr. sc. Silvana Vranić
Prof. dr. sc. Mateo Žagar

VI. RAZRED ZA KNJIŽEVNOST

Prof. dr. sc. Darko Gašparović
Miro Gavran
Dr. sc. Branko Hečimović
Prof. dr. sc. Stanislav Marijanović
Prof. dr. sc. Julijana Matanović
Dr. sc. Nedjeljko Mihanović
Dr. sc. Tomislav Sabljak
Stjepan Tomaš

VII. RAZRED ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Prof. Nikola Bašić
Dr. sc. Željka Čorak
Prof. Nenad Fabijanić
Prof. Kažimir Hrašte
Prof. Kuzma Kovačić
Prof. dr. sc. Zvonko Maković

VIII. RAZRED ZA GLAZBENU UMJETNOST I MUZIKOLOGIJU

Prof. dr. sc. Vjera Katalinić
Prof. dr. sc. Eva Sedak
Dr. sc. Ennio Stipčević
Prof. Berislav Šipuš

IX. RAZRED ZA TEHNIČKE ZNANOSTI

Prof. dr. sc. Josip Brnić
Prof. dr. sc. Tomislav Filetin
Prof. dr. sc. Ignac Lovrek
Prof. dr. sc. Ante Mihanović
Prof. dr. sc. Josip Sečen
Prof. dr. sc. Jurica Sorić
Prof. dr. sc. Antun Šzavits-Nossan
Prof. dr. sc. Olga Šarc-Lahodny
Prof. dr. sc. Vedran Žanić

ZAPOSLENI U HAZU

TAJNICA HAZU

Marina Štancil

I. ODJEL ZA OPĆE, ADMINISTRATIVNE, UPRAVNE, PRAVNE I PERSONALNE POSLOVE

1. Alenka Smrečki – pomoćnica tajnice HAZU za opće, administrativno-upravne, pravne i personalne poslove
2. Tea Srđić – voditeljica Kabineta predsjednika HAZU
3. Daniela Brombauer
4. Tomislav Burek
5. Želimir Ćirić
6. Gordana Daničić
7. Mirjana Dražetić
8. Renata Horvat
9. Marijan Ivorek
10. Marijan Justin
11. Gordana Lizatović
12. Jelena Marušić
13. Gordana Matić
14. Kim Sombolac
15. Anka Štampar
16. Dušanka Torbica
17. Vjekoslava Ver

II. FINACIJSKO-EKONOMSKI ODJEL

1. Ljubica Petrović – pomoćnica tajnice HAZU za financijsko-ekonomske poslove
2. Stjepan Ciberlin
3. Martina Jaklenec
4. Krešimir Keler
5. Andrea Korman
6. Marijana Kuhtić-Hrdun
7. Rajka Matijaš
8. Zdenka Šoštaric

III. ODJEL ZA ZAŠTITU I ODRŽAVANJE IMOVINE

1. Aleksandra Stuparić – pomoćnica tajnice HAZU za zaštitu i održavanje imovine
2. Katarina Begović
3. Nada Benček
4. Željko Cipriš
5. Jadranka Dmitrović
6. Slavica Franjetić
7. Snježana Gavrić
8. Marina Grgurev
9. Dalibor Karlović
10. Marica Knežević
11. Dubravko Kontak
12. Blaženka Kupinić
13. Ljiljana Majerić
14. Smilja Petković
15. Dario Podnar
16. Antun Rupa
17. Marija Sabol
18. Vukica Savić
19. Gordana Sruk
20. Renato Škrilin

21. Antun Tepeš
22. Flore Vorfi
23. Dražen Zvonarek

IV. ODJEL ZA IZDAVAČKU DJELATNOST

1. Aco Zrnić – rukovoditelj Odjela
2. Nevenka Bogdanić
3. Suzana Jukić
4. Ranko Muhek
5. Gorka Radočaj
6. Maja Šilov Tovernić
7. Mirjana Skvičalo
8. Inoslav Tompak

V. ODJEL ZA MEĐUNARODNU I MEĐUINSTITUCIJSKU ZNANSTVENU SURADNJU I ADMINISTRATIVNO POSLOVANJE RAZREDA

1. Dobriša Škok – rukovoditelj Odjela
2. Doroteja Čulo
3. mr. sc. Jelena Đukić
4. Vesna Očak-Sekulić
5. Marija Pavičić
6. Vesna Velički

VI. KNJIŽNICA

1. mr. sc. Vedrana Juričić – v. d. upraviteljica
2. Ljiljana Bugarin
3. Hana Burek
4. Nataša Daničić
5. Sebastijan Haraminčić
6. Damir Horvat
7. Tomislav Kukolja
8. Dina Mašina
9. Goran Matić
10. Željko Ovčariček
11. Kristina Polak-Bobić
12. Tamara Runjak
13. Zrinka Vitković

VII. ARHIV

1. Jadranka Kaloper-Bakrač – v. d. upraviteljica
2. Sanja Gonzi
3. Marta Jašo
4. Nives Kangler
5. Goran Kos
6. Edita Marojević
7. dr. sc. Tatjana Paić-Vukić
8. dr. sc. Marinko Vuković

VIII. ARBORETUM TRSTENO

1. Ivan Šimić – upravitelj
2. Ane Beloč
3. Antun Bukva
4. Miho Đivić
5. Nada Grković
6. Martin Klarić-Dugandžić
7. Luko Laptalo
8. Melko Laptalo
9. Antun Lobrović
10. Vjekoslav Marčec
11. Svjetlana Marinović
12. Ivanka Matković
13. Stijepo Mozara

14. Nikša Puljizević
15. Ivica Radulj

IX. URED ZA ODOSE S JAVNOŠĆU I MEDIJE

1. Ninja Ivanuš
2. Marijan Lipovac
3. Gordana Poletto Ružić

MUZEJSKO-GALERIJSKE JEDINICE

I. STROSSMAYEROVA GALERIJA STARIH MAJSTORA

1. Borivoj Popovčak – upravitelj
2. Antonio Blaži
3. dr. sc. Ljerka Dulibić
4. Ivana Katušić
5. dr. sc. Iva Pasini Tržec
6. Indira Šamec Flaschar

II. KABINET GRAFIKE

1. mr. sc. Slavica Marković – upraviteljica
2. Vesna Kedmenec-Križić
3. Tanja Lisec
4. Stanislav Novak
5. Ružica Pepelko
6. Ana Petković

III. GLIPTOTEKA

1. Ariana Kralj – v. d. upraviteljica
2. Magdalena Getaldić
3. Luka Grgić
4. Josip Halić
5. Vesna Mažuran Subotić
6. Lida Roje-Depolo
7. Milena Rumiha Kanižaj
8. Dražen Sokolić
9. Filip Turković-Krnjak

IV. HRVATSKI MUZEJ ARHITEKTURE

1. mr. sc. Dubravka Kisić – upraviteljica
2. dr. sc. Tamara Bjažić Klarin – znanstvena novakinja
3. Ana Kršinić-Lozica – znanstvena novakinja

ZNANSTVENO-ISTRAŽIVAČKE JEDINICE – U ZAGREBU

I. ZAVOD ZA POVIJESNE I DRUŠTVENE ZNANOSTI

Odsjek za povijesne znanosti

1. dr. sc. Damir Karbić – upravitelj
2. dr. sc. Sabine Florence Fabijanec
3. dr. sc. Branka Grbavac
4. dr. sc. Iva Kurelac
5. dr. sc. Zoran Ladić
6. dr. sc. Tihana Luetić

7. dr. sc. Vesna Tadjina
8. dr. sc. Ivica Zvonar
9. dr. sc. Goran Budeč – znanstveni novak
10. Suzana Miljan – znanstvena novakinja
11. Zrinka Novak – znanstvena novakinja
12. dr. sc. Mirko Sardelić – znanstveni novak

Odsjek za arheologiju

1. dr. sc. Branka Migotti – upraviteljica
2. dr. sc. Alka Domić-Kunić
3. dr. sc. Ljubica Perinić
4. dr. sc. Tino Leleković – znanstveni novak

Odsjek za etnologiju

1. Klementina Batina
2. dr. sc. Jakša Primorac

Odsjek za ekonomska istraživanja

1. akademik Gordana Družić – voditelj
2. Snježana Vujatović
3. dr. sc. Martina Basarac Sertić – znanstvena novakinja

II. JADRANSKI ZAVOD

1. dr. sc. Božena Bulum
2. dr. sc. Adriana Vincenca Padovan
3. dr. sc. Vesna Skorupan Wolff
4. dr. sc. Marina Vokić Žužul
5. Marula Vujasinović
6. Vlatka Živojnović
7. Ivana Oršulić – znanstvena novakinja

III. ZAVOD ZA POVIJEST I FILOZOFIJU ZNANOSTI

Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti

1. prof. dr. sc. Snježana Paušek-Badžar – upraviteljica
2. dr. sc. Marijana Borić
3. dr. sc. Branko Hanžek
4. Vanja Flegar – znanstvena novakinja

Odsjek za povijest medicinskih znanosti

1. prof. dr. sc. Stella Fatović-Ferenčić – upraviteljica
2. prof. dr. sc. Željko Dugac
3. Martin Kuhar – znanstveni novak

Odsjek za filozofiju znanosti

1. dr. sc. Bojan Marotti

IV. ZAVOD ZA PALEONTOLOGIJU I GEOLOGIJU KVARTARA

1. dr. sc. Jadranka Mauch Lenardić – upraviteljica
2. dr. sc. Dejana Brajković
3. dr. sc. Ljerka Marjanac
4. Mateo Petrović
5. Ankica Oros Sršen – znanstvena novakinja
6. dr. sc. Siniša Radović – znanstveni novak

V. ZAVOD ZA POVIJEST HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI, KAZALIŠTA I GLAZBE

Odsjek za povijest hrvatske književnosti

1. prof. dr. sc. Tihomil Maštrović
2. dr. sc. Ivica Matičević
3. dr. sc. Hrvojkja Mihanović-Salopek
4. dr. sc. Antun Pavešković
5. dr. sc. Andrea Sapunar Knežević
6. dr. sc. Ana Batinić – znanstvena novakinja
7. Martina Čavar – znanstvena novakinja
8. Josipa Dragičević – znanstvena novakinja

Odsjek za povijest hrvatskog kazališta

1. dr. sc. Antonija Bogner Šaban
2. Marica Bugarin
3. Jasna Đurđević
4. dr. sc. Ana Lederer
5. Tatjana Skendrović
6. dr. sc. Martina Petranović – znanstvena novakinja

Odsjek za povijest hrvatske glazbe

1. prof. dr. sc. Vjera Katalinić – upraviteljica
2. dr. sc. Hana Breko Kustura
3. Lucija Konfic
4. dr. sc. Sanja Majer-Bobetko
5. Rozina Palić-Jelavić
6. dr. sc. Ennio Stipčević
7. Vilena Vrbanić

VI. ZAVOD ZA ORNITOLOGIJU

1. dr. sc. Jelena Kralj – upraviteljica
2. dr. sc. Davor Čiković
3. dr. sc. Jasmina Mužinić
4. dr. sc. Goran Sušić
5. dr. sc. Vesna Tutiš
6. Sanja Barišić – znanstvena novakinja

VII. ZAVOD ZA LINGVISTIČKA ISTRAŽIVANJA

1. dr. sc. Jela Maresić – upraviteljica
2. dr. sc. Ivana Filipović Petrović
3. dr. sc. Alemko Gluhak
4. dr. sc. Anja Nikolić-Hoyt
5. dr. sc. Martina Bašić – znanstvena novakinja
6. Marina Marinković – znanstvena novakinja
7. dr. sc. Bojana Schubert – znanstvena novakinja

VIII. KABINET ZA ARHITEKTURU I URBANIZAM

1. Darija Alujević
2. Andreja Der-Hazarijan Vukić
3. Jasenka Ferber Bogdan
4. Nives Kuvačić

IX. ZAVOD ZA IMUNOLOGIJU I GENETIKU TUMORA

1. prof. dr. sc. Nikola Đaković – upravitelj
2. dr. sc. Srđan Vučinić – znanstveni novak

X. ANTROPOLOŠKI CENTAR

1. prof. dr. sc. Mario Šlaus – upravitelj
2. dr. sc. Željka Bedić – znanstvena novakinja
3. Jozo Perić Peručić – znanstveni novak
4. dr. sc. Vlasta Vyroubal – znanstvena novakinja

ZNANSTVENO-ISTRAŽIVAČKE JEDINICE IZVAN ZAGREBA

I. ZAVOD ZA POVIJESNE I DRUŠTVENE ZNANOSTI – RIJEKA

1. dr. sc. Sanja Holjevac – upraviteljica
2. dr. sc. Sandi Blagonić
3. Miroslava Furlaniš
4. dr. sc. Branko Kukurin
5. Hana Lencović
6. dr. sc. Maja Polić
7. dr. sc. Milan Radošević
8. dr. sc. Nina Spicijarić Paškvan
9. Tihomira Štepinac-Fabijanić
10. dr. sc. Alojz Štoković
11. Ljudmila Valčić

II. ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI – ZADAR

1. dr. sc. Zlatko Begonja – upravitelj
2. Ivna Anzulović
3. dr. sc. Milko Brković
4. dr. sc. Grozdana Franov-Živković
5. Zorinko Lalić
6. dr. sc. Tado Oršolić
7. Ljiljana Ugrinić
8. dr. sc. Marija Zaninović-Rumora
9. Martina Dubolnić Glavan – znanstvena novakinja

III. ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI – DUBROVNIK

1. akademik Nenad Vekarić – upravitelj
2. Ružica Brnadić-Ivić
3. Ivana Cvjetanović
4. mr. sc. Stane Đivanović
5. Ankica Gluhan
6. dr. sc. Zdenka Janeković Römer
7. dr. sc. Rina Kralj-Brassard
8. dr. sc. Ivana Lazarević
9. dr. sc. Nella Lonza
10. dr. sc. Vesna Miović
11. Ljiljana Račić
12. dr. sc. Relja Seferović
13. dr. sc. Stanislava Stojan
14. dr. sc. Lovro Kunčević – znanstveni novak

IV. ZAVOD ZA ISTRAŽIVANJE KOROZIJE I DESALINACIJU – DUBROVNIK

1. mr. sc. Juro Ivić – upravitelj
2. dr. sc. Franjo Ivušić
3. Marta Prkut

V. ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD – SPLIT

1. Katarina Čorvila
2. Sandra Kumanović
3. dr. sc. Ivana Mandić Hekman

VI. ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD – OSIJEK

1. dr. sc. Martina Harc
2. Marija Pavković
3. Snježana Stošić

VII. ZAVOD ZA ZNANSTVENI RAD – VARAŽDIN

1. dr. sc. Vladimír Huzjan – upravitelj
2. Ljiljana Biškup

VIII. CENTAR ZA ZNANSTVENI RAD – VINKOVCI

1. dr. sc. Anica Billić – upraviteljica
2. Ksenija Petričić

IX. ZAVOD ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI I UMJETNIČKI RAD U BJELOVARU

1. Sandra Kljaić

X. ZAVOD ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI I UMJETNIČKI RAD U VUKOVARU

1. Henrik Ivan Damjanović – upravitelj

XI. ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD U POŽEGI

1. dr. sc. Snježana Jakobović
– upraviteljica
2. Kornelija Lehner





Statutom HAZU Razred za društvene znanosti određen je kao prvi od devet Akademijinih razreda, time da obuhvaća povijesne znanosti, etnologiju, arheologiju, pravne znanosti, sociologiju, politologiju, filozofiju, gospodarske znanosti i demografiju

I. Razred za društvene znanosti HAZU

Društvene znanosti su nakon osnutka Akademije bile obuhvaćene u istim organizacijskim jedinicama s humanističkim disciplinama, u sklopu Historijsko-filološkog i Filozofičko-juridičkog razreda. Ti su se razredi, uz jezične korekcije svojih naziva, zadržali do 1947., kada nastaje jedinstveni Odjel za filozofiju i društvene nauke koji je 1962. preimenovan u Odjel za društvene znanosti, a 1971. u Razred za društvene znanosti. Statutom HAZU Razred za društvene znanosti određen je kao prvi od devet Akademijinih razreda, time da obuhvaća povijesne znanosti, etnologiju, arheologiju, pravne znanosti, sociologiju, politologiju, filozofiju, gospodarske znanosti i demografiju. Tajnik Razreda od godine 2007. je akademik Tomislav Raukar.

U djelokrugu rada Razreda su sljedeća radna tijela: Odbor za izradu *Rječnika hrvatskog pravnog i upravnog nazivlja od početka XIX. stoljeća do danas*, Odbor za znanstvenu valorizaciju spomeničke baštine Salone i za proučavanje ranog kršćanstva u hrvatskim zemljama,

Odbor za izdavanje djela Benedikta Kotruljevića, Odbor za narodni život i običaje, Odbor za povijesne znanosti i Radna skupina *Pravo i društvo – temeljna istraživanja*. U sklopu Razreda djeluju: Znanstveno vijeće za ekonomska istraživanja i gospodarstvo Hrvatske, Znanstveno vijeće za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava te Znanstveno vijeće za mir i ljudska prava. Znanstveno vijeće za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava do sada je, u nakladničkom nizu *Modernizacija prava*, objavilo 23 zbornika radova sa svojih okruglih stolova.

U Razredu se radi na znanstvenim projektima od kojih su većina dugoročna istraživanja. Radi se o sljedećim projektima: *Povijest Istre, Povijest Dubrovačke Republike, Povijest Dalmacije, Romanizacija i kristijanizacija kontinentalne Hrvatske, Grčki natpisi starijeg razdoblja na području istočnog Jadrana, Kristijanizacija ruralnih sredina na području sjeverne Dalmacije, Povijest hrvatskoga srednjovjekovnog prava, Opća teorija pravne i društvene*

regulacije, izdavanje Sabranih djela Frana Petrića (Petrisa), Proučavanje demografske povijesti na teritoriju Republike Hrvatske, Znanstvena valorizacija spomeničke baštine Salone te izrada *Rječnika hrvatskog pravnog i upravnog nazivlja od početka XIX. stoljeća do danas*.

Kao članovi Razreda djelovali su brojni istaknuti znanstvenici na području povijesnih, pravnih, filozofskih i gospodarskih znanosti: Franjo Rački, Tadija Smičiklas, Vjekoslav Klaić, Grga Novak, Albert Bazala, Baltazar Bogišić, Juraj Andrassy, Fran Vrbanić, Mijo Mirković i mnogi drugi, te dopisni članovi, među kojima su John Kenneth Galbraith, nobelovci Ian Tinbergen i Herbert Simon, te drugi.

Razred za društvene znanosti skrbi o sljedećim istraživačkim jedinicama: Zavodu za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu (s odsjecima: za povijesne znanosti, arheologiju, etnologiju, za ekonomska istraživanja); zavodima za povijesne znanosti u Rijeci, Pulji, Zadru i Dubrovniku; Jadranskome zavodu u Zagrebu; Kabinetu za pravne, političke i so-

ciološke znanosti „Juraj Križanić“ u Zagrebu te o trima interdisciplinarnim zavodima: Zavodu za znanstveni i umjetnički rad u Splitu; Zavodu za znanstveni rad u Osijeku i Zavodu za znanstveni rad u Varaždinu.

Jadranski zavod osnovan je 1945. i jedan je od rijetkih zavoda europski usmjerenih na znanstveno proučavanje pomorskoga prava i prava mora. U okviru znanstvenoistraživačke djelatnosti Zavoda prikupljaju se, proučavaju i obrađuju podaci o domaćem i stranom zakonodavstvu te sudskoj i arbitražnoj praksi iz područja pomorskoga prava i prava mora. Jadranski zavod je od 1958. izdavač časopisa *Usporedno pomorsko pravo – Comparative Maritime Law*, jedinog časopisa

u Hrvatskoj namijenjenog isključivo pitanjima pomorskog prava i prava mora. U okviru svoje stručne djelatnosti Zavod pruža stručna mišljenja, savjete i druge oblike pomoći odgovarajućim državnim organima i institucijama. U tom pogledu posebice je značajan doprinos Zavoda u izradbi i unapređenju hrvatskoga pomorskopravnoga zakonodavstva.

Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci osnovan je 1945. Osim osnovnom historiografskom zadaćom, djelatnici Zavoda sustavno su se bavili istraživanjem povijesti likovnih umjetnosti, povijesti pisma i jezika, povijesti crkve, gospodarske povijesti, etnografije, etnologije, etnomuzikologije područja Istre, sjevernog hrvatskog primorja i Gorskoga kotara. Šireći svoju znanstvenoistraživačku djelatnost na cijelo područje sjevernoga Jadrana, odnosno zapadne Hrvatske, Zavod je 1969. godine osnovao Radnu jedinicu u Puli.

Odsjek za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu započeo je s radom 1948. sa svrhom da znanstveno proučava hrvatsku povijest, objavljuje povijesne izvore te razrađuje i usavršava povijesnu metodologiju s posebnim obzirom na pomoćne povijesne znanosti. Odsjek je objelodanio nekoliko kapitalnih djela iz hrvatske prošlosti i

kulture, među kojima i

Codex diplomaticus Regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae koji

je još 1904.

počeo izdavati

Tadija Smičiklas.

Odsjek je nastavio

taj rad i objelodanio

šest svezaka (1., 16., 17., 18.

i dva sveska *Supplementa*). To

je zbirka izvora za povijest hrvatskoga

naroda u srednjem vijeku, od početaka do

kraja 14. stoljeća, u cjelini jedno od najvažnijih izdanja Akademije. Odsjek izdaje svoj časopis, *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti* i do sada je objavljen 31 svezak tog časopisa.

Odsjek za arheologiju, osnovan 1949., bavi se sustavnim interdisciplinarnim arheološko-antropološkim istraživanjima antičkoga i srednjovjekovnoga razdoblja u Hrvatskoj. Arheološka istraživanja usmjerena su proučavanju izvora i materijalne kulture procesa romanizacije i kristijanizacije rimske provincije Panonije (sjeverna Hrvatska) kao podlozi za razumijevanje razvitka hrvatskoga srednjovjekovlja. Odsjek za etnologiju (prije Etnološki zavod) osnovan je 1963. u svrhu proučavanja hrvatske tradicijske kulture. U sastavu Odsjeka nalazi se bogat rukopisni arhiv Odbora za narodni život i običaje. Odsjek (prije Zavod) za ekonomska istraživanja osnovan je 1979., a osnovni djelokrug rada čine temeljna teorijska istraživanja i njihova primjena, makroekonomske analize, pitanja gospodarskoga, tehnološkoga i demografskoga razvoja, financijski položaj osnovnih privrednih subjekata, gospodarska povijest te istraživanja o uvjetima, strukturi i strategiji razvitka hrvatskoga gospodarstva.

Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku osnovan je 1949. i sustavno se bavi istraživanjem prošlosti Dubrovnika i Dubrovačke Republike u širokom rasponu od političke, gospodarske, pravne i demografske povijesti do povijesti umjetnosti i književnosti te povijesti svakodnevice. Uz dva časopisa: *Anali* (na hrvatskom jeziku) i *Dubrovnik Annals* (na engleskom jeziku), rezultati tih istraživanja objavljuju se i u posebnim izdanjima sistematiziranim u serijama *Monumenta historica Ragusina*, *Monografije*, *Prilozi demografskoj povijesti Dubrovnika i okolice* i *Pretisci*. Smješten u renesansnom ljetnikovcu Sorkočević na Lapadu Zavod posjeduje bogatu knjižnicu i nekoliko bibliotečnih i arhivskih zbirki (Knjižnica Iva Bizzara, Arhiv Petra Hektorovića i dr.).

Zavod za povijesne znanosti u Zadru osnovan je 1954. Svrha





osnutka Zavoda bila je organizirano sustavno istraživanje prošlosti Dalmacije, osobito Zadra i njegove okolice, s težištem na povijesnoj građi zadarskoga Povijesnoga arhiva, Znanstvene knjižnice te crkvenih pismohrana i knjižnica. Osnovna je djelatnost Zavoda znanstvenoistraživački i stručni rad iz povijesnih znanosti kroz zajedničke i pojedinačne znanstvene projekte. Rezultat znanstvenoistraživačke djelatnosti znanstvenih djelatnika Zavoda jest njegova bogata nakladnička djelatnost. Od samog osnutka Zavod izdaje svoj godišnjak *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*. Godine 2013. tiskan je 55. svezak *Radova*. Osim *Radova*, Zavod je objavio 17 knjiga *Posebni izdanja*, 13 monografija u seriji *Djela*, 4 broja zbornika *Adriatica maritima*, trosveščani jubilarni i 11 redovitih svezaka *Pomorskoga zbornika* i drugo.

Kabinet za pravne, političke i sociološke znanosti Juraj Križanić osnovan je 1990., a zadaća mu je promicati suradnju među navedenim disciplinama unutar Razreda za društvene znanosti i širega znanstvenoga kruga. Predmet pravnih, političkih i socioloških znanosti su vrlo složeni, dinamički, nelinearni, normativni društveni sustavi i procesi. Suradnja se odnosi na razvijanje toga zajedničkoga teorijskog okvira, a njezin glavni oblik rada jest Radna skupina Pravo i društvo. (ur.) ●

The Department of Social Sciences of the Croatian Academy of Sciences and Arts

The Department of Social Sciences encompasses historical sciences, ethnology, archaeology, legal sciences, sociology, political sciences, philosophy, economy and demography. Pursuant to the Statute of the Croatian Academy of Sciences and Arts, it was determined as the first of the nine Academy Departments. Tomislav Raukar, Full Member of the Croatian Academy, has been Department Secretary since 2007. Research is carried out within the following research units: the Institute for Historical and Social Sciences in Zagreb (and its historical sciences, archaeology, ethnology, and economic research divisions); the Institutes for Historical Sciences in Rijeka, Pula, Zadar and Dubrovnik; the Adriatic Institute in Zagreb; and the Juraj Križanić Cabinet of Legal, Political and Sociological Sciences in Zagreb. The following bodies operate within this Department: the Scientific Council for Economic Research and the

Croatian Economy, the Scientific Council for Government Administration, Judicature and the Rule of Law, and the Scientific Council for Peace and Human Rights. The Department is in charge of the following scientific projects, the majority of which engage in long-term research into the: *History of Istria; History of the Dubrovnik Republic; History of Dalmatia; Romanisation and Christianisation of the Croatian Inland Area; Early Greek Inscriptions in the Area of the Eastern Adriatic; Christianisation of Rural Areas in Northern Dalmatia; History of Croatian Mediaeval Law; General Theory of Legal and Social Regulation; Publication of Collected Works by Frane Petrić (Petris); Study of Demographic History in the Territory of the Republic of Croatia; Scientific Valorisation of the Cultural Heritage of Salona and a Dictionary of Croatian Legal and Administrative Terms from the Early Nineteenth Century to the Present.* ●



Vjera Katalinić
Ana Lederer
Tihomil Maštrović

Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU

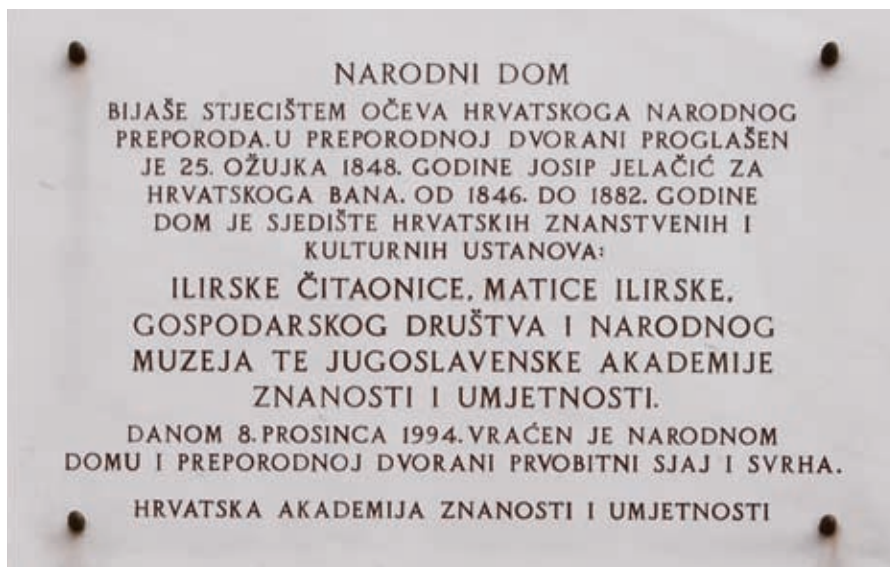
Zavod je započeo s radom 1. ožujka 1948. pod nazivom Institut za jezik i književnost JAZU. Prve smjernice radu Instituta dao je akademik Antun Barac s naglaskom da se suvremenom znanstvenom metodologijom i zajedničkim nastojanjima proučava povijest i razvitak hrvatskoga jezika i književnosti. Godine 1952. Institut za jezik i Institut za književnost izdvajaju se iz dotadašnjeg zajedničkog instituta i postaju dvije samostalne Akademijine znanstvene jedinice

Zavod je započeo s radom 1. ožujka 1948. pod nazivom Institut za jezik i književnost JAZU. Prve smjernice radu Instituta dao je akademik Antun Barac s naglaskom da se suvremenom znanstvenom metodologijom i zajedničkim nastojanjima proučava povijest i razvitak hrvatskoga jezika i književnosti. Godine 1952. Institut za jezik i Institut za književnost izdvajaju se iz dotadašnjega zajedničkog instituta i postaju dvije samostalne Akademijine znanstvene jedinice.

Institut za književnost od samog osnutka kao važnu zadaću svoga djelovanja ističe obradu i evidentiranje književne baštine te prikupljanje književnih arhivalija i rukopisnih zbirki s ciljem stvaranja književnog arhiva. Kao rezultat tog rada danas se u Odsjeku za povijest hrvatske književnosti nalaze rukopisne ostavštine preko 200 hrvatskih književnika.

Odsjek za povijest hrvatskog kazališta započeo je s radom 1966. (tada kao Odsjek za teatrologiju),





nakon što su Akademija i Hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu sklopili ugovor o ustupanju Arhiva i Muzeja HNK za potrebe novoosnovanoga Instituta za književnost i teatrologiju, te je cjelokupno gradivo HNK od 1971. smješteno u Odsjeku.

Odsjek za povijest hrvatske glazbe osnovan je 1980. godine pod imenom Zavod za muzikološka istraživanja sa zadaćom da sustavno istražuje sve aspekte hrvatske glazbene kulture u europskom kontekstu.

Pod današnjim imenom Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU djeluje od 28. listopada 1993., a u njegovu su sastavu Odsjek za povijest hrvatske književnosti, Odsjek za povijest hrvatskog kazališta i Odsjek za povijest hrvatske glazbe. Zavod je smješten u povijesnoj palači Narodnoga doma u Zagrebu, Opatička ulica 18. Od 1975. objavljuje stručni časopis *Kronika* (glavni urednik dr. sc. Tomislav Sabljak). (T. M.)

Odsjek za povijest hrvatske književnosti

U Odsjeku se organizirano provode znanstvena istraživanja hrvatske književnosti u okviru rada na pojedinim znanstvenim projektima. Trenutno se istraživanja obavljaju na tri projekta: *Od građe do analize. Nepoznati i zaboravljeni hrvatski pisci XIX. i XX. st.* (voditelj: akademik Dubravko Jelčić), *Hrvatski književni povjesničari* (voditelj: prof. dr. sc. Tihomil Maštrović) i *Doprinos hrvatskih i bugarskih intelektualaca za kulturnu raznovrsnost Europe* (voditeljica: dr. sc. Hrvojkica Mihanović

Salopek). Odsjek je posebno specijaliziran za pripremu kritičkih izdanja sabranih djela hrvatskih književnika XIX. i XX. st. Tako su dosad objavljena sabrana djela: A. G. Matoša, S. S. Kranjčevića, I. Mažuranića, V. Vidrića, V. Nazora, I. Gorana Kovačića te *Sabrana djela Milana Begovića* (od kojih je objavljeno dvadeset svezaka, a za tisak su pripremljena i posljednja četiri sveska). U Odsjeku je zaposleno osam znanstvenika; dva znanstvena savjetnika (T. Maštrović, H. Mihanović-Salopek), tri viša znanstvena suradnika (A. Pavešković, A. Sapunar Knežević, I. Matičević) i tri znanstvene novakinje (A. Batinić, M. Čavar, J. Dragičević).

Odsjek organizira brojne znanstvene skupove o hrvatskim književnicima i književnim povjesničarima, od kojih su neki i međunarodnoga karaktera. Radovi sa simpozija objavljuju se u znanstvenim zbornicima, pa su tako dosad, u okviru znanstvenog projekta *Hrvatski književni povjesničari*, u suradnji s Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu, filozofskim fakultetima sveučilištâ u Zagrebu i Osijeku, sveučilištima u Puli i Zadru te Hrvatskim filološkim društvom objavljeni zbornici o M. Kombolu, S. Ježiću, F. Fancevu, T. Matiću, A. Haleru, B. Vodniku, I. Milčetiću, D. Prohaski, M. Rešetar, V. Jagiću, Š. Ljubiću, I. Kukuljeviću Sakcinskom i I. Frangešu. Znanstvenici Odsjeka stalni su sudionici znanstvenih skupova *Dani Miroslava Krležu* u Osijeku, *Dani Hvarskog kazališta* u Hvaru i drugih skupova u zemlji i inozemstvu.

Bogatom književnom pismohranom i knjižnicom Odsjeka koriste se brojni, kako domaći tako i strani, znanstvenici. U okviru rada na stručnom projektu *Digitalizacija književnih ostavština hrvatskih književnika* do sada su digitalizirani rukopisi S. S. Kranjčevića i A. G. Matoša te veći dio ostavštine T. Ujevića. (T. M.)

Odsjek za povijest hrvatskoga kazališta

U Odsjeku se provode istraživanja nacionalne dramske književnosti i istraživanja svih oblika i profesija nacionalnoga kazališta, a posebna pozornost posvećuje se rekonstrukcijama repertoara. U sklopu znanstvenoistraživačkog projekta *Repertoar hrvatskih kazališta* (voditelj: dr. sc. Branko Hećimović) popisana je i u tri knjige objavljen hrvatski repertoar od 1840. do 1990., četvrta knjiga obuhvaća razdoblje od 1991. do 2000., dok je u petoj knjizi repertoara objavljen popis predstava do 1840. U Odsjeku rade jedna znanstvena savjetnica (A. Bogner-Šaban), jedna viša znanstvena suradnica (A. Lederer) i jedna znanstvena novakinja (M. Petranović) te još tri stalne djelatnice.

U sastavu Odsjeka nalazi se i Muzejska kazališna zbirka u kojoj je, osim arhivskoga gradiva Hrvatskoga narodnoga kazališta iz Zagreba, pohranjeno i gradivo ostalih kazališta iz Zagreba i drugih hrvatskih kazališnih središta te kazališnih festivala i smotri. Po opsegu svoga arhivskog i muzejskog gradiva ta je zbirka jedna od najvećih u ovom dijelu Europe. Godine 1987. Muzejsko-kazališna zbirka Zavoda proglašena je spomenikom kulture, a 1988. upisuje se u registar muzejskih organizacija. Zbirka se kontinuirano nadopunjava novim gradivom o kazalištima i kazališnim umjetnicima postajući tako svojevrsnom središnjom memorijom nacionalne kazališne povijesti i služeći brojnim institucijama za različite izložbe, a fundusom Zbirke kao i bogatom stručnom knjižnicom Odsjeka za svoj se znanstveni i stručni rad ponajviše koriste znanstvenici, publicisti te studenti. Brojna umjetnička djela Muzejske kazališne zbirke javnosti se predstavljaju na povremenim izložbama Odsjeka o važnim hrvatskim kazališnim umjetnicima, ponajviše o oblikovateljima vizualnoga aspekta kazališne predstave.

Zavod je utemeljitelj kvadrinjalne Nagrade *Marko Fotez* za istraživanje dramske i kazališne baštine, a Odsjek je i suosnivač *Povelje za promicanje hrvatske dramske baštine na lutkarskoj sceni* (1991.) te suutemeljitelj *Nagrade hrvatskoga glumišta* (1992.) (A. L.)

Odsjek za povijest hrvatske glazbe

Odsjek je osnovan 1979., a započeo s radom 1980. kao Zavod za muzikološka istraživanja JAZU, dok današnji naziv nosi od 1993. Danas je u Odsjeku zaposleno sedam znanstvenika i istraživača, među kojima su tri znanstvena savjetnika (V. Katalinić, S. Majer-Bobetko, E.

Stipčević), jedna viša znanstvena suradnica (H. Breko Kustura) te tri asistenta i stručna suradnika (L. Konfic, R. Palić-Jelavić, V. Vrbanić), a bave se hrvatskom glazbenom kulturom od srednjega vijeka do XX. st. u kontekstu europskih i svjetskih silnica.

Znanstveni je rad artikuliran kroz domaće i međunarodne projekte, od onoga prvotnoga na temi *Fundamentalna istraživanja za povijest hrvatske glazbe*, s pojedinačnim temama od kojih su se neke uključile u međunarodne projekte u Njemačkoj, Italiji i Francuskoj. Sada se u Odsjeku vodi i jedini europski projekt iz humanistike (HERA) s bazom u Hrvatskoj: *Music Migrati-*

ons in the Early Modern Age: The Meeting of the European East, West and South (MusMig) u suradnji sa znanstvenicima iz drugih europskih zemalja (voditeljica projekta: prof. dr. sc. Vjera Katalinić). Odsjek za povijest hrvatske glazbe raspolaže muzikološkom knjižnicom s gotovo 10.000 knjiga, priručnika, nota te oko 250 domaćih i inozemnih časopisa (<http://katalog.hazu.hr/web/start01MUZ.htm>). U arhivu se čuva vrijedna istraživačka građa Ladislava Šabana, rariteti, poput 3. izdanja *Cithare octochorde* iz 1757. te autografi Vatroslava Lisinskog i Ivana Zajca, koji su digitalizirani i javno dostupni (<http://dizbi.hazu.hr/?sitetext=114>). (V. K.) ●

The Institute of the History of the Croatian Literature, Theatre and Music of the Croatian Academy of Sciences and Arts

The Institute of the History of the Croatian Literature, Theatre and Music of the Croatian Academy of Sciences and Arts has operated under its present name since 28 October 1993. The Institute includes the Division of the History of Croatian Literature, the Division of the History of the Croatian Theatre, and the Division of the History of Croatian Music. The Institute is located in the historical National Hall Mansion in Zagreb, Opatička 18. It has published its journal *The Chronicle* since 1975. The Institute started working on 1st March 1948 under the name Language and Literature Institute of the Yugoslav Academy of Sciences and Arts. The Institute received the initial guidelines for its work from Antun Barac, Full Member of the Croatian Academy, who said that there should be a common effort in the study of the history and the development of Croatian language and that modern scientific methodology should be employed. Since its earliest days, the Institute has – as a major task within

the scope of its operation – placed its emphasis on analysing and keeping records of the literary heritage, as well as on collecting literary archival material and manuscripts with the aim of setting up literary archives. The Division achieved major results in preparing critical editions of collected works by the classics of Croatian literature and in organising scientific symposia on Croatian writers and literary historians, some of whom enjoy international renown.

The Division of the History of the Croatian Theatre started operating in 1966 (initially under the name Theatrology Division), after the Academy and the Croatian National Theatre in Zagreb had concluded an agreement on handing over material from the Croatian National Theatre archives and museum for the purposes of the newly-established Literature and Theatrology Institute. Since 1971, the complete material of the Croatian National Theatre has been in safekeeping in the Division. The

Division further carries out research into the national dramatic literature and all forms and professions of the national theatre; particular attention is paid to the reconstruction of the repertoire through the scientific research project entitled *The Repertoire of the Croatian Theatres*.

The Division of the History of Croatian Music was established in 1980 under the name the Institute for Musicological Research, and was entrusted with systematic research into all aspects of Croatian musical culture in the European context. Scientific work is accomplished through national and international projects. The Division is currently, in collaboration with scholars from other European countries, carrying out the only European project from the field of the humanities (HERA) based in Croatia: *Music Migrations in the Early Modern Age: The Meeting of the European East, West and South (MusMig)*. The Division has at its disposal a valuable musicological library. ●



Borivoj Popovčak

Osnivač HAZU biskup Josip Juraj Strossmayer uspio je prikupiti 117 umjetničkih slika, te ih je 2. listopada 1868. darovao Akademiji. Od te godine pa do dana svečanog otvorenja Galerije 1884. biskup je prikupio još 167 umjetničkih djela, a darivanje Strossmayer nastavlja sve do svoje smrti. Akademijina galerija starih majstora stoga nosi, na vjekovnu slavu i počast, ime Josipa Jurja Strossmayera, svojega osnivača i utemeljitelja

Strossmayerova galerija starih majstora HAZU

Strossmayerova galerija starih majstora Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti osnovana je i otvorena za javnost prije 130 godina – 9. studenoga 1884., istoga dana i mjeseca kada je trebala biti otvorena 1880., ali je potres koji je te godine zadesio Zagreb znatno oštetio palaču Akademije, djelo Bečanina Friedricha Schmidta (1825. – 1891.), pa je prvotno otvorenje bilo odgođeno. Sam događaj otvorenja pratile su brojne druge kulturne manifestacije. Bilo je tu koncerata pjevačkih zborova i glazbenih orkestara, kazališnih predstava, vatrometa i bakljada. U povodu otvorenja Galerije u Zagreb su pristigli i mnogi ugledni gosti i posjetitelji. Gradsko je poglavarstvo čak zamolilo Zagrepčane da se toga dana i nekoliko sljedećih suzdrže od posjeta Galeriji da se ne bi stvarala prevelika gužva.

Kada se uzme u obzir da je Rijksmuseum u Amsterdamu otvoren 1885., Kunsthistorisches Museum u Beču 1891., Tate Gallery u Londonu 1897., Szépművészeti Múzeum (Muzej lijepih umjetnosti) u Budimpešti 1906., dolazi se do zaključka da je Strossmayerova galerija starih majstora otvorena nešto, ili znatno, prije mnogih svjetski poznatih muzejskih institucija.

U samom začetku fundus se Galerije temeljio isključivo na donaciji biskupa Josipa Jurja Strossmayera (1815. – 1905.), koja je obuhvaćala



Majstor slike *Virgo inter virgines, Sveto Trojstvo (Prijestolje Milosti)*, Strossmayerova galerija starih majstora HAZU

284 umjetnine, od kojih je njih 256 bilo zastupljeno u stalnom postavu što ga je uredio prvi ravnatelj Strossmayerove galerije Izidor Kršnjavi

(1845. – 1927.). Biskupova je zbirka nastajala postupno. Njegova je skupljačka aktivnost započela istom po dolasku u Đakovo 1850. godine s

prvobitnom namjerom da se skladno uresi biskupski dvor. Za vrijeme studija u Beču te tijekom kasnijih godina biskup je boravio u velikim europskim kulturnim centrima poput Münchena, Praga, Dresdena i Berlina te je imao uvid u galerije i zbirke umjetnina u tim gradovima. Zadivljen svime što je vidio, za boravka u Rimu 1858. Strossmayer donosi odluku da „svom narodu namakne muzej slika te mu on bude školom i pobudom...“ Tako je biskup počeo nabavljati slike preko svojih povjerenika, svećenika Nikole Voršaka u Rimu i slikara Ivana Simonettija u Veneciji, a uz suradnju stručnjaka iz rimske Akademije sv. Luke i vatikanske Akademije dei virtuosi al Pantheon. U sljedećih deset godina Strossmayer je uspio prikupiti 117 slika, te ih je 2. listopada 1868. darovao Akademiji. Od te godine pa do dana svečanog otvorenja Galerije 1884. biskup je prikupio još 167 umjetničkih djela, a darivanje Strossmayer nastavlja sve do svoje smrti. Predmeti primijenjene umjetnosti predani su u Obrtni muzej, današnji Muzej za umjetnost i obrt, dok je preostali dio od 256 umjetnina izložen u Strossmayerovoj galeriji. Biskupova je darovnica potaknula mnoge imućnije hrvatske građane da i sami daju svoj doprinos uvećanju galerijskog fonda,

bilo da je riječ o djelima koja su posjedovali bilo da su u pitanju ona koja su nabavili s ciljem da ih daruju Galeriji. Tako je do biskupove smrti 1905. zbirka slika Strossmayerove galerije uvećana za 67 umjetnina. Među važnijim donatorima u tom razdoblju svakako treba istaknuti odvjetnika Ivana Ružića (1892.), čija je zbirka slika prikupljena s jasnom nakanom da je se daruje Galeriji, te donaciju francuskog diplomata Eugena-Emmanuela-Ernesta Halwina, marquis de Piennesa, koji je u dva navrata, 1903. i oporučno, nakon smrti 1911., darovao Strossmayerovu galeriju. Zbirka se također sustavno obogaćivala darovnicama Društva umjetnosti te Društva prijatelja Strossmayerove galerije. Od bitnijih donacija u novije vrijeme svakako treba istaći onu Margaret Steten Vanka iz 1964. godine, Ante Topića Mimare iz 1968., Zlatka i Joyce Baloković iz 1972., Julija Csikosa Sessije iz 1974., Celestine Uzorinac iz 1977., Borisa Lubienskog, ing., iz 1983., Božene Šulentić iz 1984., muzikologa Dragana Plamenca iz 1986., Ive Šebalja iz 1988., Vilima Svečnjaka i Matilde Auer iz 1990., Ljubice Šonje iz 1997., Koste Angelija Radovanija iz 2003., Hede Dubac-Šohaj iz 2010. te Natalie Matovinović iz 2013.

Temeljen na sustavu donacija i vrlo rijetko kupovini određene

umjetnine, fundus Strossmayerove galerije danas ima nekoliko tisuća umjetnina, mahom slika, ali i grafičkih listova i skulptura. Sam postav koncipiran je tako da se u slijedu može pratiti razvoj europskih slikarskih škola od XIV. do XIX. stoljeća. Od istaknutih djela u stalnom postavu svakako treba istaknuti radove Beata Angelica, Cossima Rossellija, Mariotta Albertinellija, Vittorea Carpaccia, Giovannija Bellinija, Jacopa Palme Mlađeg, Federika Benkovića, Majstora slike *Virgo inter virgines*, J. Kocka, Joachima Patinira, Antoineta Jeana Grosa, Jean-Baptistea Carpeauxa, Jean-Baptistea Corota, Alexandra Gabriela Decampsa, Charlesa Daubignyja...

Pojedina djela iz fundusa Strossmayerove galerije, poglavito ona iz stalnog postava, izuzetne su vrijednosti, stoga su tražena i posuđivana za izložbe u glasovitim europskim galerijama kao što su *Castello Estense* u Ferrari, *Musei di san Domenico* u Forliju, *Scuderie al Quirinale* u Rimu, *Galeria Spada* u Rimu, *Salone Sistino* u Vatikanu, *Van Boymans* u Roterdamu, *Musée des Beaux-Arts* u Lyonu, *Musée Jacquemart-André* u Parizu, *Tate Gallery* u Londonu, *Walraf-Richartz* u Kölnu itd. kao i onima diljem Hrvatske. ●

The Strossmayer Gallery of Old Masters of the Croatian Academy of Sciences and Arts

The Strossmayer Gallery of Old Masters of the Croatian Academy of Sciences and Arts is one of the oldest galleries in this part of Europe. It was opened to the public on 9 November 1884 thanks to its donator, founder and patron Josip Juraj Strossmayer (1815-1905), the Bishop of Đakovo and Srijem. The initial holdings of the Strossmayer Gallery consisted of the Bishop's donation numbering around a couple of hundred pictures. Many Croatian

citizens and associations, such as the Arts Society (Društvo umjetnosti) and the Society of the Friends of the Strossmayer Gallery (Društvo prijatelja Strossmayerove galerije), inspired by the Bishop's gesture, decided to help increase the holdings. Donating artworks to the Gallery has been cultivated ever since; hence, the initial holdings, including 284 artworks, have in the 130 years of existence become a comprehensive and considerable collection number-

ring several thousands of artworks, pictures, drawings and sculptures. The works belonging to the holdings of the Strossmayer Gallery, in particular works by old masters from the permanent collection, are often exhibited at prestigious European galleries and museums (for example, in Rome, Paris, Lyon, London, Rotterdam, Cologne), the best proof of the value of the collection itself and the renown of the Strossmayer Gallery in the world. ●





**Jadranka
Mauch Lenardić**


Korelacija paleolitika, mezolitika i neolitika kontinentalne i primorske Hrvatske

Istraživači i suradnici na projektu dijelom su nastavili već prije započeta istraživanja, ali su i započeli nova istraživanja kvartarnih naslaga na hrvatskim lokalitetima, koja su rezultirala novim kvalitetnim podacima koji pak čine osnovu za daljnja istraživanja. Time je ostvaren nužan kontinuitet u istraživanjima kvartarnih naslaga Hrvatske i pripadajuće fosilne faune

Projekt *Korelacija paleolitika, mezolitika i neolitika kontinentalne i primorske Hrvatske* (voditeljica projekta: dr. sc. Dejana Brajković) bio je od 2007. do 2013. godine glavni projekt Zavoda za paleontologiju i geologiju kvartara Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, uz financijsku potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske. Istraživači i suradnici na projektu dijelom su nastavili već prije započeta istraživanja, ali su i započeli nova istraživanja kvartarnih naslaga na hrvatskim lokalitetima, koja su rezultirala novim kvalitetnim podacima koji pak čine osnovu za daljnja istraživanja. Time je ostvaren nužan kontinuitet u istraživanjima kvartarnih naslaga Hrvatske i pripadajuće fosilne faune, a to je i osnovna djelatnost

Zavoda. Taj je zavod naime jedina institucija u Republici Hrvatskoj specijalizirana za takva istraživanja, kojima se već desetljećima sustavno bavi. Materijal iz tri špilje sjeverozapadne Hrvatske – Vindije, Vternice i Velike pećine – sustavno se paleontološki i zooarheološki analizirao. Time je (neposredno: preko fosilnih kostiju, ili posredno: preko artefakata) utvrđena prisutnost paleolitičkih lovaca, kako neandertalaca tako i modernih ljudi, u njima. Ta je činjenica otvorila put novim spoznajama o uvjetima i načinima njihova života i preživljavanja tijekom gornjeg pleistocena (geološko razdoblje između 128.000. i 11.700. godine prije sadašnjosti) u ovim subalpskim periglacialnim prostorima. Utvrđeno je da su u to vrijeme ovdje vladale znatno povoljnije

klimatske prilike nego što se dosad mislilo. Osobito treba naglasiti da su istraživači s Instituta za evulucijsku antropologiju *Max Planck* u Leipzigu, iz nekih pojedinačnih kostiju neandertalaca iz Vindije, starih oko 33.000 godina – koje ulaze u skupinu najmlađih sačuvanih fosila neandertalaca u Europi, pa su njihovi fosili razmjerno malo dijagenetski izmijenjeni – uspješno rekonstruirali genom neandertalaca. To je prvi put da je rekonstruiran genom nekog izumrlog pripadnika našeg roda *Homo*, što je uspjeh koji je odjeknuo u svijetu. Ujedno je time potvrđeno i miješanje (da li i suživot?) neandertalaca i suvremenih ljudi. Na lokalitetu Marlera I kod Ližnjana u južnoj Istri, na kojem se od 2000. godine do danas iskopava i istražuje, tafonomskim je i



zooarheološkim istraživanjima za sada samo posredno (artefakti, modifikacije koštanog materijala) dokazana prisutnost neandertalaca, a utvrđene životinjske zajednice i rezultati paleopalnoloških i sedimentoloških analiza potvrđuju povoljne klimatske uvjete tijekom zadnjih 50-ak tisuća godina na ovim prostorima. Paleontološkim istraživanjima fosilnog materijala sakupljenog prije više desetljeća s još jednog interesantnog i dulji niz godina poznatog istarskog nalazišta – Romualdove pećine – prvi put u Hrvatskoj ustanovljena je prisutnost leminga (rod *Dicrostonyx*), životinja koja danas obitava samo na sjeveru euroazijskog i sjevernoameričkog kontinenta. Determinacijom novih nalaza musterijske kulture (od 300.000. do 30.000. godine prije sadašnjosti) iz Romualdove pećine potvrđena je i prisutnost neandertalaca. Zooarheološkim analizama došlo se do novih pogleda na interakciju velikih zvijeri (špiljski medvjed, špiljski lav) i neandertalaca. Iako se spomenuti lokaliteti razlikuju po geomorfološko-sedimentološkim osobinama te po sastavu i zastupljenosti pojedinih taksona, ipak životinjske zajednice i Marlere i Romualdove pećine dokazuju blaže klimatske oscilacije tijekom gornjeg pleistocena na području Istre. Novim apsolutnim datacijama revidirana je starost pojedinih stratigrafskih horizonata nalazišta Šandalje II kod Pule te se pripadajuće životinjske zajednice i kulturni sadržaji smještaju u mlađe odsječke geološke prošlosti. Nova tafonomska i osobito zooarheološka istraživanja faune mlađih pleistocenskih naslaga Šandalje II i novog nalazišta Ljubićeva pećina na jugu Istre potvrđuju učestali boravak lovaca gornjeg paleolitika (razdoblje od 50.000. do 10.000. godine prije sadašnjosti) na tim prostorima. Nadalje, novim istraživanjima naslaga Vele spile na Korčuli revidirane su prijašnje spoznaje, odnosno dobi-

veni su novi podatci o njihovim sedimentološkim i mikromorfološkim obilježjima, zatim o apsolutnoj starosti i promjenama u sastavu životinjskih zajednica u pojedinim stratigrafskim horizontima, čime se došlo do novih spoznaja o paleogeografskim i paleoklimatskim obilježjima i povezanosti Korčule s kopnom tijekom zadnjeg ledenog maksimuma (prije oko 26.500. do 19.000./20.000. godine). Klimatsko zatopljenje koje je potom uslijedilo, a traje još i danas, rezultiralo je porastom razine Jadrana za oko 120 m, čime su nekadašnje planine postale otoci, a obala je „pomaknuta“ u unutrašnjost. Također su rekonstruirane prehrabene navike i strategije opstanka ljudi na prijelazu iz pleistocena u holocen i tijekom ranog holocena (od 11.700. do približno 7.500. godine prije sadašnjosti) na prostoru istočne obale južnog Jadrana, što se do sada nije istraživalo. U iznimno bogatom arheološkom materijalu iz Vele spile, koji potvrđuje kontinuiranu naseljenost Korčule od gornjeg paleolitika (oko 19.000 godina prije sadašnjosti) do danas, zanimljivi su i jedinstveni nalazi paleolitičkih keramičkih figurina, koji Velu spilu i Korčulu smještaju među najvažnija paleolitička nalazišta na Mediteranu. Zooarheološka istraživanja obuhvatila su prvi put i analizu ishodišnih smjerova širenja stočarstva tijekom procesa neolitizacije istočnog Jadrana (prije oko 8.000. do 6.000. godine) i utvrđivanje načina gospodarenja stadima domaćih životinja u ranim stočarskim zajednicama. Nastavljena su također već prije započeta istraživanja avifaunskog (ptičjeg) fosilnog materijala s različitih hr-

vatskih lokaliteta, s naglaskom na utvrđivanju uloge ptica u prehrani paleolitičkih ljudi, kao i mlađih (mezolitičko-neolitičkih) zajednica.

Dugogodišnja istraživanja malih sisavaca sa spomenutih i nekih drugih nalazišta na području Hrvatske pridonijela su novim rezultatima nužnim pri rekonstrukcijama paleookoliša i paleoklimatskih oscilacija tijekom gornjeg pleistocena i holocena na području današnje Hrvatske. Isto tako i sustavna paleontološka istraživanja i katalogizacija pojedinačnih nalaza fosilnih proboscida (rilaša), iako najčešće bez točne stratigrafske pripadnosti, upotpunjuju dosadašnje spoznaje o rasprostranjenosti te skupine životinja, čiji su predstavnici izrazito dobri indikatori klime i okoliša, stoga omogućuju bolje razumijevanje klimatskih promjena, pa prema tome i promjena u vegetaciji i sastavu faune tijekom različitih odsječaka geološke prošlosti. ●

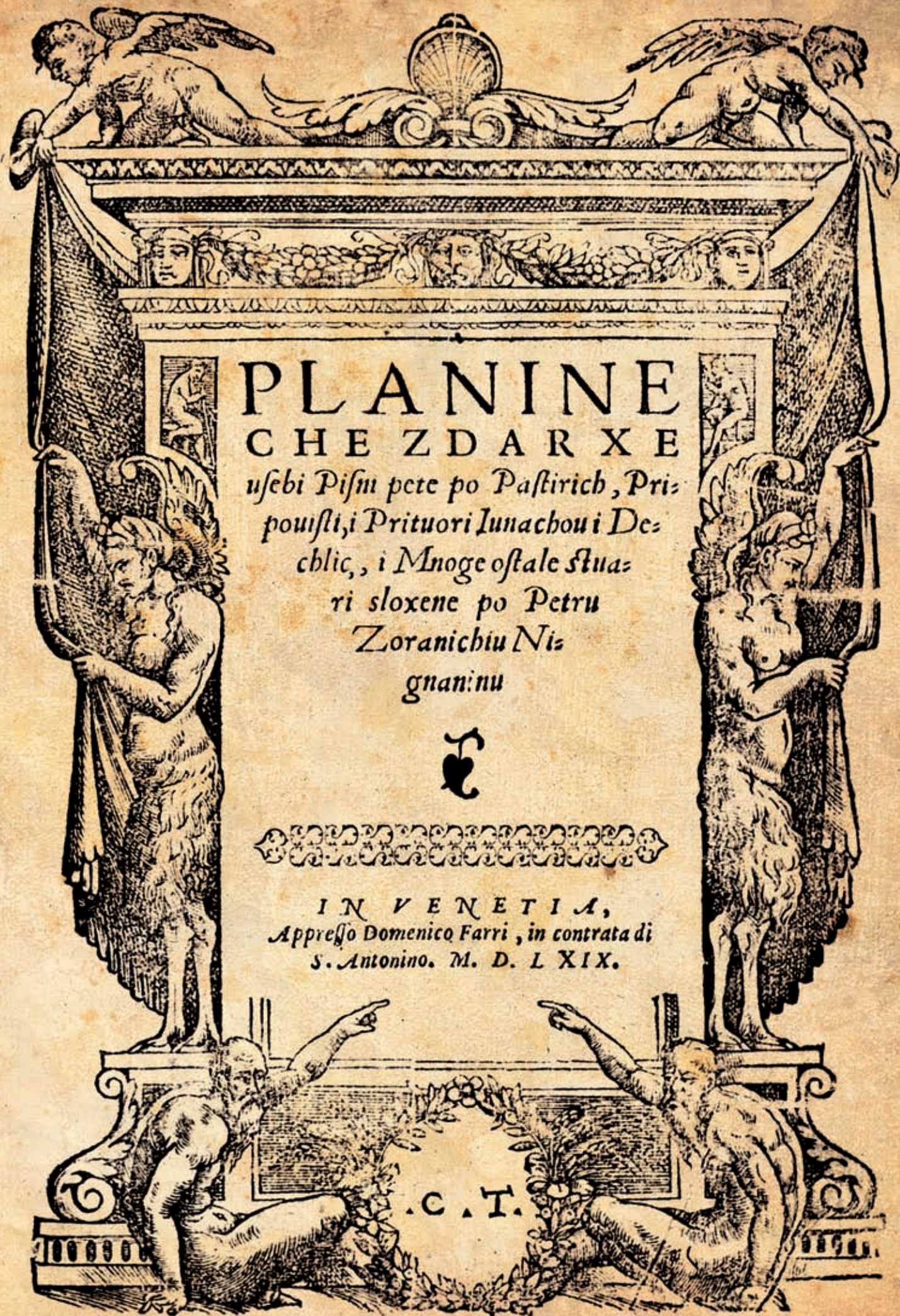


Correlation of the Palaeolithic, Mesolithic and Neolithic of the Continental and Coastal Croatia

The above quoted project was, from 2007 till 2013, the main research project of the Institute for Quaternary paleontology and geology of our Academy (project leader: dr. sc. Dejana Brajković), financially supported by the Croatian Ministry of Science, Education and Sport. The researchers and associates on the project have both continued with former systematic investigations and initiated new researches of the Quaternary deposits in Croatia, which yielded the base for the future investigations. Thus has been achieved the necessary continuity of the investigations of the Quaternary localities and the fossil fauna in Croatia. The Institute is the only institution in the Republic of Croatia

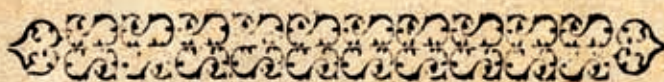
and in the neighbouring countries, which, during the six decades, systematically pursues such specialized investigations. Many multidisciplinary investigations of some Croatian localities, as for example in the continental part the Vindija, Veternica and Velika pećina caves, and at the Adriatic coast the sites such as Šandalja II, Marlera I, then the Ljubičeva, Romualdova, and Vela spila caves, have given many new results and insights into the life and the ways of survival of the Palaeolithic and modern humans. Particularity worth emphasizing is the first reconstruction of the Neanderthal genome (on the 33.000 year old bones from the Vindija Cave), which was carried out in the Max-Planck-Institute for Evolu-

tionary Anthropology in Leipzig and which became world-famous being the first reconstructed genome of a fossil hominine. It also proved the mixing of Neanderthals and modern humans. Geological-paleontological, as well zooarchaeological, investigations of several Quaternary sites and the associated faunal remains, enabled the reconstructions of the climate oscillations and paleoenvironmental conditions during the Late Pleistocene and Holocene on the territory of present-day Croatia, and finally the changes in both the faunal and human assemblages, resulting from the influence of different factors active in the environment during different geological periods. ●



PLANINE CHE ZDARXE

*usebi Pismu pete po Pastirich, Pri-
pouisti, i Prituori Iunachou i Des-
chlic, i Mnoge ostale stua-
ri sloxene po Petru
Zoranichiu Nis
gnaninu*



*IN VENETIA,
Appresso Domenico Farri, in contrata di
S. Antonino. M. D. L. XIX.*

C. A. T.

Akademik
Radoslav Katičić

Petar Zoranić svojim je odlučnim literarnim potezom, poetizirajući raskravljenju Hrvatsku kao pastoralnu idilu, ne zatvorivši pri tome oči pred nevoljom u kojoj se nalazi njegova domovina, od svih hrvatskih pisaca najizrazitiji, udarivši time neprolazan pečat hrvatskoj kulturi i dubinskom sloju njezine duhovnosti

Petar Zoranić: *Planine*

Jedini na svijetu sačuvani primjerek prvog izdanja *Planina*, djela koje je napisao hrvatski književnik Petar Zoranić (Zadar, 1508. – vjerojatno Zadar, prije 1569.), čuva se u Knjižnici HAZU. Njime je Zoranić odgovorio na izazov pastirskog romana, tada nove vrste u renesansnoj književnosti. *Planine* je napisao 1536. (djelo je objavljeno u Mletcima 1569.), zagledan u pastirski roman Jacopa Sannazzara *Arkadija*, napisan 1501., a objavljen 1504., prozno djelo u kojem se prikazuje mladić, bolan od ljubavi, kako luta među pastirima čarobnim krajolikom proplanaka i gajeva. Bio je to prvi odjek na Sannazzarov roman u svoj Europi, napisan prije onih u Portugalu, Španjolskoj, Engleskoj i drugdje. Hrvatska renesansa nije se javila ni s kakvim zakašnjenjem.

Treba vidjeti kojim je sredstvima hrvatska kultura dočekala renesansnu književnost i stvaralački odgovarala na njezine izazove kako su dolazili iz njezina žarišta, iz Italije. Bitna je značajka te književnosti da je bila pisana narodnim jezikom (*volgare*). Takav je jezik na hrvatskom prostoru postojao kao književni. Potjecao je iz obrazovne predaje ćirilometodske pismenosti, bio je jako i sve više prožet elementima narodnoga jezika i na njem je u razdoblju gotike pisana bujna književnost koja je bila izraz isto

tako bujne pučke pobožnosti oslobođene dotadašnjih spona vjerske strogosti.

Zoranić je u Sannazzara našao pastirski roman u prozi i stihovima. Od njega je dobio okvirni motiv za svoje *Planine* i načelo njihove kompozicije. A poticaje je primao, dakako, i od starih. To su Teokrit, Vergilije, Ovidije i Horacije, a i oni, mnogo mlađi, koji su u Italiji položili same temelje renesansnoj književnosti: Dante, Petrarca, Boccaccio. Ali kako je Zoranićev književni jezik po svojem ishodišnom odredištu crkven, pa čak i liturgijski, tako i njegov pastirski roman prima pjesničke poticaje i od evanđelja, psalama i crkvenih otaca. O tom svojem književnom univerzumu stavlja Zoranić razgovijetne naznake u bilješkama na rubu stranica. Vidi se: on je „pisac veoma velike kulture, koja nije mnogo zaostajala za kulturom njegova uzora Sannazzara“, kako je utvrdio Josip Torbarina.

Ne možemo razumjeti Zoranića, pa ni istinski doživjeti njegove *Planine*, ako nam nije pred očima njihov odnos prema Sannazzarovoj *Arkadiji*. Ta intertekstualnost, kako se bilo, nije tomu davno, uobičajilo govoriti, temeljna je pretpostavka svake literarnosti onoga vremena. Temeljni je Sannazzarov motiv *Arkadija*, krajolik koji ispunja duboku ljudsku čežnju za jednostavnom i



smirenom izvornošću u nepomuće-
noj ljepoti. Napučena je priprostim
pastirima te razigranim satirima i
nimfama oko njih. Ta Arkadija, po
kojoj se kreće mladić bolan od lju-
bavi, u Sannazzara je sva idila. Ta-
kva je konvencija bukolike poezije.
Zoranić je pak u svojim *Planinama*
na mjesto te Arkadije stavio svoju
domovinu kakva je tada doista bila,
krvavu i ugroženu, od brige i straha
ujedno uzbibanu i sleđenu. I tu
se onda odvija pastoralna čaroli-
ja, tu pjevaju pastiri i vile. Krvava
zbilja kao idila! Inače toga nema u
svjetskoj književnosti, u Zoranića
je potpuno izvorno, proizišlo je iz
doživljenoga hrvatskog iskustva:
čak je i takva domovina idila. Idila je
jer nema druge domovine.

Na toj pozadini predstavlja
Zoranić mjerodavnu poetizaciju za-
vičajnih strana, krajolika koji to svo-
jom ljepotom zaslužuje ne manje
od klasičnoga, a taj je još od starine
uzorno poetiziran, dok je naš hr-
vatski do Zoranića u tome ostao
zanemaren. Poetiziranje rodnoga
krajolika Zoranić izričito navodi kao

nešto za čim teži jer je do njega to
bilo propušteno.

Krvava domovinska zbilja, to je
dakle Zoranićeva pastirska idila. On
takvu idilu i sasvim izričito slika u
njezinoj proturječnoj rastrganosti, a
i u njezinoj potpuno zbiljskoj cjelo-
vitosti: *Tuj pod dubjem pri vrulji, jer
čriz podne biše, pastirov nikuko, ki
budi da predljivi* (tj. ustrašeni) *kroz
svakdanje naporstvo od vukov i već
cić neprijateljskoga česta plinjenja i
robljenja, ništar manje za dobri stari
običaj obslužiti kako već mogahu,
blagovati stahu i u stran blizu na
plandišća živine priuzbivši meu so-
bom razliko blagovito na travi sijahu...*
To je hrvatska Arkadija! Sve je to
onda koncertirano kao *Tužben poj
pastirov od rasute baščine*. A izra-
ženo je jedinstveno pregnantno kad
pastir rekne: *I mi bismo odovud po-
bigli, dali nas slatkost baščine uzdrži*.
To su, može se reći, *loci classici* hr-
vatske osjećajnosti. Bili i ostali, kako
god je sad najvažnije, još tamo od
Narodnog preporoda, upinjati se da
se prevlada i ostavi za sobom upravo
ono što takvu osjećajnost hrani. Nije

to lako i uspijeva samo polako, korak
po korak. Tu smo na ispitu i moramo
pokazati koliko smo tomu dorasli.

Pjesničkim motrištem koje je
Zoranić zauzeo opredjeljujući se
za krvavu i prestrašenu domovinu
kao za svoju Arkadiju, ne odustajući
od Arkadije kao što ne odustaje od
Domovine, stvorio je nešto veli-
ko i sasvim izvorno. I time, izvan
estetskih kategorija poetičnosti,
ipak prodire do srži kostiju, sva-
komu komu nije *skarb banska kak
snežnica lanjska*, što pjeva Miroslav
Krlježa. Isto se to kao prizvuk vrlo
jasno razabire kad pjevaju Marulić,
Vetranović i Lucić. A za Zoranićem
slijede njegovi Zadrani: Karnarutić
i Baraković. I oni izražavaju upravo
to. Ali Zoranić je svojim odlučnim
literarnim potezom, poetizirajući
raskrvavljenju Hrvatsku kao pasto-
ralnu idilu, ne zatvorivši pri tome
oči pred nevoljom u kojoj se nalazi
njegova domovina, od svih hrvat-
skih pisaca najizrazitiji, udarivši
time neprolazan pečat hrvatskoj
kulturi i dubinskom sloju njezine
duhovnosti. ●

Petar Zoranić: PLANINE

The only preserved copy in the
world of the first edition of *Pla-
nine* (*The Mountains*), a work by the
Croatian poet Petar Zoranić (Zadar,
1508 – probably Zadar, before 1569)
is in safekeeping in the Library of
the Croatian Academy of Sciences
and Arts. This book was Zoranić's
reply to the challenge set by the
pastoral romance – at that time a
new literary genre in the Renais-
sance. Zoranić wrote his *Planine* in
1536 (the book was published in
Venice in 1569) inspired by the pas-
toral romance *Arcadia* by Jacopo
Sannazzaro (written in 1501, pub-
lished in 1504), a work in poetical
prose describing a lovesick young
man, wondering among shep-
herds through a magic landscape
of clearings and groves. *Planine*
was the first reaction to Sannaz-
zaro's romance anywhere in Eu-
rope, preceding those in Portugal,
Spain, England and elsewhere. The

Croatian Renaissance was clearly
keeping pace with the movement in
other countries.

Zoranić discovered both prose
and verse in Sannazzaro's work. In
his work *Planine*, he used the ge-
neral motif of the work, as well as
the principle its composition was
built on. He received inspiration
from the old masters: Theocritus,
Vergil, Ovid and Horatio; as well as
from several much younger ones,
who present the very fundamentals
of Renaissance literature in Italy:
Dante, Petrarch and Boccaccio.

Sannazzaro's basic motif is
Arcadia, a landscape that meets the
deep human longing for peaceful
simplicity in undisturbed beauty. It
is populated with simple shepherds,
and with the nymphs and satyrs
surrounding them. This Arcadia, in
which the lovesick youth ranges,
is nothing but idyll in Sannazzaro.
Such is the convention of bucolic

poetry. Zoranić in *Planine*, however,
puts in the place of Arcadia his own
homeland, the way it really was,
bloodstained and imperilled, shaken
and petrified at once by care and
terror. Here too the pastoral magic
unfolds, here sing the shepherds
and the nymphs. Bloody reality as
idyll. There is nothing like it in world
literature; in Zoranić, stemming
from the Croatian reality as expe-
rienced, it is completely original.
Even this kind of homeland is an
idyll. An idyll because there is no
other homeland.

But Zoranić, in this uncompro-
mising literary venture, treating
bloodstained Croatia poetically as
a pastoral idyll, without closing his
eyes to the adversity in which his
homeland lay, is the most expres-
sive of all Croatian writers, leaving
an undying mark on the culture of
Croatia and the deep structure of
its spiritual life. ●





Akademik
Mislav Ježić

Hrvatska i Europa

Pothvat *Hrvatska i Europa* mogao bi se nazvati projektom za europsku budućnost Hrvatske. U rad na svakome svesku uključeno je sedamdeset do osamdeset stručnjaka, akademika, sveučilišnih profesora i znanstvenika, ne računajući tehničke urednike i suradnike. Od znanstvenih institucija u zemlji takav je posao mogla ponijeti jedino Akademija



Hrvatska i Europa jedan je od najvažnijih izdavačkih pothvata od stvaranja HAZU. Taj pothvat mogao bi se nazvati projektom za europsku budućnost Hrvatske. U rad na svakome svesku uključeno je sedamdeset do osamdeset stručnjaka, akademika, sveučilišnih profesora i znanstvenika, ne računajući tehničke urednike i suradnike. Od znanstvenih institucija u zemlji takav je posao mogla ponijeti jedino Akademija. Kao što je mogla iznijeti jedan od najvećih rječnika među kulturnim europskim narodima, ili edicije *Diplomatičkoga kodek-*

sa, Starih pisaca hrvatskih i druge velike projekte. Posebnost projekta *Hrvatska i Europa* jest u tome što se njime želi na najzahtjevnijoj razini po pouzdanosti, a opet na način razumljiv širemu obrazovanom čitateljstvu, Hrvatska cjelovito predstaviti Europi i svijetu, a to je za njenu budućnost u Europi i svijetu znatan preduvjet.

Projekt je pokrenuo akademik Ivan Supičić. Zamislio je sa suradnicima podjelu cijele kulturne povijesti Hrvatske na pet svezaka i objavljivanje edicije na hrvatskome, engleskome i francuskome. Svrha

je trebala biti predstavljanje Hrvatske i njene kulture i domaćoj, a pogotovo međunarodnoj kulturnoj javnosti. Projekt je zamišljen kada je Hrvatska bila još nepoznata nova mala država na zemljovidu svijeta, ugrožena agresijom i nerazumijevanjem međunarodne zajednice. A završava sada, kada je već postala punopravna članica Europske unije. Od pet zamišljenih svezaka edicije na hrvatskome su izašla četiri sveska, a peti se urednički dovršava. Na francuskome su izašla tri sveska, na engleskome dva, a treći je u tisku, dok je četvrti svezak preveden



na oba jezika i urednički se priređuje za tisak: na francuskome je taj posao već odmakao, a na engleskome je započeo.

U prvome je svesku obrađen rani srednji vijek, u drugome zreli srednji vijek i renesansa, u trećemu barok i prosvjetiteljstvo, a u četvrtome dugo XIX. stoljeće, od 1790. do 1918. U petome će biti obrađeno XX. stoljeće i početak XXI. stoljeća. Svaki svezak daje povijesni i zemljopisni pregled svojega razdoblja, opisuje društveni ustroj i njegove promjene, obrađuje kulturne pojave, ustanove i istaknute ličnosti, govori o jeziku, književnosti, urbanizmu i arhitekturi, slikarstvu i kiparstvu, glazbi te filozofiji, teologiji, znanostima i tehnici pojedinoga razdoblja. U modernijim razdobljima udio znanosti i tehnike naglo se povećava u ustroju svezaka. Iz toga se pregleda povijesti hrvatske kulture dade zorno osjetiti koliko je hrvatska kultura europska i kako sudjeluje u svim razdobljima i stilskim formacijama, osobito zapadnoeuropske kulture, a, s druge strane, i koliko su istaknuti njeni predstavnici dali europskoj kulturi i

znanosti: recimo, od Hermana Dalmatina u XII. stoljeću preko Vlačića i Petriša u XVI. st. te Boškovića u XVIII. st. do hrvatskih nobelovaca u XX. stoljeću.

Na projektu se radi 20-ak godina. Prethodni su svesci na hrvatskome, kada su počeli izlaziti, izlazili s označenim godinama 1997., 2000., 2003., što daje dobar ritam od po tri godine s obzirom na zamašnost svezaka i rada na njima. U tome smislu treba odati priznanje glavnomu uredniku triju svezaka i uredniku prvoga, akademiku Ivanu Supičiću, te urednicima drugoga i trećega svezaka: akademiku Eduardu Hercigonji i dopisnom članu Ivanu Golubu.

Uređivanje posljednjih dvaju svezaka, IV. i V., povjeren je Mislavu Ježiću kao glavnomu uredniku. Četvrti je svezak izašao godine 2009., a urednici su mu bili akademik Josip Bratulić i akademik Josip Vončina. Peti je u pripremi, a urednici su mu akademik Josip Bratulić i akademik Žarko Dadić. No na svakome idućem svesku radi sve veći broj suradnika koji su pravi autori toga velikoga djela.

Da bi edicija postigla svrhu u zemlji, a pogotovo u inozemstvu, radi čega se objavljuje i na engleskome i francuskome jeziku, presudna je njena dobra distribucija. ●





Croatia and Europe

The series *Croatia and Europe* is one of the most important publications of the Croatian Academy of Sciences and Arts since its

foundation. Some seventy to eighty experts, fellows of the Academy, university professors, scientists and scholars cooperate on each volume of the series. The project has been proposed and conceived as a five-volume series of books on Croatian cultural history by Ivan Supičić. The volumes are published in Croatian, English and French. So far, four volumes in Croatian, three in French and two in English have been published. The third in English is in press. The fourth volume is translated in English and French and both versions are under preparation by volume editors. The general editor of the first three volumes is Ivan Supičić, of the last two Mislav Ježić.

The first volume depicts and discusses early Middle Ages in Croatia, the second late Middle Ages and Renaissance, the third Baroque and Enlightenment, the fourth the „long 19th century“ until 1918, the fifth the 20th and the beginning of the 21st century. Each volume offers a historical outline of the respective period, a geographical survey, an insight into the social structures and their changes,

into the cultural manifestations, institutions and personalities: language, literature, architecture, painting, sculpture, music, philosophy, science and technology of the respective epochs. In each subsequent volume the share of the chapters on scholarship, science and technology keeps growing in the bulk of the contents. The series shows clearly how deeply the Croatian culture participates in all the epochs and stylistic formations of European cultural history, and what contributions it has made to the European heritage. Let it suffice to mention personalities like Hermann Dalmata in the 12th c., Vlačić / Flacius and Petriš / Patricius in the 16th c., Bošković in the 18th c., Mohorovičić, Gorjanović Kramberger, Tesla, and Nobel Prize winners Ružička and Prelog in the 19th and 20th c.

The work on the project lasts for some 20 years already. We hope that the completion of the work is in view. The fulfillment of the task of the edition will depend on the success of its distribution in Croatia and, above all, abroad in the circles of educated public. ●





ALLEA i HAZU

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti članica je federacije europskih akademija ALLEA (*All European Academies*) koja je osnovana 1994. ALLEA okuplja 58 akademija iz 42 države, a sjedište joj je u Berlinu u Berlinsko-brandenburškoj akademiji. U svom djelovanju nastoji promicati razmjenu obavijesti i iskustava između akademija, europskoj znanosti i društvu nudi savjete od svojih organizacija članica te teži izvrsnosti u znanosti, visokim etičkim standardima i neovisnosti o političkim, komercijalnim

i ideološkim interesima. ALLEA rješava cijeli niz strukturnih i političkih pitanja s kojima se Europa suočava u području znanosti, istraživanja i inovacija. Organizacija je pritom vođena razumijevanjem jedinstva Europe na temelju povijesnih, društvenih i političkih čimbenika te znanstvenih i gospodarskih razloga. U sklopu ALLEA-e djeluje pet radnih skupina – za znanost i etiku, za intelektualna prava, za znanost u obrazovanju, za društvene i humanističke znanosti te za digitalne humanističke znanosti. Od člano-

va HAZU aktivan doprinosu radu ALLEA-e daje akademkinja Milena Žic Fuchs, koja je članica Radne skupine za društvene i humanističke znanosti (*Working Group on Social Sciences and Humanities*). Ranije su u Radnoj skupini za znanost u obrazovanju (*Working Group on Science Education*) djelovali akademik Stanko Popović i akademik Nikola Kallay. Od 2006. je predsjednik ALLEA-e Günter Stock, koji je ujedno i predsjednik Berlinsko-brandenburške akademije znanosti i Unije njemačkih akademija znanosti. (ur.) ●



ALLEA and the Croatian Academy of Sciences and Arts

The Croatian Academy of Sciences and Arts is a member of the Federation of European Academies – ALLEA (All European Academies), which was founded in 1994. ALLEA gathers 58 academies from 42 countries, and its seat is the Berlin-Brandenburg Academy in Berlin. Its intention is to promote the exchange of information and experience among academies; to offer advice to European scientific circles and society via its members; and to strive to achieve excellence in

science, to meet high ethical standards, and to be independent of any political, commercial or ideological interests. ALLEA addresses a whole set of structural and political issues, which Europe faces in the fields of science, research and innovations. The organisation is guided by an understanding of European unity based on historical, social and political factors, as well as on scientific and economic considerations. There are five working groups within ALLEA – the Working Group on Sci-

ence and Ethics, the Working Group on Intellectual Rights, the Working Group on Science Education, the Working Group on Social Sciences and Humanities, and the Working Group on Digital Humanities. Milena Žic Fuchs, Full Member of the Croatian Academy, significantly contributes to the operation of ALLEA as an active member of the Working Group on Social Sciences and Humanities. Stanko Popović and Nikola Kallay, Full Members of the Croatian Academy, previously participated in the Working Group on Science Education. Since 2006, the Chairperson of ALLEA has been Günter Stock, who is also the President of the Berlin-Brandenburg Academy of Sciences and of the Union of German Academies of Sciences. ●

Događanja u HAZU u prvom polugodištu 2014.

U svakom broju *Glasnika HAZU* donosit će se izbor iz kronike polugodišnjih događanja u HAZU – tako se u prvom broju donosi izbor iz brojnih znanstvenih i umjetničkih događanja u Akademiji, od početka siječnja do kraja lipnja 2014.

Past events

Every issue of *Glasnik HAZU* will offer a survey of past events taken place at the Academy. The first issue brings a selection of scientific and artistic events held at the Academy in the period from 1st January to 30 June 2014.



130. OBLJETNICA ROĐENJA IVANA MEŠTROVIĆA

HAZU je 16. siječnja 2014. proslavio 130. obljetnicu rođenja svog člana, istaknutoga hrvatskog kipara Ivana Meštrovića, znanstvenim skupom održanim u Zavodu za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Splitu. Na skupu je govorilo desetak stručnjaka te je potvrđeno da je Meštrović dao golem prinos hrvatskom nacionalnom identitetu, ali i da njegovo djelo još uvijek nije dovoljno istraženo te je potrebno da ga novi naraštaji revaloriziraju. Akademik Tonko Maroević istaknuo je da treba razumjeti Meštrovićevu obvezu da ima svoj put i da bude kompleksan. „Stvarao je djela koja žele uznemiriti i koja nose nešto trajno pa su stoga paradoksalno

vitalna. Povijest umjetnosti još je uvijek dužna Meštroviću. O njemu je dosta napisano, ali čini mi se da svaka generacija ima pravo na svoj Meštrovića. Danas, s vremenskim odmakom, na Meštrovića u miru možemo gledati kao na nešto što pripada ideji dugog trajanja i možemo ga gledati u štafeti velikana“, rekao je Maroević. Sudionici skupa posjetili su i Otavice i položili vijenac na Meštrovićev grob. (M. L.)

THE 130TH ANNIVERSARY OF THE BIRTH OF IVAN MEŠTROVIĆ

On 16 January 2014, the Croatian Academy of Sciences and Arts celebrated the 130th anniversary of the birth of its member, world-famous Croatian sculptor Ivan Meštrović, by organising a scientific symposium in the premises of the Academy Institute for Scientific Research and Artistic Work in Split. The speakers at the symposium confirmed that Meštrović's contribution to the development of the Croatian national identity was enormous, but also that his oeuvre has so far not been sufficiently explored; hence, it should be re-valued by the newer generations. Tonko Maroević, Full Member of the Croatian Academy, pointed out that Meštrović's commitment to following his own path and being complex should be properly understood. "He created works intended to disturb, which carry something permanent in them, and are therefore paradoxically vital. The history of art is still indebted to Meštrović. Much

has been written about him, yet it seems that each generation is entitled to its own Meštrović. Today, looking back, we may calmly think of Meštrović as belonging to the idea of permanence, and place him among the giants", said Maroević. The participants of the symposium visited Otavice and placed a wreath on Meštrović's grave.



DANI VJEKOSLAVA BABUKIĆA

U Zavodu za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Požegi održani su od 20. do 21. veljače 2014. *Dani Vjekoslava Babukića* (u suorganizaciji s Gradskom knjižnicom i čitaonicom, Gimnazijom i Glazbenom školom u Požegi). U okviru *Dana*

održan je i znanstveni skup o tome hrvatskome jezikoslovcu i preporoditelju. Babukić je rođen u Požezi 1812. U Zagreb je došao 1830. te je tamo 1832. završio pravo. Godine 1836. postaje tajnikom Čitaonice ilirske, a 1842. prvim tajnikom Matice ilirske. Godine pak 1846. imenovan je prvim profesorom hrvatskoga jezika na zagrebačkoj Kraljevskoj akademiji. Napisao je tri hrvatske gramatike: prva je *Osnova slovnice slavjanske narječja ilirskoga* (1836.), druga je objelodanjena na njemačkome i na talijanskome jeziku uz Drobničev *Ilirsko-němačko-talianski mali rěčnik* (1849.), a treća je njegova poznata *Ilirska slovnica* (1854.). Zalagao se za tvorbeni (tzv. morfonološki) pravopis, za razlikovanje triju padeža u množini (dativ, lokativ i instrumental) te za dočeto -h u genitivu množine svih triju sklonidaba (otuda su protivnici ilirce nazivali „ahavcima“). Bio je jedna od najistaknutijih osoba u Hrvatskome narodnome preporodu. Umro je u Zagrebu 1875. (B. M.)

VJEKOSLAV BABUKIĆ DAYS

The Institute for Scientific Research and Artistic Work of the Croatian Academy of Sciences and Arts in Požega organised the event *Vjekoslav Babukić Days* (in co-organisation with the City Library and Reading Room, the secondary school and the Music School in Požega), which took place 20–21st February 2014. The scientific symposium on Vjekoslav Babukić, Croatian philologist and member of the National Revival Movement, was held as a part of the event. Babukić was born in Požega in 1812. He moved to Zagreb in 1830, and in 1832 completed his legal studies there. In 1836, he became secretary of the Illyrian Reading Room, and in 1842, the first secretary of *Matica ilirska*. In 1846, he was appointed to the post of the first professor of the Croatian language at the Zagreb Royal Academy. He authored three Croatian grammar books: the first is *Osnova slovnice slavjanske narječja ilirskoga* (*The Basic Slavic Grammar of the Illyrian Dialect*) written in 1836; the second was published in German and Italian together with Drobnič's *Ilirsko-němačko-talianski mali rěčnik* (*Illyrian-German-Italian Dictionary*) written in 1849; while the third is his well-known *Ilirska*

slovnica (*Illyrian Grammar*) written in 1854. He was in favour of what is called morphonological orthography, which in his opinion helped distinguish three cases in plural (dative, locative and instrumental) and -h in the genitive plural of all three declinations. Babukić was one of the most prominent personalities in the Croatian National Revival Movement. He died in Zagreb in 1875.



PREDSTAVLJEN HRVATSKI ČIRILIČKI MOLITVENIK

U sklopu manifestacije *Noć knjige 2014.*, u Knjižnici HAZU 23. travnja 2014. javnosti je predstavljeno faksimilno izdanje *Hrvatskog ćirilčkog molitvenika*, prve hrvatske knjige tiskane ćirilicom, koje su 2013. zajednički objavili HAZU, Matica hrvatska i Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. *Molitvenik* je bio tiskan u Veneciji 1512., a izdavač je bio Dubrovčanin Frančesko Ratkov Micalović. Tiskan je bosančicom na hrvatskom štokavsko-jekavskom jeziku s osobinama dubrovačkoga govora. Uz faksimilno izdanje tiskana je i knjižica komentara glavne urednice izdanja akademkinje Anice Nazor. Akademik Stjepan Damjanović govorio je o tradiciji hrvatske ćirilčke pismenosti i preporučio da Hrvati ne zanemaruje svoju ćirilčku baštinu. „Uključenje nekog kulturnog fenomena iz povijesti u nacionalnu kulturu ne znači automatski isključenje iz druge kulture. Ne bismo smjeli pomagati onima koji opis hrvatskoga identiteta grade

upornim kjaštrenjem onoga što se njima, najčešće zbog neupućenosti, čini nepoželjnim, a ni onima koji ne razumiju heterogenost konstituiranja hrvatske kulture i hrvatske nacije“, zaključio je akademik Damjanović. (M. L.)

THE PROMOTION OF THE CROATIAN CYRILLIC PRAYER BOOK

Within the event Book Night 2014, the facsimile edition of the Croatian Cyrillic Prayer Book, the first Croatian book written in the Cyrillic script, which was co-published by the Croatian Academy of Sciences and Arts, *Matica hrvatska* and the National and University Library in Zagreb in 2013, was presented to the public on 23rd April at the Academy Library. Frančesko Ratkov Micalović from Dubrovnik originally printed the Prayer Book in Venice in 1512. It was printed in the *Bosančica* (Bosnian Cyrillic script or Croatian Cyrillic script) using the Croatian Štokavian-Jekavian language variant with features from the Dubrovnik speech. In addition to the facsimile edition, a book of commentaries by the editor-in-chief, Anica Nazor, Full Member of the Croatian Academy, was published. At the promotion, Stjepan Damjanović, Full Member of the Croatian Academy, spoke about the tradition of Croatian Cyrillic writing and recommended Croats not to neglect their Cyrillic heritage. “Inclusion of a cultural phenomenon from the history into national culture does not automatically implicate exclusion from another culture. We should support neither those who build the description of the Croatian identity by persistent expurgation of what they – often due to ignorance – comprehend as unwelcome nor those who do not understand the heterogeneity of the formation of Croatian culture and Croatian nation”, concluded Damjanović.

IZLOŽBENA DJELATNOST HAZU U PRVOM POLUGODIŠTU 2014.

U Gliptoteci HAZU izložbom akademika Zlatka Boureka *Teatar figura – kazalište nakaza* (18. siječnja – 14. veljače) prezentiran je isječak njegova slojevita opusa fokusiran na stvaralaštvo s područja lutkarstva specifičnoga sjetnoga,



melankoličnog i grotesknog mikro-univerzuma. Isto tako u Gliptoteci je postavljena i izložba *Nedovršene modernizacije između utopije i pragmatizma* popraćena interdisciplinarnim simpozijem s temom modernističke arhitekture i urbane okoline nastale u razdoblju bivše države iz perspektive njihove aktualnosti (25. siječnja – 9. veljače).

Strossmayerova galerija starih majstora realizirala je izložbu akademika Josipa Vanište *Rukovet* (8. ožujka – 8. travnja), kojom je ponuđen uvid u široke raspone i vrhunske domete likovnog stvaralaštva, svjedočenja i nemimolazne pedagoško-društvene uloge slikara potvrđujući njegovu bogatu kreativnu amplitudu. U Galeriji je bila postavljena i izložba *Sukcesijsko nasljeđe* (7. lipnja – 6. srpnja) s 20 umjetničkih slika iz veleposlanstava i



rezidencija bivše Jugoslavije koje su pripale Hrvatskoj nakon raspodjele imovine bivše države. Izložba *Dubravke Rakoci G1* bila je prostorna *site specific* koloristička intervencija u galerijskom prostoru Gliptoteke HAZU (10. – 23. ožujka). U Dvorani II iste ustanove u suradnji sa Židovskim muzejem u Beču postavljena je izložba fotografije *Danas u Beču* koja okom vrsnog fotografa dokumentira specifičnosti današnjeg života u tom srednjoeuropskom gradu (18. ožujka – 5. travnja).

Kabinet grafike HAZU u povodu 90. obljetnice rođenja Ivana Picelja priredio je retrospektivnu izložbu radova toga antologijskoga autora geometrijske apstrakcije u Hrvatskoj i stožerne figure hrvatske grafičke umjetnosti druge polovine XX. stoljeća (9. travnja – 20. svibnja).



Akademik Boris Bučan već treću godinu zaredom priređuje nove cikluse slika podijeljenih po tematskim cjelinama te je u Gliptoteci HAZU postavljeno 130 novonastalih slika objedinjenih temom *Prizori iz suvremenog života* u prostoru Galerije II i Galerije III (10. travnja – 8. svibnja). U Galeriji I postavljena je izložba novoga ciklusa skulptura člana suradnika HAZU Kažimira Hraste. Autor je priredio 35 samostalnih izložaba, a 50 njegovih skulptura postavljeno je u javnim prostorima. Stvorio je djelo bez stilskih zakloništa, djelo koje kriterije vraća osobnosti i autentičnosti (22. svibnja – 13. lipnja).

Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Splitu priredio je u Palači Milesi retrospektivnu izložbu (15. lipnja – 6. srpnja) austrijskog slikara

Christiana Ludwiga Atterseea (r. 1940.), profesora na Fakultetu za primijenjenu umjetnost u Beču, dobitnika niza uglednih nagrada za svoje slikarstvo obilježeno različitim likovnim izričajima.

Izložbom natječajnih radova znanstveno-tehnološkog parka na lokaciji Vučevica (Općina Klis) (11. – 16. lipnja) Kabinet grafike HAZU predstavio je grafičku mapu edicije *Argola* ugledne hrvatske grafičarke, profesorice na ALU te dobitnice niza nagrada – Nevenke Arbanas – pod nazivom *Dani / Noći* (29. svibnja – 4. lipnja).

U Gliptoteci HAZU održan je znanstveno-stručni skup Društva povjesničara umjetnosti *Hrvatski povjesničari umjetnosti: Radovan Ivančević (1931. – 2004.)* te su predstavljene njegove studije u digitalnom izdanju: *Odabrane studije iz povijesti srednjovjekovne i renesansne umjetnosti* (9. – 10. lipnja). Nakon izložbe u 2013. *Tabula rasa analitičko i primarno u hrvatskoj umjetnosti* objavljena je i knjiga člana suradnika prof. dr. sc. Zvonka Makovića istoimena naslova. Knjiga nudi historizaciju i interpretaciju problematike tzv. primarnog ili postslikarskog likovnog stvaralaštva, nastaloga u različitim modalitetima konceptualnog mišljenja i izvođačke prakse uključujući djela 16 hrvatskih umjetnika (12. lipnja).

U Galeriji III postavljena je izložba *Japanska arhitektura i urbanizam iz 1960.* koja tematski uključuje svu problematiku enormnog povećanja broja gradskog stanovništva koji se danas reflektira na tada realiziranu arhitekturu i urbanizam (11. lipnja – 4. srpnja). Uz izložbu su održana dva predavanja na temu *Budućnost sada – japanska suvremena arhitektura i Japanski gradovi nekad i sad*. Gliptoteka HAZU izložbom je *Suze slovenskoga umjetnika Silvana Omerzua*, dobitnika Prešernove nagrade, obogatila poimanje medija lutkarstva te je autor kiparsko-lutkarskom instalacijom objedinio sve moguće scenske, likovne i teatarske elemente koji u sinesteziji i empatiji utječu na naša osjetila (23. lipnja – 10. srpnja).

Za posjetitelje Kabineta grafike HAZU otvorena je izložba *Krajolik u grafici starih majstora iz fonda Kabineta grafike* kojom se još jednom potvrđuje izuzetnost zbirke i nepresušan potencijal tematskih cjelina (17. lipnja – 19. srpnja). (A. K.)



**EXHIBITIONS UNDER THE AEGIS
OF THE CROATIAN ACADEMY
OF SCIENCES AND ARTS IN THE
PERIOD JANUARY-JUNE 2014**

The exhibition of works by Zlatko Bourek, Full Member of the Croatian Academy, mounted 18 January-14 February at the Academy Glyptothek and entitled *Theatre of Figures – Theatre of Freaks*, presented an excerpt from his multi-layered oeuvre, focused on his work for the puppet theatre – a specific, melancholic and grotesque micro-universe. Another exhibition was mounted at the Academy Glyptothek under the title *Unfinished Modernisations between Utopia and Pragmatism*; the exhibition was accompanied by an interdisciplinary symposium addressing the topic of modernistic architecture and the

urban environment dating from the Yugoslav period, as seen from the perspective of their topicality (25 January-9 February).

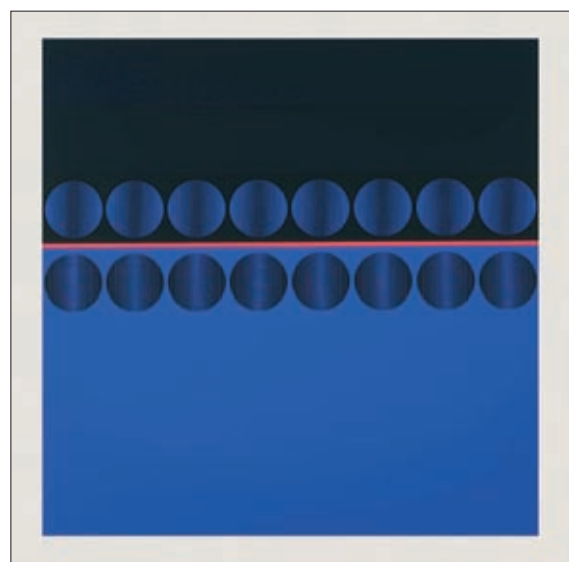
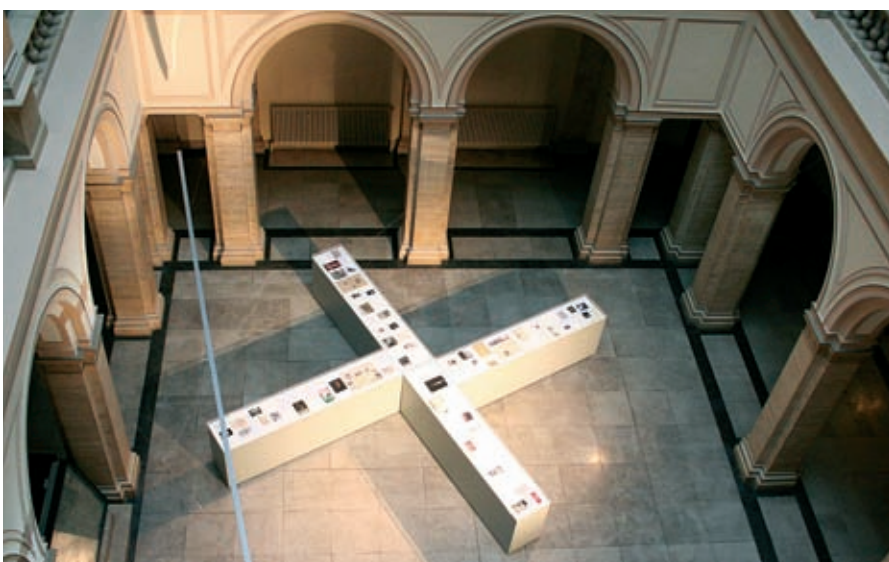
The Strossmayer Gallery of Old Masters prepared an exhibition of works by Josip Vaništa, Full Member of the Croatian Academy, entitled *Handful* (8 March-8 April), which once more confirmed the artist's rich creative amplitude by offering an insight into the wide range and superior achievements of his creative oeuvre, testimony, as well as his not-to-be missed role in educational and social thinking.. The exhibition *Successive Heritage* (7 June-6 July) including 20 paintings from the embassies and residences of former Yugoslavia to which Croatia succeeded was further mounted at the Gallery. The exhibition *G7* by Dubravka Rakoci



was a spatial *site-specific* colouristic intervention, mounted in the premises of the Academy Glyptothek (10-23rd March). In Gallery II, in cooperation with the Jewish Museum Vienna, the exhibition of photographs entitled *Vienna Today* was mounted; the sharp eye of the photographer documented specific features of life in Vienna today (18 March-5 April).

The Department of Prints and Drawings, celebrating the 90th anniversary of the birth of Ivan Picelj, prepared a retrospective of the works of this classic author of geometrical abstraction in Croatia and the central figure of the Croatian art of printmaking in the second half of the 20th century (9 April-20 May).

Boris Bučan, Full Member of the Croatian Academy, has for the last three years prepared new cycles





of paintings divided into thematic units; 130 recent paintings combined under the title *Scenes from Everyday Life* were shown in Galleries II and III of the Academy Glyptothèque (10 April–8 May). In Gallery I, the new sculpture cycle by Kažimir Hraste, Associate Member of the Croatian Academy, was shown. The author had 35 one-man exhibitions, and 50 of his sculptures are located in public places. His oeuvre relies on no particular stylistic basis, but reinstates the criteria of personality and authenticity (22nd May–13 June).



The Institute for Scientific Research and Artistic Work in Split presented at the Milesi Palace (15 June–6 July) a retrospective of the works by the Austrian painter Christian Ludwig Attersee (b. 1940), professor at the University of Applied Arts Vienna and winner of many awards for his creative oeuvre, marked by diverse styles.

By an exhibition of the works created as a result of a tender by the scientific-technological park at the locality of Vučevica in the Klis Municipality (11–16 June), the Department of Prints and Drawings presented the print portfolio entitled *Days / Nights* (29 May–4 June) from the *Argola* edition by Nevenka Arbanas, distinguished Croatian print artist, professor at the Zagreb Academy of Fine Arts and winner of many awards.

At the Academy Glyptothèque, the Croatian Art Historian Society organised the scientific symposium entitled *Croatian Art Historians: Radovan Ivančević (1931–2004)*, where his digitised studies: *Selected Studies from the History of the Mediaeval and Renaissance Art* (9–10 June) were presented. Following the exhibition *Tabula rasa: Analytical and Primary in Croatian Art*, mounted in 2013, the book bearing the same title, written by Prof. Dr. Sc. Zvonko Maković, Associate Member of the Croatian Academy, was published. The book offers a historical survey

and an interpretation of the phenomenon of the so-called primary visual-arts works, created in various modalities of conceptual thinking and performing practice, including works by sixteen Croatian artists (12 June).

In Gallery III, the exhibition *Japanese Architecture and Urban Planning of 1960* was mounted; it analyses the problem of the enormous urban population growth, looking from today's perspective at the architecture and urban planning of that period (11 June–4 July). Two accompanying lectures were held: *Future Now – Modern Japanese Architecture* and *Japanese Cities Then and Now*. The Academy Glyptothèque offered enrichment to the understanding of the puppetry medium by mounting an exhibition of works by the Slovene artist Silvan Omerzu, winner of the Prešeren Award, entitled *Tears*. In his puppet-sculpture installation, the author combined all the stage, visual-arts and theatrical elements that make a synaesthetic and empathic impact on our senses (23rd June–10 July).

The exhibition entitled *Landscape in the Prints by Old Masters from the Holdings of the Department of Prints and Drawings*, mounted at the Department of Prints and Drawings, confirmed the unique character of the collection and the inexhaustible potential of thematic units (17 June–19 July).

OKRUGLI STOLOVI O NACRTU INDUSTRIJSKE STRATEGIJE

I HAZU se uključio u javnu raspravu o nacrtu Industrijske strategije Republike Hrvatske. U organizaciji Znanstvenog vijeća za tehnološki razvoj HAZU 27. veljače 2014. održan je okrugli stol pod nazivom *Informacijska i komunikacijska tehnologija u industrijskom razvoju* koji se mogao izravno pratiti i na Akademijinoj mrežnoj stranici preko računalne mreže CARNET koja je istodobno omogućila i interaktivno telekonferencijsko sudjelovanje znanstvenicima i stručnjacima iz Splita, Rijeke i Osijeka. Cilj okruglog stola bio je pokazati da u Hrvatskoj postoje svi potrebni preduvjeti za širenje istraživanja, razvoja, inovacija, proizvodnje i svih oblika uporabe informacijske i komunikacijske tehnologije



te da odgovarajućim poticajnim mjerama njezin daljnji razvoj može bitno utjecati na sveopći napredak društva i pomoći rješavanju mnogih problema. Na skupu je istaknuto da, osim o reindustrijalizaciji, treba govoriti i o novoj industrijalizaciji, s obzirom na to da se u razvijenim zemljama umrežavanjem znanstvenika, stručnjaka i gospodarstvenika očekuje pokretanje četvrtog industrijskog razdoblja.

U organizaciji Znanstvenog vijeća za tehnološki razvoj HAZU 16. svibnja 2014. održan je okrugli stol o prehrambenoj industriji u Hrvatskoj na kojem je ukazano na mogućnosti koje Hrvatska ima u razvoju prehrambene industrije i njezinu pozicioniranju unutar članica Europske unije. Pritom je istaknuta važnost inovacija i novih tehnologija, kao i sredstava iz europskih fondova. „Hrana, održiva poljoprivreda, istraživanje mora i biogospodarstvo neka su od najvažnijih područja za razvoj hrvatskog gospodarstva. No za razliku od drugih zemalja EU-a, u Hrvatskoj se prehrambena industrija doživljava kao čuvar radnih mjesta, a ne kao strateška grana. U tom sektoru imamo 3.264 poduzeća sa 64.871 zaposlenim, no Hrvatska sigurno ovdje ne ulaže koliko bi trebala. Hrvatski proizvodi mogu biti konkurentni ako ne zbog količine, onda zbog kvalitete. Hrvatska ima što ponuditi, od vina, maslinovog ulja do sireva, pri čemu treba istaknuti svoje komparativne prednosti, kao i prednosti njenih pojedinih regija. Potrebno je također razvijati nove proizvodne procese i pogone i

umrežiti javni, privatni i istraživački sektor“, naglasila je tom prigodom akademkinja Vlasta Piližota. (M. L.)

ROUNDTABLES ON THE INDUSTRIAL STRATEGY DRAFT

The Croatian Academy joined the public discussion on drafting the Industrial Strategy of the Republic of Croatia. The Scientific Council for Technological Development of the Croatian Academy organised on 27 February 2014 a roundtable entitled *Information and Communication Technology in Industrial Development*, which was streamed on the Academy website via CARNET; this further allowed interactive participation in the teleconference to scientists and experts from Split, Rijeka and Osijek. The objective of the roundtable was to show that all the preconditions needed for the advancement of research, development, innovations, production and all forms of the use of information and communications technology do exist in Croatia, and that further development of our country might – should appropriate stimulating measures be applied – have a major impact on the overall progress of the society and help in solving a whole set of problems. In addition to the importance of reindustrialisation, the symposium emphasised the importance of new industrialisation, since by networking scientists, experts and business people, a fourth industrial era in the developed countries might be launched.

The Scientific Council for Technological Development of the Croatian Academy organised on 16 May 2014 a roundtable on the food industry in Croatia, which tackled the possibilities for Croatia in connection with the development of the food industry and its positioning among the member states of the European Union. The importance of innovations and new technologies, as well as of the EU funds, was emphasised. “Food, sustainable agriculture, maritime research and bioeconomy are some of the top-priority domains related to the development of the Croatian economy. Unlike in other EU countries, in Croatia the food industry is looked upon as the guardian of work places rather than as a strategic branch. This sector includes 3,264 firms employing 64,871 workers, yet Croatia invests a lot less into it than it should. Croatian products can be competitive – in quality if not in quantity. Croatia can offer a lot – including wine, olive oil and cheese; it should draw attention to its comparative advantages, and the advantages of its regions. New production processes and plants should be developed, and public, private and research sectors networked”, pointed out Vlasta Piližota, Full Member of the Croatian Academy.

OSTAVŠTINA AKADEMIKA JURICE MURAIJA U HAZU

Petnaest godina nakon smrti Jurice Muraia (1927. – 1999.), istaknutog pijanista i pedagoga, Akademijina redovitog člana, darovana je Akademiji njegova ostavština, odnosno onaj dio koji je neobično važan i primjeren za muzikološka proučavanja. To je građa kojom je bio zaokupljen dugi niz godina – priprema kritičkih notnih izdanja pijanističke literature te odabranih djela iz hrvatske glazbene baštine – a uz to i sustavno prikupljena dokumentacija o preko 800 koncerta na kojima je sudjelovao i oduševljavao publiku istančanim smislom za odmjerenu interpretaciju solističkog i komornog pijanističkog repertoara. Ostavština je pohranjena u pismohrani Odsjeka za povijest hrvatske glazbe Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU.



Ostali materijali vezani uz njegov bogat rad čuvaju se u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu te u knjižnici Odsjeka za klavir, gitaru i harfu Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu, gdje je djelovao od 1951. Prigodom 15. godišnjice njegove smrti organizirat će se dva skupa: u Varaždinu (u čemu će sudjelovati i Akademijin Zavod) skup posvećen njegovu djelovanju kao suosnivača Varaždinskih baroknih večeri te u Zagrebu 4. prosinca 2014. skup vezan uz tu vrijednu novopristiglu muzikološku ostavštinu. (V. K.)

THE LEGACY OF JURICA MURAI AT THE CROATIAN ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS

Fifteen years after the death of Jurica Murai (1927-1999), a distinguished pianist and educator, Full Member of the Croatian Academy, his legacy was transferred to the Academy, or rather, that part that is particularly important and suitable for musicological research – the material he had been studying for many years. The legacy in question includes critical editions of pianistic literature and selected works of the Croatian musical heritage, in addition to systematically collected documentation of more than 800 concerts, in which Murai played and enraptured the audiences with his subtlety and even-tempered interpretation of the solo piano and chamber ensemble repertoires. The donation is kept in the ar-

chives of the Academy Division of the History of the Croatian Music within the Institute of the History of the Croatian Literature, Theatre and Music.

Other material witnessing Murai's valuable work is in safekeeping in the National and University Library in Zagreb, and in the library of the Piano, Guitar and Harp Division of the Music Academy of the University in Zagreb, where Murai worked from 1951. Two symposia will be held to mark the 15th anniversary of Murai's death: one in Varaždin (with the involvement of the Academy Institute) dedicated to his work as co-founder of the Varaždin Baroque Evenings; and the other in Zagreb on 4 December 2014, related to this valuable newly-received musicological legacy.

STOTA OBLJETNICA SMRTI ANTUNA GUSTAVA MATOŠA

Otvorenjem izložbe *Rukopisi Antuna Gustava Matoša* te izlaganjima predsjednika Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti akademika Zvonka Kusića i tajnika Razreda za književnost akademika Ante Stamaća 17. ožujka 2014. u dvorani Narodnoga doma u Zagrebu HAZU je obilježio 100. obljetnicu smrti hrvatskoga književnika Antuna Gustava Matoša (1873. – 1914.). Izloženi su različiti dokumenti, obiteljske fotografije, rukopisi i korespondencija A. G. Matoša, pohranjeni u pismohrani Akademijina Odsjeka za povijest hrvatske književnosti.

Prema Kusićevim riječima, Matoš je u svom djelu povezao nacionalno i univerzalno opisujući hrvatski mentalitet. Predsjednik Kusić ocijenio je kako je taj buntovnik, pobunjenik, nepredvidljiv autor i vrstan polemičar u Hrvatsku na velika vrata uveo modernu književnost. „Na temelju filozofije jastva Matoš je zastupao osobnu slobodu, slobodu svoga naroda i slobodu bližnjih“, rekao je akademik Stamać, „te je desetak godina poslije smrti bio prepoznat kao jedan od najvećih hrvatskih književnika uopće.“ Prema Stamaćevim riječima, Matoš je podjednako dobar majstor ogleđa, pripovijesti, feljtona, putopisa, lirike, a posebno soneta. „Bio je pisac doma i svijeta koji je leksički silno obogatio hrvatski jezik“, zaključio je Stamać naglasivši



kako je Matoševo djelo moderno i u današnje doba. (T. M.)

THE 100TH ANNIVERSARY OF THE DEATH OF ANTUN GUSTAV MATOŠ

The Croatian Academy of Sciences and Arts marked the 100th anniversary of the death of the Croatian writer Antun Gustav Matoš (1873-1914) with the exhibition *Manuscripts of Antun Gustav Matoš*, accompanied by addresses from Zvonko Kusić, President of the Croatian Academy, and Ante Stamać, Full Member of the Croatian Academy and Secretary of the Academy Department of Literature. The celebration took place on 17 March 2014 at the National Hall Mansion in Zagreb. Various documents, family photographs, manuscripts and correspondence of A. G. Matoš, in safekeeping in the archives of the Academy Division of the History of the Croatian Literature, were exhibited.

In President Kusić's view, Matoš linked the national and the universal in his oeuvre through his description of Croatian habits of mind. Matoš, he said, was a rebel, an unpredictable author and an excellent controversialist, who introduced modern literature into Croatia. "Based on the philosophy of self, Matoš advocated personal freedom, freedom for one's people and freedom for one's fellow human beings", said Ante Stamać and continued, "some ten years after his death, he was acknowledged

as one of the greatest Croatian writers ever". According to Stamać, Matoš was equally masterful in writing analyses, stories, columns, travelogues, lyrics, and – in particular – sonnets. "He was a writer of the homeland and of the world, who in a lexical sense immensely enriched the Croatian language", concluded Stamać, pointing out that Matoš's works have retained their modernity to the present date.

MOZAK KOJI TRAJE - PRIVILEGIJ ILI MOGUĆNOST

U organizaciji Akademijina Razreda za medicinske znanosti 21. ožujka 2014., u povodu obilježavanja Europske godine mozga, održan je 12. znanstveni skup o poremećajima mozga, naslovljen *Mozak koji traje - privilegij ili mogućnost*.

Rezultati istraživanja tijekom proglašenog Desetljeća mozga (1990. - 2000.), uz primjenu sve savršenijih dijagnostičkih metoda, naglašavaju važnost mehanizma neuroplastičnosti mozga koji su znanstvenici opisali još krajem XIX. stoljeća. Mehanizmu neuroplastičnosti pripisuje se mogućnost očuvanja njegove funkcije do duboko u starost. Nizom predavanja što su ih održali Vida Demarin (*Neuroplastičnost mozga*), Željko Reiner (*Mozak i lipidi*), Veljko Đorđević (*Kronični stres - od patofiziologije do liječenja*), Sandra Morović (*Uloga tjelesne aktivnosti u zaštiti moždanih funkcija*) i Željka Josipović-Jelić (*Brain mapping*) naglašeno je da je za dobro funkcioniranje mozga važno procijeniti rizik nastanka poremećaja otkrivanjem i držanjem pod kontrolom tzv. čimbenika rizika. U prvom redu to su: povišen krvni tlak, šećerna bolest, srčane bole-

sti, poremećaj u razgradnji masnoća (hiperlipidemija), poremećaj zgrušavanja krvi, pušenje, alkoholizam. Ključevi za očuvanje zdravlja mozga u našim su rukama: zdrava prehrana (mediteranska), redovita tjelesna aktivnost, nošenje sa stresom u svakodnevnom životu i vježbe moždanih funkcija, tzv. *brain fitness*. (S. F.-F.)

Moto ovogodišnjega skupa, u sklopu obilježavanja Europske godine mozga - 2014., bila je posebno inspirativna misao španjolskog neuroznanstvenika Santiaga Ramona y Cajala iz 1904.: *Svaki čovjek, ako on to želi, može postati kreator vlastitog mozga!*

A BRAIN THAT LASTS - PRIVILEGE OR POSSIBILITY

On 21st March 2014, marking the European Year of the Brain, the Academy Department of Medical Sciences held the 12th scientific symposium on brain disturbances entitled *A Brain that Lasts - Privilege or Possibility*.

The results of research carried out during the Decade of the Brain (1990-2000), along with the application of increasingly perfect diagnostic methods, have indicated the importance of the mechanism of neuroplasticity of the brain, described by scientists in late 19th century. The mechanism of neuroplasticity is considered to offer an opportunity to preserve brain function up to very old age. In their lectures, Vida Demarin (*The Neuroplasticity of the Brain*), Željko Reiner (*The Brain and the Lipids*), Veljko Đorđević (*Chronic Stress - from Pathophysiology to Treatment*), Sandra Morović (*The Role of Physical Activity in Preventing Brain Functions*), and Željka Josipović-Jelić (*Brain Mapping*) pointed out that in order to achieve proper brain functioning, it is essential to assess the risk of brain disturbance by discovering and controlling the so-called risk factors. These are primarily: high blood pressure, diabetes, cardiac diseases, hyperlipidemia, coagulation problems, smoking, and alcoholism. The key to keeping our brain in good health lies in our own hands: healthy (Mediterranean)

nutrition, regular physical activity, handling stress in everyday life, and brain function exercises - the so-called *brain fitness*.

This year's motto, marking the European Year of the Brain 2014, was the exceptionally inspirational thought of the Spanish neuroscientist Santiago Ramon y Cajal of 1904: *Each man is the sculptor of his own brain*



Izložba OBILJEŽAVANJE SVJETSKOG DANA TUBERKULOZE

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti i Hrvatski državni arhiv obilježili su Svjetski dan borbe protiv tuberkuloze (24. ožujka) izložbom *Od države do javnosti: Tuberkuloza u fondovima Hrvatskog državnog arhiva i Odsjeka za povijest medicinskih znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti*. Pokrovitelj je izložbe HAZU, a bila je otvorena u atriju Hrvatskog državnog arhiva 24. ožujka 2014. uz uvodnu riječ akademika Marka Pećine.

Izložba je bila nadahnutu ulogom i djelom prof. dr. sc. Vladimira Čepulića (1891. - 1964.), istaknutog predstavnika borbe protiv tuberkuloze u Hrvatskoj i prvog nastavnika pneumoftizeologije Medicinskog



fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, u povodu 50. obljetnice njegove smrti. Niz izloženih dokumenata dio je gradiva Hrvatskog državnog arhiva, poglavito uprave i javnih službi. Predstavljene su i statističke publikacije, filmovi iz Hrvatskog filmskog arhiva i fotografije iz Fotolaboratorija HDA. Dio eksponata, osobito fotografije i plakati, danas se čuvaju u *Zbirci Čepulić* u Odsjeku za povijest medicinskih znanosti HAZU. Izdan je i prigodni katalog. Krajem svibnja izložba je gostovala u Školi narodnog zdravlja *Andrija Štampar* u Zagrebu, a široj će javnosti 2014. biti prezentirana i u okviru *Dana otvorenih vrata HAZU*. Autorice su izložbe prof. dr. sc. Stella Fatović-Ferenčić i Darija Hofgräff, dipl. povjesničarka i arhivistica. (S. F-F.)

Exhibition MARKING WORLD TUBERCULOSIS DAY

The Croatian Academy of Sciences and Arts and the Croatian State Archives marked 24 March, World Tuberculosis Day, with an exhibition entitled *From the State to the Public: Tuberculosis in the Holdings of the Croatian State Archives and the Division of the History of Medical Sciences of the Croatian Academy of Sciences and Arts*. The exhibition was mounted under the patronage of the Department of Medical Sciences of the Croatian Academy and opened in the atrium of the Croatian State Archives on 24 March 2014. Marko Pećina, Full Member of the Croatian Academy, gave the introductory speech.

The spirit of the exhibition was the personality of Professor Vladimir Čepulić, PhD (1891-1964), distinguished representative of the fight against tuberculosis in Croatia and the first lecturer of pneumophthysiology at the Faculty of Medicine of the University of Zagreb. The exhibition was prepared to mark the 50th anniversary of his death. Many documents that were exhibited are part of the holdings of the Croatian State Archives (especially those belonging to administration and public services). Statistical publications, films from the Croatian Film Archives and photographs from the Photo Laboratory of the Croatian State Archives were exhibited as well. Some of the exhibits, mostly photo-

graphs and posters, are currently in safekeeping as a part of the *Čepulić Collection* at the Division of the History of Medical Sciences of the Croatian Academy of Sciences and Arts. An accompanying catalogue was also published. The exhibition was shown at the Andrija Štampar School of Public Health in Zagreb at the end of May, and it will be presented to general public within the *Open Door Days of the Croatian Academy 2014*. Professor Stella Fatović-Ferenčić, PhD and Darija Hofgräff, historian and archivist, authored the exhibition.

ZNANSTVENI SKUP O AKADEMIKU ANTUNU BARCU

Znanstveni skup o hrvatskom književnom povjesničaru Antunu Barcu (Kamenjak kraj Crikvenice, 1894. – Zagreb, 1955.), četrnaesti u nizu skupova *Hrvatski književni povjesničari*, koje vodi prof. dr. sc. Tihomil Maštrović, održan je u Zagrebu i Crikvenici od 24. do 26. travnja 2014., u organizaciji Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu i u suorganizaciji četiri hrvatska sveučilišta, a pod pokroviteljstvom HAZU / Razreda za književnost.

Antun Barac bio je neumoran istraživač hrvatske književnosti i kulture te zaslužni član HAZU od 1944. Velike mu zasluge pripadaju u osnivanju Akademijinih Razreda za filološke znanosti i Razreda za suvremenu književnost te više Akademijinih instituta: Instituta za jezik i Instituta za književnost



te Instituta za povijesne znanosti HAZU u Zadru. Na skupu se prvi put izvijestilo o rukopisu Barčeve knjige *Književnost Šenoina razdoblja*, trećeg dijela nedovršene Barčeve književne povijesti, o „sklepanom izdanju“ Barčeve *Jugoslavenske književnosti*, o Barcu kao kazališnom kritičaru, o Barčevoj logorologiji i drugim zanimljivim temama. Novim čitanjima Barčeva opusa potvrđeno je da je Barac nezaobilazan hrvatski književni povjesničar koji je obilježio cijelo jedno razdoblje hrvatske književne historiografije. (T. M.)

SCIENTIFIC SYMPOSIUM ON ANTUN BARAC, FULL MEMBER OF THE CROATIAN ACADEMY

Scientific symposium on Antun Barac, Croatian literary historian (Kamenjak near Crikvenica, 1894 -



Zagreb, 1955), the fourteenth in the sequence entitled *Croatian Literary Historians* and led by Professor Tihomil Maštrović, PhD, was held on 24–26 April 2014 in Zagreb and Crikvenica, organised by the Croatian Studies of the University of Zagreb, co-organised by four Croatian universities, and under the patronage of the Academy Department of Literature.

Antun Barac was a tireless researcher into Croatian literature and culture, who became a full member of the Croatian Academy in 1944. He is responsible for the establishment of two Academy departments – the Department of Philological Sciences and the Department of Modern Literature, and three Academy institutes – the Language Institute and the Literature Institute in Zagreb, as well as the Institute for Historical Sciences in Zadar. The symposium tackled for the first time the manuscript of Barac's book *Književnost Šenoa i razdoblja (Literature of the Šenoa Period)*; the third part of his unfinished literary history; on the "makeshift edition" of *Jugoslavenska književnost (Yugoslav Literature)*; on Barac the theatre critic; on Barac's campology; and on other interesting topics. New readings of Barac's oeuvre have confirmed Barac's reputation as an essential Croatian literary historian, who left a significant mark on an entire chapter in Croatian literary historiography.

OD NASILJA DO DIJALOGA

Pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti 25. i 26. travnja 2014. održan je znanstveni skup *Od nasilja do dijaloga* koji su organizirali Znanstveno vijeće za antropologijska istraživanja, Hrvatsko društvo za psihoanalitičku psihoterapiju, Klinika za psihološku medicinu i Klinika za psihijatriju Medicinskog fakulteta KBC-a Zagreb. Voditelji su bili prof. dr. sc. Vlasta Rudan i doc. dr. sc. Darko Marčinko. Posvećen sjećanju na Stjepana Betlheima i Dušku Blažević, hrvatske doajene psihoanalitičke znanosti, skup je organiziran da se prikažu suvremene spoznaje o podrijetlu nasilnosti i nasilja temeljenih na psihodinamičkom razumijevanju te nalazima kognitivne znanosti i neurobiologije. Njime se željelo osvijestiti nasilje kao rastući socijalni i medicinski problem te raspraviti mogućnosti prevencije i liječenja te problematike. Kroz radionice u sklopu skupa prezentirana su iskustva iz kliničke prakse i rezultati znanstvenih istraživanja naših stručnjaka. Kao prateći materijal za potrebe skupa objavljena je knjiga *Od nasilja do dijaloga* u izdanju Medicinske naklade. (S. F-F.)

FROM VIOLENCE TO DIALOGUE

On 25 and 26 April 2014, under the patronage of the Croatian Academy of Sciences and Arts, a scientific symposium entitled *From Violence to Dialogue* was

held. The symposium was organised by the Scientific Council for Anthropological Research, the Croatian Psychoanalytical Society, the Clinic for Psychological Medicine, and the Clinic for Psychiatry of the Clinical Hospital Zagreb. The symposium was chaired by Professor Vlasta Rudan, PhD and Darko Marčinko, PhD. Dedicated to the memory of Stjepan Betlheim and Duška Blažević, Croatian doyens of psychoanalytical sciences, the symposium aimed at presenting up-to-date knowledge on the origin of violence and violent behaviour based on psychodynamic understanding and the findings of cognitive science and neurobiology. It was thus aimed at raising the awareness of violence as a growing social and medical problem, and discussing the possibilities for prevention and treatment. In workshops held within the symposium programme, experience from clinical practice and the results of scientific research carried out by Croatian scientists were presented. The book entitled *From Violence to Dialogue* was published by Medicinska naklada as accompanying material.

41. DANI HVARSKOG KAZALIŠTA

Dani Hvarskog kazališta, međunarodni znanstveni skup pokrenut 1974. inicijativom HAZU, Književnog kruga Split, Filozofskog fakulteta u Zadru te Grada Hvara, jedinstvena je nacionalna manifestacija u okviru koje se sustavno znanstveno proučavaju hrvatska književnost i kazalište. Ovogodišnji, 41. *Dani Hvarskog kazališta* održali su se od 7. do 10. svibnja 2014. u Hvaru (predsjednik Odbora akademik Boris Senker), a s temom *Prvi svjetski rat u kulturnom pamćenju* uključili su se u obilježavanje stote obljetnice početka velikoga svjetskoga sukoba koji je promijenio političku, društvenu i kulturnu sliku Europe te bitno utjecao i na sudbinu Hrvatske u XX. stoljeću. Otvarajući tako brojne, još uvijek neistražene, različite tematske i problemske aspekte toga razdoblja (povijesne, kulturološke, književne, kazališne, filmološke), na skupu je svojim priopćenjima sudjelovalo dvadeset osam uglednih znanstvenika, među kojima i akademici Boris Senker, Pavao Pavličić i Nedjeljko Fabrio. (A. L.)





THE 41ST DAYS OF THE HVAR THEATRE

The Days of the Hvar Theatre, an international scientific symposium initiated in 1974 by the Croatian Academy of Sciences and Arts, the Split Literary Circle, the Faculty of Humanities and Social Studies in Zadar, and the City of Hvar, is a unique national event, in the framework of which Croatian literature and theatre are systematically scientifically studied. The 41st Days of the Hvar Theatre was held on 7-10 May 2014 in Hvar (chaired by Boris Senker, Full Member of the Croatian Academy). By addressing the topic *World War One in the Cultural Memory*, the symposium joined the marking of the 100th anniversary of the beginning of the Great War that changed the political, social and cultural image of Europe, and essentially influenced the fate of Croatia in the 20th century. Twenty-eight distinguished scholars, including Boris Senker, Pavao Pavličić and Nedjeljko Fabrio, Full Members of the Croatian Academy, spoke at the symposium, and opening up numerous, diverse and still unexplored aspects of that period (historical and literary, as well as in the domains of culture studies, the theatre and film).

HAZU OBLJEŽIO STOTU OBLJETNICU POČETKA PRVOGA SVJETSKOG RATA

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti 21. je svibnja 2014. znanstvenim skupom u svojoj palači obilježila stotu obljetnicu početka Prvoga svjetskog rata.

Akademik Nikša Stančić govorio je o uzrocima koji su doveli do izbijanja tog sukoba te je iznio pregled hrvatske politike toga doba. Pojasnio je i zalaganje hrvatskih političara u Jugoslavenskom odboru za rušenje Austro-Ugarske i formiranje južnoslavenske države kako bi se time spriječila parcelizacija Hrvatske, s obzirom na činjenicu da je Antanta obećala dijelove hrvatskog teritorija Italiji i Srbiji. Akademik Davorin Rudolf istaknuo je da je Prvi svjetski rat ostavio važnu povijesnu poruku da se treba čuvati lažnog osjećaja sigurnosti. Iako je i danas na snazi model po kojem odluke donose velike sile, po njegovu mišljenju izbijanje novoga svjetskog rata sprječava činjenica da su svijest o iracionalnosti ratova i opasnost od samouništenja svijeta veći nego ikada u povijesti čovječanstva. (M. L.)

THE CROATIAN ACADEMY MARKED THE 100TH ANNIVERSARY OF THE BEGINNING OF WORLD WAR ONE

On 21st May 2014 at the Academy Palace, the Croatian Academy of Sciences and Arts marked the 100th anniversary of the beginning of World War One by organising a scientific symposium addressing this topic. Nikša Stančić, Full Member of the Croatian Academy, spoke about the causes that led to this world-scale conflict, and offered a survey of the Croatian politics of that time. He further explained why Croatian politicians in the Yugoslav Committee urged the overthrow of the Austro-Hungarian Monarchy and the formation of a state of the South Slavs in order to prevent Croatia being divided up, considering the fact that the Entente powers had promised parts of the Croatian territory to Italy and Serbia. Davorin Rudolf, Full Member of the Croatian Academy, pointed out that the historic message of World War One was that one should beware of being lulled by a false sense of security. Though the model according to which the decision makers are the great powers is still in force, Rudolf believes that the outbreak of a new world war is prevented by awareness of the irrationality of wars and of the danger of self-destruction of the world being stronger today than ever before in the history of mankind.



IZLOŽBA ORIJENTALNE ZBIRKE HAZU

Od 12. do 31. svibnja 2014. u X. dvorani Strossmayerove galerije starih majstora HAZU bila je postavljena izložba odabranih rukopisa Orijentalne zbirke Arhiva HAZU Riječ – pismo – slika. Izložbu su zajedno organizirali HAZU i Institut Yunus Emre iz Ankare čiji su stručnjaci početkom godine digitalizirali cijelu zbirku, a bili su predstavljeni vrijedni primjeri kaligrafije, iluminacija, minijatura i drugih vidova orijentalno-islamske umjetnosti rukopisne knjige. U Orijentalnoj zbirci HAZU, osnovanoj 1927., čuva se 2.100 kodeksa nastalih u razdoblju od XIII. do XIX. stoljeća, te ona predstavlja jednu od najvećih zbirki arapskih,



osmanskih turskih i perzijskih rukopisa u jugoistočnoj Europi. Kodeksi Orijentalne zbirke sadržavaju tekstove iz različitih znanstvenih disciplina i književnih žanrova, a tu su i prijepisi *Kur'ana* i brojni rječnici, kao i djela bosanskih pisaca iz osmanskoga doba te kodeksi nastali u hrvatskim gradovima pod osmanskom vlašću. Autorica je izložbe dr. sc. Tatjana Paić-Vukić, voditeljica Orijentalne zbirke. (M. L.)

THE TREASURES OF THE ORIENTAL COLLECTION OF THE CROATIAN ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS ON SHOW

The exhibition of selected manuscripts from the Oriental Collection of the Academy Archives entitled

Text, Calligraphy and Painting was on show in Hall 10 of the Strossmayer Gallery of Old Masters of the Croatian Academy of Sciences and Arts 12–31st 2014. The exhibition was co-organised by the Croatian Academy of Sciences and Arts and the Yunus Emre Institute from Ankara. Experts digitized the entire collection at the beginning of 2014; valuable calligraphy, illuminations, miniatures and other types of the oriental-Islamic art of manuscripts were exhibited. Tatjana Paić-Vukić, PhD, Director of the Oriental Collection, which was established in 1927 and has in its safekeeping 2,100 codices dating from the 13th to the 19th century, authored the exhibition. This is one of the greatest collections of Arabic, Ottoman Turkish and Persian manuscripts in South-East Europe. The codices in safekeeping in the Oriental Collection include texts covering diverse scientific disciplines and literary genres; they further include transcripts of the *Kur'an* and many dictionaries, as well as works by Bosnian authors from the Ottoman era, and codices written in Croatian cities during Ottoman rule.

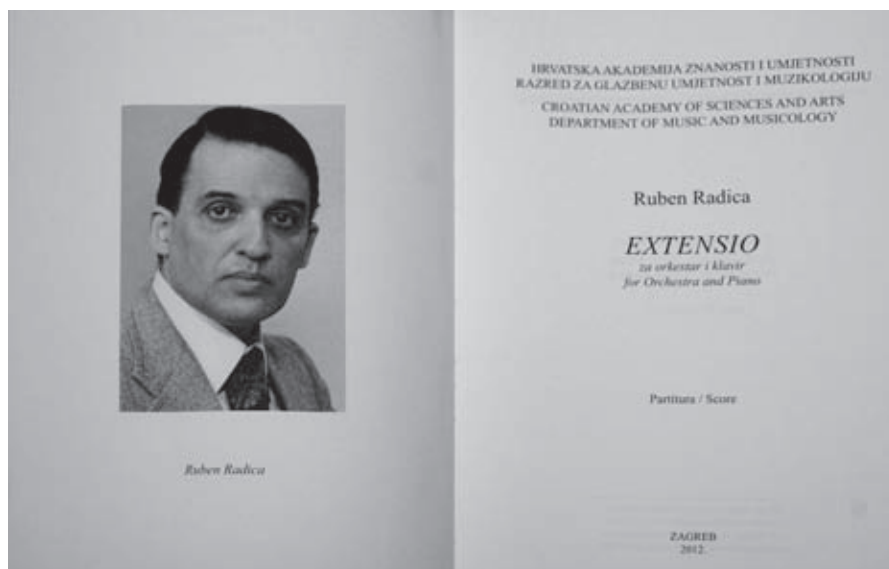
PREDSTAVLJENE PARTITURE AKADEMIKA RUBENA RADICE I STJEPANA ŠULEKA

U Knjižnici HAZU 22. svibnja 2014. predstavljene su partiture dvojice istaknutih hrvatskih skladatelja koje je objavio Akademijin Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju: *Extensio* za orkestar i klavir akademika Rubena Radice i *Treći klasični koncert* za gudački orkestar akademika Stjepana Šuleka. Parti-



ture Rubena Radice nastalu 1973. prikazao je član suradnik HAZU Berislav Šipuš pokazavši suptilnom analizom svu složenost djela. *Treći klasični koncert* pokojni akademik Šulek skladao je 1957. za Zagrebačke soliste. Akademik Zoran Juranić predstavio je djelo u širem kontekstu Šulekova stvaralaštva. Između brojnih izdavača muzikalija u Hrvatskoj Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju HAZU posljednjih se godina profilirao svojim izdanjima glazbenih djela iz hrvatske glazbene baštine i suvremenosti. Kao što to pokazuju ove dvije nedavno objavljene partiture, ta se notna izdanja odlikuju prepoznatljivom opremom uz maksimalno poštovanje izvornog notnog teksta.

Akademkinja Koraljka Kos



THE PRESENTATION OF SCORES BY RUBEN RADICA AND STJEPAN ŠULEK, FULL MEMBER OF THE CROATIAN ACADEMY

On 22nd May 2014, at the Academy Library, the presentation of scores by two distinguished Croatian composers took place. The Academy Department of Music and Musicology published the following scores: *Extensio* for orchestra and piano by Ruben Radica, Full Member of the Croatian Academy, and the *Third Classical Concerto* for String Orchestra by Stjepan Šulek, Full Member of the Croatian Academy. The score by Ruben Radica of 1973 was presented by Berislav Šipuš, Associate Member of the Croatian Academy, who offered a subtle analysis of the work in all its complexity. Stjepan Šulek wrote his *Third Classical Concerto* in 1957 for the Zagreb Soloists. Zoran Juranić, Full Member of the Croatian Academy, presented this work within the wider context of Šulek's opus. Among numerous publishers of musical material in Croatia, the Academy Department of Music and Musicology has lately become known for its editions of Croatian musical works from both the heritage and the present. As shown by these two recently published scores, editions of sheet music are edited in such a way as to ensure recognisability while respecting the original notation to the maximum.

40. ŠKOLA BIOLOŠKE ANTROPOLOGIJE „DR. HUBERT MAVER“

Pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti 2. lipnja 2014. u Knjižnici HAZU održana je 40. Škola biološke antropologije „Dr. Hubert Maver“, a tema tog jubilarnog međunarodnog znanstveno-edukativnog skupa bila je *Interakcije arhaičnih i modernih ljudi*. Na skupu je govorilo sedam stručnjaka iz Instituta za evolucijsku antropologiju Max Planck iz Leipziga, među kojima je bio i dopisni član HAZU Svante Pääbo, jedan od najutjecajnijih svjetskih znanstvenika s područja evolucijske genetike čovjeka, ujedno i utemeljitelj molekularne arheologije kao novog znanstvenog područja. Organizator



ovih skupova od 1975., akademik Pavao Rudan, glavni tajnik HAZU, podsjetio je na početak i razvoj antropologije kao znanosti, a osvrnuo se i na ranije škole biološke antropologije u čijem su radu sudjelovali brojni svjetski znanstvenici te su bitno pridonijele razvoju hrvatske antropologije. (M. L.)

THE 40TH DR. HUBERT MAVER SCHOOL OF BIOLOGICAL ANTHROPOLOGY

On 2nd June 2014, the 40th Dr. Hubert Maver School of Biological Anthropology was held under the patronage of the Croatian Academy of Sciences and Arts in the Academy Library. The topic of this year's international scientific and educational symposium was *Interactions between archaic and modern peo-*

p/e. Seven scientists from the Max Planck Institute for Evolutionary Anthropology from Leipzig attended. Included among them was Svante Pääbo, Corresponding Member of the Croatian Academy. One of the most influential scientists worldwide in the area of evolutionary human genetics, the founder of the new scientific discipline of molecular archaeology, he spoke at the symposium. The organiser of these symposia since 1975, Pavao Rudan, Secretary-General of the Croatian Academy, reminded the audience of the beginnings and the development of anthropology as a discipline. Rudan further mentioned the schools of biological anthropology previously held, which had involved scientists from all over the world and contributed significantly to the development of Croatian anthropology.

STOTA OBLJETNICA SMRTI TADIJE SMIČIKLASA

Predsjednik HAZU akademik Zvonko Kusić otkrio je 7. lipnja 2014. poprsje Tadije Smičiklasa (1843. – 1914.), istaknutoga hrvatskog povjesničara i političara, nekadašnjeg predsjednika Akademije, rektora Sveučilišta u Zagrebu te predsjednika Matice hrvatske, koji je proglašen počasnim građaninom grada Zagreba. Svečanost je održana pokraj Smičiklasove obiteljske kuće u Reštovu na Žumberku, a poprsje su postavili HAZU i nekoliko žumberačkih udruga u povodu stote obljetnice



Smičiklasove smrti. Akademik Kusić naglasio je da se Smičiklas uvrstio među najveće Akademije predsjednike. „Govorio je da Akademija ne može politizirati jer ima previše posla u znanosti i time je anticipirao današnju ulogu HAZU, čija zadaća nije bavljenje dnevnim politikom. Bio je jedan od najvećih Hrvata uopće i vi, Žumberčani, možete biti ponosni na njega“, kazao je akademik Kusić podsjetivši na Smičiklasovo najvažnije djelo, prvu cjelovitu i znanstveno napisanu sintezu povijesti u dvije knjige *Poviest hrvatska* (1879. i 1882.) te na *Diplomatički zbornik Kraljevina Hrvatske, Dalmacije i Slavonije* kojim je pružio dokaze o kontinuitetu hrvatske državnosti. (M. L.)

THE 100TH ANNIVERSARY OF THE DEATH OF TADIJA SMIČIKLAS

On 7 June 2014, Zvonko Kusić, President of the Croatian Academy, unveiled the bust of Tadija Smičiklas (1843–1914), distinguished Croatian historian and politician, former Academy president, rector of the University of Zagreb and chairman of *Matica hrvatska*, who was pronounced honorary citizen of Zagreb. The ceremony took place near Smičiklas's family house in Reštovo on Žumberak. The bust was placed there by the Croatian Academy together with several associations from Žumberak to mark the 100th anniversary of Smičiklas's death. President Kusić pointed out that Smičiklas was one of the greatest presidents of the Croatian Academy. "He held that the Academy should not be politicised, as it was fully engaged in science; he thereby anticipated the current role of the Academy – staying out of the everyday politics. He was one of the greatest Croats ever, of whom you, people from Žumberak, may be very proud", said Kusić and reminded the audience of Smičiklas's most important work – the first comprehensive and scientific synthesis of history in two volumes: *Poviest hrvatska* (*Croatian History*), dated 1879 and 1882, and the book *Diplomatički zbornik Kraljevina Hrvatske, Dalmacije i Slavonije* (*The Diplomatic Anthology of the Kingdoms of Croatia, Dalmatia and Slavonia*), in which he proved the continuity of Croatian statehood.



ZNANSTVENI SKUP O KORIDORU PLOČE – MOSTAR – SARAJEVO – VUKOVAR

Znanstveno vijeće za promet HAZU organiziralo je 11. lipnja 2014. međunarodni znanstveni skup *Valorizacija intermodalnoga logističkoga koridora Ploče – Mostar – Sarajevo – Vukovar (Srednji Jadran – Podunavlje)* na kojem se govorilo o važnosti i potencijalima tog koridora te o učincima koje bi mogao imati za razvoj prometa i svih ostalih gospodarskih grana u Hrvatskoj i BiH. Koridor bi skratio put brodovima iz Azije do Rotterdama za 1.900 kilometara, a do Mannheima za 2.800 kilometara. Kako bi koridor zaživio, predviđena je izgradnja novih te modernizacija i informatizacija postojećih željezničkih, vodenih i cestovnih mreža te zračnog *cargo* terminala u budućem bioenergetskom, ekoindustrijskom, poduzetničkom i oporabnom parku BEPO na području općina Kula Norinska i Pojezerje u Hrvatskoj te općine Ljubuški u BiH koji bi pokrenuo održivi gospodarski razvoj u radijusu od 50 kilometara. Istodobno, na vukovarskom području planira se izgradnja Transportnologističkog centra Vuka. (M. L.)

SCIENTIFIC SYMPOSIUM ON THE PLOČE – MOSTAR – SARAJEVO – VUKOVAR CORRIDOR

On 11 June 2014, the Scientific Council for Traffic of the Croatian Academy of Sciences and Arts organised the international sci-

entific symposium *Valorisation of the Ploče – Mostar – Sarajevo – Vukovar (Mid Adriatic – Danube Area) Inter-modal Logistics Corridor*, at which the importance and potentials of this corridor were addressed, as well as the effects it might have in the context of the development of transportation and other branches of the economy in Croatia and Bosnia and Herzegovina. The corridor would shorten voyages from Asia to Rotterdam by 1,900 kilometres and to Mannheim by 2,800 kilometres. In order for the corridor to start operating, the existing railway, water and road networks should be modernised and computerised, new infrastructure built, and an air cargo terminal erected at the future bio-energy, eco-industrial, business and recycling park named *BEPO* planned to be built in the area of the following municipalities: Kula Norinska and Pojezerje in Croatia, and Ljubuški in Bosnia and Herzegovina. The park would provide an impetus for sustainable economic development within a 50-kilometre radius. Furthermore, the building of the new *Vuka Transport Logistics Centre* is planned in the Vukovar area.

PREDAVANJA ČETVRTKOM U KNJIŽNICI HAZU

Ciklus predavanja četvrtkom u Knjižnici HAZU nastavljen je i u prvoj polovici 2014. Akademik Dario Vretenar je 16. siječnja govorio o radu Hrvatske zaklade za znanost



te o natječaju za istraživačke i uspostavne istraživačke projekte, a 30. siječnja prof. dr. sc. Janoš Kodvanj s Fakulteta strojarstva i brodogradnje o upotrebi biomehaničkih implantata. Dvorana Knjižnice i okolni prostori bili su posve popunjeni 6. veljače, kad je akademik Vladimir Paar držao predavanje o krupnim fizikalnim problemima klimatskih modela i dugotrajnoj klimatskoj budućnosti svijeta. „Očito idemo prema novom ledenom dobu, ali ono neće početi u ovom stoljeću ili tisućljeću. Teško je prognozirati kad, ali možda za tisuću ili deset tisuća godina“, ustvrdio je akademik Paar.

Akademik Mirko Zelić 6. je ožujka govorio o potencijalnim zalihama nafte i plina u Hrvatskoj koje bi, ako se dokažu, mogle zadovoljiti hrvatske potrebe u idućih 60 godina. O tome ima li u Hrvatskoj pravne sigurnosti 20. ožujka izlagao je potpredsjednik HAZU akademik Jakša Barbić, koji je upozorio na mnoge probleme i nelogičnosti u hrvatskom pravnom sustavu. „U Hrvatskoj nema zakona koji nema bar jednu protuustavnost“, istaknuo je akademik Barbić. O primjeni

Europskog uhidbenog naloga 10. travnja govorio je akademik Davor Krapac, sudac Ustavnog suda, koji je istaknuo da taj institut vodi prema jednakosti svih građana EU i da stvara novu dimenziju pravosudne suradnje.

Na Veliki četvrtak, 17. travnja, akademik Josip Bratulić već je tradicionalno govorio o Uskrsu i uskrsnim običajima, dok je 24. travnja akademik Stanko Popović u povodu obilježavanja Međunarodne godine kristalografije izložio važnost te discipline i njezinih metoda istraživanja u biologiji, kemiji, fizici, medicini, tehnologiji materijala, arheologiji i geologiji. Velik odjek u javnosti imalo je predavanje akademika Milivoja Solara o tome je li postmoderna kraj ili novi početak umjetnosti. „Ako sve može biti umjetnost, onda doista ništa ne može biti umjetnost“, kazao je akademik Solar, koji se nada da ipak još postoji estetska svijest. Akademik Andrej Dujella 29. je svibnja održao predavanje o teoriji brojeva i kriptografiji pokazavši ujedno koji su pojmovi i algoritmi iz teorije brojeva relevantni za uspostavu kriptosustava s javnim ključem. (M. L.)

THURSDAY LECTURES AT THE LIBRARY OF THE CROATIAN ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS

The Thursday lectures cycle at the Library of the Croatian Academy of Sciences and Arts was continued in the first half of 2014. On 16 January, Dario Vretenar, Full Member of the Croatian Academy, spoke about the work of the Croatian Science Trust and the tender for research and establishing research projects, while on 30 January, Professor Janoš Kodvanj, PhD, from the Faculty of Machine Engineering and Shipbuilding held a lecture on the use of biomechanical implants. All the places in the Academy Library were fully occupied on 6 February, when Vladimir Paar, Full Member of the Croatian Academy, spoke about major physical problems regarding climatic models and the long-term climatic future of the world. “We are obviously approaching a new ice age, which however is not about to begin in this century or millennium. It is difficult to give a precise forecast – it may happen in either 1,000 or 10,000 years”, concluded Paar.

On 6 March, Mirko Zelić, Full Member of the Croatian Academy, held a lecture on the potential oil and gas supply in Croatia, which, if proven to exist, might meet Croatian needs in the next 60 years. On 20 March, Jakša Barbić, Vice-President of the Croatian Academy, tackled the issue of legal safety in Croatia; he warned of numerous problems and illogicalities present in the Croatian legal system. "There is not one legal regulation in Croatia without at least one unconstitutional provision", Barbić stated. On 10 April, Davor Krapac, Full Member of the Croatian Academy and judge of the Constitutional Court, held a lecture on the application of the European Arrest Warrant; he pointed out that this legal institute led toward the equality of all EU citizens and created a new dimension of judicial cooperation.

On 17 April, Holy Thursday, Josip Bratulić, Full Member of the Croatian Academy, held the traditional lecture on Easter and Easter customs. On 24 April, Stanko Popović, Full Member of the Croatian Academy, marking the international year of crystallography, explained the importance of this discipline and its research methods in biology, chemistry, physics, medicine, technology of materials, archaeology and geology. The lecture held by Milivoj Solar, Full Member of the Croatian Academy, on the topic of whether the post-modern period represents the end or a new beginning of art, attracted a wide audience. "If anything can be art, then nothing can indeed be art", said Solar, who continues to hope that an aesthetic awareness still exists. On 29 May, Andrej Dujella, Full Member of the Croatian Academy, held a lecture on the theory of numbers and cryptography; he proved the relevance of the terms and algorithms of the theory of numbers for the establishment of a public key cryptosystem.

PREDAVANJE PREDSEDNIKA HAZU U MARIJI BISTRICI

Predsjednik HAZU akademik Zvonko Kusić održao je 28. lipnja 2014. u Mariji Bistrici predavanje *Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti u zaštiti nacionalnih interesa*. Pritom je podsjetio na brojne Akademijine izjave u vezi s aktualnim problemima, od apela



za zaustavljanje srpske agresije na Hrvatsku i BiH pa sve do reagiranja na prvostupanjske osuđujuće presude Haškog suda hrvatskim generalima te na srpsko svojtanje hrvatske kulturne baštine. Govoreći o krizi hrvatskog društva i hrvatske države, akademik Kusić pojasnio je da ona nije nastala samo zbog nečijih grešaka već da je ona posljedica činjenice da već dvije generacije u Hrvatskoj žive na dug, što je teško promijeniti. „Izlaz iz krize je tih, kontinuiran i samozatajan rad na svim razinama koji donosi trajne vrijednosti, a ne magična rješenja ili veliki potezi vlade. Nama, međutim, nedostaje kult rada, a kao društvo nismo skloni promjenama u smislu mijenjanja starih navika“, poručio je akademik Kusić. Istaknuo je i važnost Marije Bistrice kao duhovnog središta hrvatskog naroda koje se s pravom može zvati i „hrvatskim Lurdom“. Predavanje su organizirali Općina Marija Bistrica i mjesni ogranak Matice hrvatske. (M. L.)

LECTURE BY THE PRESIDENT OF THE CROATIAN ACADEMY IN MARIJA BISTRICA

On 28 June 2014 in Marija Bistrica, Zvonko Kusić, President of the Croatian Academy, gave a lecture entitled *The Croatian Academy of Sciences and Arts in the Protection of National Interests*. On that occasion, he recalled numerous statements issued by the Academy with regard to current problems, ranging from the appeal to stop the Serbian aggression on Croatia and Bosnia and Herzegovina, the reaction to the

first-instance convictions of the Croatian generals by the Hague Tribunal and to the Serbian usurpation of the Croatian cultural heritage. Speaking about the current crisis, President Kusić explained that no one in particular was to blame, for it was the consequence of two generations in Croatia having been indebted, which may be changed only with a great deal of difficulty. "The way out of the crisis is quiet, continued and self-denying work at all levels, which may result in lasting values, not any magical solutions or grand moves by the Government. We, however, lack the culture of work, and as a society, we show no tendency toward changing our old habits", said Kusić. He further emphasised the important role of Marija Bistrica as the Croatian people's spiritual centre, which might justly be referred to as "the Croatian Lourdes". The Marija Bistrica Municipality and the local branch of *Matica hrvatska* organised the event.

PREMINUĆA

U prvom polugodištu napustili su nas akademici Zdenko Škrabalo (4. kolovoza 1929. – 12. siječnja 2014.), Ivana Weygand-Đurašević (15. lipnja 1952. – 7. travnja 2014.) i Smiljko Ašperger (25. siječnja 1921. – 3. svibnja 2014.), te dopisni članovi dr. sc. Milan Horvat (28. srpnja 1919. – 1. siječnja 2014.), prof. dr. Jacques Le Goff (1. siječnja 1924. – 1. travnja 2014.) i maestro Berislav Klobučar (28. kolovoza 1924. – 13. lipnja 2014.).

Njihov život i djelo trajno su utkani u Akademijinu povjesnicu.

DECEASED MEMBERS

In the first six months of 2014, the following Full Members of the Academy died: Zdenko Škrabalo (4 August 1929 – 12 January 2014), Ivana Weygand-Đurašević (15 June 1952 – 7 April 2014), Smiljko Ašperger (25 January 1921 – 3rd May 2014) and the following Corresponding Members: Milan Horvat, PhD (28 July 1919 – 1st January 2014), Professor Jacques Le Goff, PhD (1st January 1924 – 1st April 2014) and Maestro Berislav Klobučar (28 August 1924 – 13 June 2014).

Their life and work will be remembered.

SURADNICI U PRVOM BROJU GLASNIKA HAZU / ASSOCIATES IN THIS ISSUE

Akademik **Stjepan Damjanović**, red. prof., Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Ivana Lučića 3, 10000 Zagreb

Prof. dr. sc. **Stella Fatović-Ferenčić**, znanstvena savjetnica, Odsjek za povijest medicinskih znanosti Zavoda za povijest i filozofiju znanosti HAZU, Gundulićeva 4, 10000 Zagreb

Dr. sc. **Alemko Gluhak**, stručni savjetnik, Zavod za lingvistička istraživanja HAZU, Ante Kovačića 5, 10000 Zagreb

Akademik **Ivan Gušić**, prof. em., Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Horvatovac 102a, 10000 Zagreb

Akademik **Mislav Ježić**, red. prof., Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Ivana Lučića 3, 10000 Zagreb

Prof. dr. sc. **Vjera Katalinić**, članica suradnica HAZU, znanstvena savjetnica, Odsjek za povijest hrvatske glazbe Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, Opatička 18, 10000 Zagreb

Akademik **Radoslav Katičić**, prof. em., Universität Wien / Sveučilište u Beču / Austrija

Akademkinja **Koraljka Kos**, red. prof., Odsjek za povijest hrvatske glazbe HAZU, Opatička 18, 10000 Zagreb

Ariana Kralj, Gliptoteka HAZU, Medvedgradska 2, 10000 Zagreb

Akademik **Zvonko Kusić**, red. prof., predsjednik HAZU, Trg Nikole Šubića Zrinskog 11, 10000 Zagreb

Dr. sc. **Ana Lederer**, viša znanstvena suradnica, Odsjek za povijest hrvatskoga kazališta Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, Opatička 18, 10000 Zagreb

Marijan Lipovac, prof., Ured za odnose s javnošću i medije HAZU, Trg Nikole Šubića Zrinskog 11, 10000 Zagreb

Dr. sc. **Bojan Marotti**, znanstveni suradnik, Odsjek za filozofiju znanosti Zavoda za povijest i filozofiju znanosti HAZU, Gundulićeva 4, 10000 Zagreb

Prof. dr. sc. **Tihomil Maštrović**, znanstveni savjetnik, Odsjek za povijest hrvatske književnosti Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, Opatička 18, 10000 Zagreb

Dr. sc. **Jadranka Mauch Lenardić**, viša znanstvena suradnica, Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara HAZU, Ante Kovačića 5, 10000 Zagreb

Prof. dr. sc. **Snježana Paušek Baždar**, znanstvena savjetnica, Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti Zavoda za povijest i filozofiju znanosti HAZU, Ante Kovačića 5, 10000 Zagreb

Borivoj Popovčak, prof., Strossmayerova galerija starih majstora HAZU, Trg Nikole Šubića Zrinskog 11, 10000 Zagreb

AUTORI FOTOGRAFIJA: **Ivica Bitunjac, Zoran Filipović, Goran Kos, Boris Ščitar**

POPIS LIKOVNIH PRILOGA / FIGURES AND TABLES

- Str. 2. Akademik Zvonko Kusić, predsjednik HAZU
- Str. 5. Palača HAZU na Trgu Nikole Šubića Zrinskog 11 u Zagrebu
- Str. 8. Atrij Palače HAZU u Zagrebu
- Str. 9. Amalia De Angelis: *Josip Juraj Strossmayer*, Strossmayerova galerija starih majstora HAZU
- Str. 10. Palača HAZU u Zagrebu
- Str. 11. Crtež Narodnog doma (Dvorane) na igraćim kartama za tarok, rad Josipa Bäcka iz 1847., Muzej grada Zagreba
- Str. 12. Portreti prvih članova Akademije s utemeljiteljem Josipom Jurjem Strossmayerom, Muzej grada Zagreba
- Str. 13. Naslovnice *Vijesti HAZU* i *Vjesnika HAZU*
- Str. 13. Medalja s portretima Josipa Jurja Strossmayera i Franje Račkog, rad Rudolfa Valdeca, 1916. (vlasništvo Arheološkog muzeja u Zagrebu)
- Str. 14. – 15. Bašćanska ploča, čuva se u atriju Palače HAZU u Zagrebu
- Str. 16. – 17. Palača HAZU u Zagrebu sa spomenikom Josipa Jurja Strossmayera, rad Ivana Meštrovića
- Str. 18. Palača HAZU u Zagrebu
- Str. 20. – 33. Galerija portreta redovitih članova HAZU
- Str. 37. Detalj Meštrovićeva spomenika Josipa Jurja Strossmayera
- Str. 38. Poprsje Ivana Kukuljevića Sakcinskog na Trgu Nikole Šubića Zrinskog ispred Palače HAZU, rad Rudolfa Valdeca
- Str. 40. Franjo Rački, povjesničar i prvi predsjednik Akademije
- Str. 41. Zgrade Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru (Vila Tamino) i Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku (Ljetnikovac obitelji Sorškočević)
- Str. 41. Palača Narodnog doma u Zagrebu u Opatičkoj ulici 18, sjedište Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU, pogled iz Ulice Pavla Radića
- Str. 43. Palača Narodnog doma u Zagrebu u Opatičkoj ulici 18, fotografija iz 1864.
- Str. 44. Spomen-ploča na palači Narodnog doma
- Str. 46. Antoine-Jean Gros: *Madame Récamier*, Strossmayerova galerija starih majstora HAZU
- Str. 47. Majstor slike *Virgo inter virgines: Sveto Trojstvo (Prijestolje Milosti)*, Strossmayerova galerija starih majstora HAZU
- Str. 49. Federiko Benković: *Abraham žrtvuje Izaka*, Strossmayerova galerija starih majstora HAZU
- Str. 50. Donja čeljust vunastog mamuta sa zubima, zbirka Zavoda za paleontologiju i geologiju kvartara HAZU
- Str. 52. – 53. Lubanja stepskog bizona s rogovima, zbirka Zavoda za paleontologiju i geologiju kvartara HAZU
- Str. 54. Naslovnica prvog hrvatskog romana *Planine Petra Zoranića* (Mletci, 1569.); jedini sačuvani primjerak čuva se u Knjižnici HAZU u Zagrebu
- Str. 55. Spomenik Petra Zoranića u Zadru, rad akademskog kipara Ratka Petrića
- Str. 57. Starohrvatska crkva svetog Nikole u Prahuljama kod Nina (kraj XI. – početak XII. st.)
- Str. 58. Dubrovnik – pogled sa Srđa
- Str. 59. Iluminacija *Rođenje Isusovo* iz *Trogirskog evanđelistara*, oko 1230.
- Str. 60. Zgrada Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
- Str. 60. – 61. Krstionica hrvatskog kneza Višeslava iz Nina (početak IX. st.), čuva se u Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu
- Str. 61. Zgrada Hrvatskog državnog arhiva u Zagrebu
- Str. 62. Konkatedrala sv. Petra i Pavla u Osijeku
- Str. 63. Logo ALLEA-e (All European Academies)
- Str. 64. Ivan Meštrović: *Povijest Hrvata*
- Str. 64. Vjekoslav Babukić: *Osnova slovnice slavjanske narječja ilirskoga*, Zagreb, 1854.
- Str. 65. *Sveta Brigita*, drvorez iz *Hrvatskog ćirilskog molitvenika* (Mletci, 1512.)
- Str. 66. Zlatko Bourek: plakat kazališne predstave *Kralj Ubu*
- Str. 66. Jakob Matham: *Ikarov pad*
- Str. 66. Boris Bučan: *Crtač u autobusu*
- Str. 67. Kažimir Hraste: *Vrtna garnitura*
- Str. 67. Nevenka Arbanas: *Dani*
- Str. 67. Dio izložbe *Rukovet* akademika Josipa Vanište postavljen u atriju Palače HAZU
- Str. 67. Ivan Picelj: *Cyclophoria 1*
- Str. 68. Otvorenje izložbe *Sukcesijsko nasljeđe* u Strossmayerovoj galeriji starih majstora HAZU
- Str. 68. Josip Vaništa: *Mrtva priroda*
- Str. 69. Naftna platforma u Jadranskom moru
- Str. 70. Plakat za koncert Jurice Muraia u Malagi 1980.
- Str. 70. Ljubo Babić: *Antun Gustav Matoš*, slika se čuva u Odsjeku za povijest hrvatske književnosti HAZU
- Str. 71. Crtež mozga
- Str. 71. Edukativni plakat Škole narodnog zdravlja protiv tuberkuloze
- Str. 72. Portret akademika Antuna Barca
- Str. 72. Dio sudionika znanstvenog skupa o Antunu Barcu u posjetu franjevačkom samostanu na Košljunu (Krk) 26. travnja 2014.
- Str. 73. Predsjednik HAZU akademik Zvonko Kusić govori na znanstvenom skupu *Od nasilja do dijaloga*
- Str. 74. Pogled na grad Hvar
- Str. 74. *Spomen-slika zaslužnih na upravnom, bojnem i gospodarstvenom polju u Svjetskom ratu god. 1914-15-16.*, Hrvatski povijesni muzej u Zagrebu
- Str. 75. Minijatura iz perzijskog rukopisa *Timur-name* Abdullaha Hatifija iz XVI. stoljeća, Orijentalna zbirka Arhiva HAZU
- Str. 75. Naslovnice partitura *III. klasičnog koncerta* akademika Stjepana Šuleka i skladbe *Extensio* akademika Rubena Radice
- Str. 76. Glavni tajnik HAZU akademik Pavao Rudan govori na *40. Školi biološke antropologije „Dr. Hubert Maver“*
- Str. 76. Otkrivanje poprsja Tadije Smičiklase u Reštovu 7. lipnja 2014.
- Str. 77. Sudionici međunarodnoga znanstvenog skupa *Valorizacija intermodalnoga logističkoga koridora Ploče – Mostar – Sarajevo – Vukovar (Srednji Jadran – Podunavlje)* u velikoj dvorani Palače HAZU u Zagrebu 11. lipnja 2014.
- Str. 78. Zgrada Knjižnice HAZU na Trgu Josipa Jurja Strossmayera 14 u Zagrebu
- Str. 79. Predsjednik HAZU akademik Zvonko Kusić tijekom predavanja u Mariji Bistrici 28. lipnja 2014.
- Na poledini korica: Preporodna dvorana Narodnog doma u Zagrebu





J.J. STROSSMAYER

1815-1905

